

## BRATISLAVA CHYSTÁ NA LETO MNOHO ATRAKCIÍ







# UŽÍVAJTE SI LETO S NAŠÍM CESTOVNÝM POISTENÍM

Každý okamih vašej dovolenky si užívajte naplno. Vyberte si preto cestovné poistenie s neobmedzeným krytím liečebných nákladov, skvelými non-stop asistenčnými službami a množstvom pripoistení.

**Cestovné poistenie si uzatvorte:**

- v našich predajných miestach
- telefonicky na 0800 122 222
- alebo na [www.allianzsp.sk](http://www.allianzsp.sk)

**Allianz**   
Slovenská poisťovňa

# GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798  
Vydanie 2/2018, štvrťročník

#### Vydáva:

WTC-MACRO Enviro a. s.  
IČO: 44 816 651  
vydavatel@goodwill.eu.sk

#### Adresa redakcie:

GOODWILL, Gogoľova 18, 851 01 Bratislava  
goodwill@goodwill.eu.sk

#### RNDr. Drahotín Tarasovič šéfreditor

redakcia@goodwill.eu.sk

**Mgr. Valéria Nagyová**  
obchodná manažérka  
nagyova@goodwill.eu.sk  
tel.: 0911 80 70 10

[www.goodwill.eu.sk](http://www.goodwill.eu.sk)

#### Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s, a súkromní distribútori. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie.

#### Predplatné:

Objednávky a súvisiace informácie: [vydavatel@goodwill.eu.sk](mailto:vydavatel@goodwill.eu.sk)

#### Grafické vyhotovenie:

Patrik Slažanský • [www.slazanski.com](http://www.slazanski.com)

#### Tlač:

Zimpress s.r.o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

Foto na titulnej strane sa viaže k marketingovým aktivitám Bratislavy počas letnej sezóny.

Zdroj: Miroslava Spodniaková/Bratislava Tourist Board

© Autorské práva vyhradené.

Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online.

Toto číslo vychádza 25. 5. 2018.

## Čo (alebo kto) ohrozuje európsky projekt

Naša bezpečnosť, to nie je len vojsko, ktoré dokážeme nasadiť, alebo tanky, ktoré máme. Vo svete, v ktorom žijeme, je líderstvo v najmodernejších technológiách to, čo robí rozdiel v našej schopnosti brániť sa. Ako môžeme vidieť na kybernetických útokoch, zasahovaní do volieb v Európe i USA alebo masívnej propagande, s ktorou sa stretávame, nie je to otázka nejakej vzdialenej budúcnosti.

Dnes sa však chcem zamerať na otázku, ktorú považujem za veľmi naliehavú – na bezohľadnú politiku. Je to to, čo nás vytláča z nášho tradičného priestoru, kde hodnoty slobody, demokracie a dialógu vládnu nad autokraciou, agresívnym presadzovaním čisto sebeckých záujmov a porušovaním medzinárodných noriem. Bezohľadné stratégie, taktiky a akcie podkopávajú základy našich demokracií. Aby sme udržali bezohľadnú politiku na uzde, určite sa môžeme spoliehať na demokraciu. Ale iba vtedy, ak dôsledne podporujeme jej základy – nezávislé médiá, živú občiansku spoločnosť a silné inštitúcie.

Tie tri piliere demokracie nie sú menej dôležité, pokiaľ ide o posilnenie nášho európskeho projektu. Existuje totiž veľa hlasov, ktoré ho spochybňujú. V celom regióne, aj na Slovensku, vidíme zmatečné politické signály podkopávajúce našu európsku a transatlantickú identitu, podporujúce šírenie propagandy alebo vážavé prejavy solidarity s našimi spojencami. Predstavujú EÚ a NATO ako zlodějov našej suverenity.

Paradoxne tí, ktorí hlučne kážu o potrebe chrániť našu suverenitu, ktorí tvrdia, že EÚ a NATO nám ju kradnú, ktorí šíria hoaxy a propagandu, ktorí spochybňujú základné hodnoty nášho európskeho projektu, sú tými, ktorí najviac poškodzujú naše národné záujmy, ktorí najviac erodujú našu suverenitu. Vidím nebezpečenstvo bezohľadnej domácej politiky, ktorá ťahá celý stredoeurópsky región späť. Žiaľ, v čase, keď Európa potrebuje silu a jednotu na riešenie problémov, ktorým čelíme všetci.

Zakaždým, keď nás, Stredoeurópanov, za to kritizujú, bránime sa tým, že sme úspešný príbeh. Že hospodársky to robíme dobre. Celý región to robí. To znamená, že musíme mať pravdu. No, dá to zdravý rozum, ale dovoľte mi, aby som zopakoval – bez EÚ by nebolo v strednej Európe hospodárskeho úspechu. A žiaden hospodársky rast nemôže prevážiť deficity demokracie alebo sebecké národné záujmy ohrozujúce náš európsky projekt.

Som úplne presvedčený, že neexistuje žiadna alternatíva k nášmu členstvu v EÚ a NATO. Takmer 75 % Slovákov podporuje naše člen-

stvo v EÚ. Táto krajina sa ťažko snaží plniť svoje záväzky voči NATO. Čoskoro pošleme naše jednotky do Lotyšska. Nielen kvôli cvičeniu. Ale pre posilnenie našej kolektívnej obrany proti existujúcim hrozbám. A ak jedného dňa vznikne potreba kolektívnej reakcie, buďte si istí, že Slovensko bude toho súčasťou. Pretože my sme NATO. Pretože my sme EÚ.



#### Andrej Kiska

prezident Slovenskej republiky

(z vystúpenia na bezpečnostnej konferencii Globsec, Bratislava, máj 2018)



# obsah



06

## 6 Ochrana osobných údajov v zmysle nariadenia GDPR



16

## 14 Idete na dovolenku?

Majte poistené aj to, čo zostáva doma

## 16 Zaoštréné na etiku

Prečo má zmysel zaviesť vo firme compliance program



24

## 20 Millenials: nová generácia zamestnancov

## 24 IT bezpečnosť: pomáhať a chrániť!

## 32 Cesty nákladných kontajnerov sú pod súvislou kontrolou

## 36 Logistické centrá: diaľnica už nie je rozhodujúca



46

## 44 Hotely hodnotia ich hostia

## 46 Hotel Ponteo

Doplnok infraštruktúry služieb v Rusovciach



56

## 48 Luhačovice – raj filmárov

## 50 Obchodné reťazce a ich slovenskí dodávatelia

## 52 Zákaznícka vernosť



60

## 56 Voda a životne dôležité minerály

## 60 Dva póly tvorby Alfonza Muchu

## 64 English Annex

# b

## biznis

Zdieľame všetičo,  
budeme aj ekonomiku? 8

Prečo odchádzajú  
naši podnikatelia? 9

Čo ponúkajú banky  
malým podnikateľom? 11

Kam ukladáme úspory 12

Hodnota domova  
sa neustále zvyšuje 13

Nové poistenie od Wüstenrot poisťovne

Mladí ekonómovia  
boli ocenení 18



# Ochrana osobných údajov v zmysle nariadenia GDPR

GDPR (General Data Protection Regulation) je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov.

Táto smernica zavádza jednotné pravidlá v oblasti ochrany osobných údajov. Rovnako ako aj iné nariadenia Európskeho parlamentu a Rady je nadriadená a priamo vykonateľná vo všetkých štátoch EÚ. Na jej základe bol u nás prijatý nový zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov, ktorý v značnej miere kopíruje ustanovenia GDPR. Obe právne normy nadobúdajú účinnosť 25. mája 2018.

**Ktoré osobné údaje sa spracúvajú**  
K spracúvaniu osobných údajov dochádza v najrôznejších životných situáciách, napr. pri nákupe cez internetový obchod, monitoringu kamerovým systémom, vedení mzdovej a personálnej agendy, spracúvaní objednávok či reklamácií zákazníkov,

evidencii o pacientoch, poskytovaní reklamných a marketingových služieb a podobne. Z dôvodu vysokého počtu životných situácií, pri ktorých sa podnikatelia dostávajú do styku s osobnými údajmi, by sa mal každý podnikateľ oboznámiť so zmenami v úprave ochrany osobných údajov.

S účinnosťou od 25. mája 2018 sa rozširuje okruh osobných údajov o nové typy, ako sú lokalizačné údaje (v zmysle zákona o elektronických komunikáciách) alebo online identifikátory. Preto k osobným údajom, ako sú meno, priezvisko a dátum narodenia, sa teraz dostali aj IP adresa a súbory cookies.

## Súhlas má nové náležitosti

Nový zákon o ochrane osobných údajov sprísňuje náležitosti súhlasu so spracovaním osobných údajov. Ten musí byť vážny, konkrétny, informovaný a slobodne daný. Súhlas musí byť jednoznačným prejavom vôle dotknutej osoby vo forme vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu, ktorým dotknutá osoba vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov. Prednastavené zaškrtnutie políčka na udelenie súhlasu so spracovaním osobných údajov alebo viazanie tohto súhlasu na uzavretie zmluvy či prijatie

obchodných podmienok preto už nebudú dostatočné.

## S osobnými údajmi ľudí prichádza do styku skoro každý podnikateľ.

Z nových pravidiel vyplýva, že prevádzkovatelia internetových portálov si musia súhlas so spracovaním osobných údajov





vyžiadať takým spôsobom, aby mohli kedykoľvek preukázať, že súhlas spĺňa zákonné náležitosti. Doteraz používaný systém **single opt-in**, spočívajúci výlučne na vyplnení formuláru, je nepostačujúci. Odporúča sa využitie tzv. **double opt-in** potvrdenia, ktoré používa formu zaslania potvrdzujúceho e-mailu a až po odsúhlasení (kliknutí na potvrdzujúci link) je platne daný súhlas so spracovaním osobných údajov. Forma double opt-in je použiteľná v rôznych situáciách, nielen pri ochrane osobných údajov.

### Zmeny k lepšiemu

Positívne vnímame zrušenie bezpečnostných projektov, zrušenie povinnosti viesť evidenciu informačných systémov alebo zrušenie povinnosti oznamovať informačné systémy Úradu na ochranu osobných údajov. Nový zákon upravuje len povinnosť viesť záznamy o spracovateľskej činnosti, avšak táto povinnosť sa nevzťahuje na zamestnávateľa s menej ako 250 zamestnancami. Takisto ak nie je napr. pravdepodobné, že spracúvanie osobných údajov, ktoré zamestnávateľ vykonáva, povedie k riziku ochrany práv dotknutej osoby alebo ak je spracúvanie osobných údajov príležitostné.

## Bezpečnostné incidenty sa musia do 72 hodín hlásiť dozornému orgánu.

GDPR zavádza osobitne súhlas zákonného zástupcu so spracovaním osobných údajov za osoby mladšie ako 16 rokov. Z povinnosti udelenia súhlasu zákonným zástupcom sú určené výnimky, ako v prípade každého iného spracovania osobných údajov. Preto napríklad ak dochádza k spracovaniu osobných údajov v súvislosti s plnením povinností z kúpnej zmluvy alebo objednávky cez e-shop, tak sa osobitný súhlas nevyžaduje.

### Ako je to so zodpovednou osobou

Namiesto doteraz platného oprávnenia a možnosti ustanoviť zodpovednú osobu, ktorá bude dohliadať na ochranu osobných údajov, GDPR zavádza povinnosť ustanoviť zodpovednú osobu v stanovených prípadoch. Povinnosť ustanoviť zodpovednú osobu (DPO – Data Protection Officer) má podľa GDPR napríklad každý orgán verejnej moci, každý prevádzkovateľ, u ktorého to určí osobitný zákon, alebo spracovateľ vykonávajúci činnosti, ktoré



si vyžadujú pravidelné a systematické monitorovanie dotknutej osoby. Nová úprava sprisňuje povinnosť výmazu osobných údajov na žiadosť dotknutej osoby, a to tak, že povinná osoba za splnenia zákonných podmienok vymaže osobné údaje vo svojom systéme a tiež zabezpečí vymazanie údajov u ďalších subjektov, ktoré tieto údaje spracúvajú, vrátane výmazu všetkých kópií, odkazov a odpisov.

### Povinné nahlasovanie útokov

Prevádzkovateľ je podľa nového zákona povinný nahlasovať bezpečnostné incidenty (stratu či krádež údajov) Úradu na ochranu osobných údajov – a to do 72 hodín od ich zistenia. Oznamovacia povinnosť neplatí, ak nie je pravdepodobné, že porušenie ochrany osobných údajov povedie k riziku na právach fyzickej osoby. Nový zákon ponecháva možnosť, kedy sa spracovanie osobných údajov považuje za zákonné, a to najmä:

- ak dotknutá osoba udelila so spracovaním osobných údajov súhlas,
- ak k spracovaniu osobných údajov dochádza z dôvodu plnenia zmluvy alebo na základe výslovnej žiadosti dotknutej osoby,
- ak je spracúvanie osobných údajov nevyhnutné podľa osobitného predpisu alebo medzinárodnej zmluvy,
- ak je spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na ochranu života, zdravia či majetku dotknutej osoby alebo na splnenie úloh vo verejnom záujme, alebo pri výkone verejnej moci.

### Najväčšie prínosy

Smernica GDPR nemení oblasť ochrany osobných údajov v takom rozsahu ako napríklad zákon o ochrane osobných údajov č. 122/2013 Z. z., a preto sa podnikatelia novej zákonnej úpravy osobných údajov nemusia obávať.

## Verejné inštitúcie musia menovať osobu zodpovednú za dodržiavanie GDPR.

GDPR spoločne s novým zákonom v prvom rade zjednocujú systém ochrany osobných údajov v celej Európskej únii. Medzi žiaduce zmeny v systéme ochrany osobných údajov patria najmä zrušenie nepraktických bezpečnostných projektov a prispôbenie legislatívy aktuálnym životným situáciám a technologickým potrebám.

**JUDr. Katarína Bystrická, advokátka**

**Právne centrum, s. r. o.**

**Obrázky: Pixabay, SXC**



# Zdieľame všeličo, budeme aj ekonomiku?

Mnohí odborníci hovoria, že stojíme na prahu novej éry – kooperatívnej ekonomiky. Vieme, čo to vlastne je?

Niekedy sa táto ekonomika označuje aj prívlastkom kolaboratívna či zdieľaná. Najbežnejšie sa vníma ako systém, v ktorom si ľudia vymieňajú tovar a služby medzi sebou. Pomáhajú im v tom moderné technológie, najmä rôzne mobilné platformy a aplikácie. Typickými reprezentantmi tejto „novej“ ekonomiky sú Uber v dopravných a Airbnb v ubytovacích službách. Oba vznikli v USA, ale aktívne pôsobia po celom svete.

## Zakázať či nechať tak?

Kolaboratívna ekonomika je fenoménom, ktorý sa samovoľne, veľmi energicky rozbehol a už sa nedá zastaviť. Urobil však poriadny vietor vo viacerých tradičných hospodárskych sektoroch a rozhrýbal ich historicky etablované štruktúry k veľkým aktivitám. Najvypuklejším príkladom sú protestné akcie taxikárov v mnohých mestách proti pôsobeniu Uberu.

## Zdieľaná ekonomika skvalitnila služby v tradičných sektoroch.

Problém sa tak dostal až k politikom, ktorí by ho mali riešiť. A tí sa k nemu stavajú rôzne. Najjednoduchší je zákaz. Ak chýba vôľa k takémuto silnému riešeniu, prichádzajú úvahy o regulácii. Keď sa vlády ani na tomto nedohodnú, nastupuje snaha novotu aspoň zdaňiť. A tomu už rozumie každá administratíva.

Sú však aj celkom opačné postoje. Napríklad podľa známeho slovenského ekonóma Vladimíra Vaňa je ťažké pochopiť obsesiu regulovať a zdaňovať túto sféru – ide predsa o prínos pre celú ekonomiku, o poskytovanie doplnujúcich služieb. Pýta sa – kto by mal z regulácie prospieť?

## Hľadanie aj tápanie

Problémom býva aj samotná definícia zdieľanej ekonomiky. A potom základná dilema: podporiť jej rozvoj? Veď nik presne nevie, aký bude mať budúci vplyv na podnikateľské prostredie, dane, spoločnosť... Dobrým príkladom bola marcová medzinárodná konferencia Share. Techsummit v Bratislave, kde sa stretli desiatky zainteresovaných odborníkov, aby diskutovali o týchto súvislostiach.

## Profit by mal byť zdanený – kolaboratívna ekonomika tu nie je pre zábavu, ale pre biznis.

Livia Vašáková, ekonomická radkyňa Zastúpenia Európskej komisie v SR, napríklad zmocnila názor zatiaľ neregulovať, lebo kolaboratívna ekonomika sa dynamicky rozvíja a komisia ju nechce „zabiť“ hneď na začiatku. Člen estónskeho parlamentu Kalle Palling však poznamenal, že ak to neurobí EK ako strešný regulátor, tak sa toho chopia lokálni regulátori. Mark Andrijanič z Uberu zareagoval, že lepšia je jedna regulácia ako sto rôznych, a prihovára sa za rovnaký všeobecný rámec. Podľa neho ide o európsku tému a na tejto úrovni sa ňou treba aj zaoberať.

## Subjekty zdieľanej ekonomiky

Hoci by sa mohlo zdať, že na trhu si vystačia samy, nie je to tak. Skôr či neskôr sa musia stretnúť s orgánom verejnej správy v tom-ktorom štáte a dohodnúť s ním pravidlá hry. Veľmi dobrým príkladom je Estónsko. Podľa slov K. Pallinga bolo tamojšie daňové riaditeľstvo prvou inštitúciou, ktorá dané subjekty navštívila – ale nešlo o kontrolu, lež o dialóg. A o šesť mesiacov bolo na stole riešenie v podobe dobrovoľných daňových priznaní, počet ktorých sa za rok zošesťnásobil. Kto jazdí pre Uber, mal by to mať povinné, ale zatiaľ nie. No daňová morálka je lepšia ako predtým. I keď vraj žiadne veľké dane od taxikárov neboli ani pred Uberom. Na druhej strane, Tadej Slapnik, štátny sekretár v Kancelárii slovenského



premiéra, sa posťažoval, že Airbnb do dnešného dňa neodpovedal na návrh vlády sadnúť si k spoločnému stolu a hľadať riešenie. Lebo, ako zdôraznil, Slováci chcú mať zdieľané služby čo najlacnejšie, ale za rovnakých podmienok pre všetkých. Týka sa to najmä cestovného ruchu, kde majú veľa aktívnych lokálnych platforiem.

## Ochrana spotrebiteľa

Hlavne ňou sa zaštitujú politici pri snahách o reguláciu kooperatívnej ekonomiky. Ako je to teda v praxi? Aleš Rod z Centra ekonomických a trhových analýz v Prahe tvrdí, že ochrana spotrebiteľa zlyháva už dlho, napríklad pražskí taxikári...

## Nie je to len o daniach: kooperatívna ekonomika zmení aj prácu i život.

Ľudia si vedia spočítať dva a dva, ak sa presunú so spofahlivým vodičom, cez GPS si skontrolujú trasu, čo viac potrebujú? Poukázal tiež na to, že po príchode Uberu do Chicaga výrazne ubudlo sťažností na taxikárov.

A Airbnb? Ten má v Prahe cca 300-tisíc spokojných používateľov. Jeho služby sú populárne, jednoduché a merateľné.

DT

Foto: Pixabay



# Prečo odchádzajú naši podnikatelia?



**Zo Slovenska odišlo vlani do zahraničia viac ako dvetisíc firiem. Najviac ich zlákali Maďarsko, Česko a Bulharsko.**

Jednoduchšie podmienky na biznis, prijateľnejšia legislatíva, nižšie dane, lepšie súdy, menej korupcie, nižšie náklady na ľudí, vyšší dopyt. Aj toto môžu byť dôvody, prečo sa minulý rok rozhodlo takmer dva a pol tisíce firiem opustiť Slovensko a usídlili sa v zahraničí. Najčastejšie pritom odchádzali do okolitých európskych krajín, predovšetkým do Maďarska, Česka a Bulharska. Údaje priniesla poradenská spoločnosť Bisnode.

## Silná trojka

V roku 2017 dovedna 2 389 našich firiem opustilo Slovensko a usídlilo sa v zahraničí. Najviac z nich pritom odišlo do Maďarska (622), Česka (514) a Bulharska (129). „Maďarsko a Česko sú už dlhodobo krajiny, ktoré si slovenské spoločnosti pri svojom odchode vyberajú najčastejšie,“ komentuje analytička Bisnode Petra Štěpánová a pokračuje: „Na jednej strane, ide o regionálnu blízkosť, v prípade Maďarska o veľmi výhodné daňové zaťaženie. Podnikatelia tam platia 9-percentnú daň z príjmov, kým na Slovensku až 21-percentnú. Desaťpercentná daň môže byť plusom tiež v prípade Bulharska. Čo sa týka Českej republiky, tam zohráva dôležitý fakt nulová rečová bariéra.“

Top päťicu štátov, kam vlani najčastejšie odchádzali naše firmy, uzatvárajú

Rumunsko a Poľsko. Tieto krajiny sú známe i svojimi nižšími nákladmi na prácu, resp. pracovnú silu. „Je teda možné, že istá časť spoločností mohla uvažovať aj týmto smerom,“ dopĺňa P. Štěpánová.

## Profesijná skladba odídených

Najviac podnikov odišlo z Bratislavského (1 009) a Nitrianskeho (344) kraja, naopak, najmenej z Prešovského a Trenčianskeho kraja (zhodne po 94). Až pätina z celkového počtu firiem, ktoré sa rozhodli v roku 2017 zmeniť sídlo, podniká v sektoroch veľkoobchodu a maloobchodu (506), ďalšie v profesijných, vo vedeckých či v technických činnostiach (435) a v segmente administratívy a podporných činností (412).

PŠ

Ilustračné foto: Pixabay

# SHARE.TECHSUMMIT 2018

**Európska komisia (EK) podporuje zdieľanú ekonomiku. Toto nové, perspektívne odvetvie nechce reguláciami negatívne ovplyvniť.**

Zaznelo to na marcovej medzinárodnej konferencii Share.Techsummit v Bratislave. Vo všeobecnosti je súčasný trend zdieľanej ekonomiky podporovaný všetkými stranami. Prioritou EK je podporovať tento trend zavádzaním jednotného digitálneho trhu a vytváraním férových pravidiel konkurenčného prostredia.

„Cieľom bolo vytvoriť priestor na diskusiu všetkých strán, ktoré sa na zdieľanej ekonomike podieľajú,“ hovorí organizátor konferencie David Čajko a dodáva: „Sú to firmy ponúkajúce riešenia a platformy pre zdieľanú ekonomiku, ako napríklad Uber, Airbnb či JaSpravim, ale tiež samotní používatelia a, samozrejme, regulátori a kontrolné orgány.“

## Rozvoj zdieľanej ekonomiky

Ako upozornil europoslanec Ivan Štefánek, zisky zdieľanej ekonomiky už v roku 2015 prekročili 28 miliárd eur a každým rokom stúpajú. Viac ako polovica občanov EÚ vie o jej existencii a každý šiesty ju aj nejakým spôsobom využíva. Martina Slabejová z Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu: „Myšlienka Sharing not owning pomáha ľuďom a podnikateľom šetriť peniaze, získavať príjem, stretávať sa, budovať dôveru, zlepšovať výber a zvyšovať životný komfort.“ Podľa nej je dôležité vytvoriť rozumnú a efektívnu legislatívu, ktorá nebude brániť inováciám a zabezpečí rovnováhu medzi záujmom spotrebiteľov, komunít, verejnej bezpečnosti a sociálneho dobra.

## Estónsko ako vzor

Zahranční hostia prezentovali, ako sa so zdieľanou ekonomikou aj konkrétne vyrovnávajú. Napr. v Estónsku sa v súvislosti so spoločnosťou Uber podarilo navrhnúť spoločné riešenie, ktoré je aktuálne v pilotnej prevádzke.

Kalle Palling, predseda výboru estónskeho



parlamentu pre európske záležitosti: „Dosiahli sme úspech práve preto, že sme znížili reguláciu pre tradičné taxi služby a zároveň zregulovali zdieľanie jazdy. Vďaka tomu máme flexibilný zákon o verejnej doprave, ktorý umožňuje pôsobiť na trhu každému.“ Podľa neho zdieľaná ekonomika vytvára viac príležitostí – či už na strane poskytovateľa, alebo spotrebiteľa. Prvému dáva viac možností zárobku, druhému zasa viac príležitostí za menej peňazí.

MH

Foto: Tech.Summit 2018

# Zmeny na postoch

## Accenture



Slovenskú a maďarskú pobočku spoločnosti vedie od mája Tomáš Volek. Vo funkcii generálneho riaditeľa zodpovedá za rozvoj biznisu aj prevádzku v oboch krajinách, pričom sa sústreďí najmä na zavádzanie inovácií a digitálnej transformácie v organizáciách. Vo funkcii nahradil dlhoročného riaditeľa Petra Škodného.

Od roku 1995, kedy do firmy nastúpil, prešiel T. Volek viacerými funkciami – od SAP experta až po riadenie veľkých projektov systémovej integrácie pre spoločnosti z rozličných odvetví v západnej a vo východnej Európe, v Rusku, Turecku a Indii. V roku 2003 sa podieľal na zakladaní bratislavského technologického delivery centra, ktoré od roku 2012 viedol. Naďalej bude riadiť Advanced technology centrá Accenture na Slovensku, v Maďarsku a v Rumunsku s viac ako 1 500 zamestnancami, ktoré poskytujú služby v oblasti IT a digitalizácie pre klientov z celého sveta. **MV**

## Slovenská sporiteľňa



Novým členom predstavenstva zodpovedným za bankové operácie a oblasť IT má byť od 1. júla Milan Hain. Nahradí Richarda Chomistu, ktorý zastával túto funkciu do konca marca. Jeho menovanie ešte podlieha schváleniu regulátorom.

M. Hain je absolventom Matematicko-fyzikálnej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, doktorandskú prácu robil na University of Technology v Eindhovene. Svoju kariéru v bankovníctve odštartoval v roku 1993 v VÚB banke, v ktorej zastával viacero funkcií, vrátane riaditeľa vývoja IT. V roku 1999 prešiel do komunikačného sektora, kde zotrval až do roku 2012. Od roku 2013 pôsobí ako člen predstavenstva Raiffeisen Bank v Českej republike, zodpovedný za oblasť IT. **LH**

## Zväz automobilového priemyslu SR



Na základe rozhodnutia 24. zasadnutia valného zhromaždenia sa nim stal Alexander Matušek. Je dlhoročným členom zväzu, kde v posledných rokoch vykonával funkciu viceprezidenta. Aktívne sa podieľal aj na príprave uznesenia vlády z decembra minulého roku, ktorého výsledkom by malo byť riešenie najpálčivejších problémov automobilového priemyslu u nás. Nový prezident, ktorý

na čele zväzu strieda Juraja Sinaya, chce reprezentovať všetkých 195 členských organizácií a vytvárať vhodné prostredie pre rozvoj viac ako 390 spoločností, ktoré sú spojené s automobilovým priemyslom a ovplyvňujú tvorbu viac ako 250-tisíc pracovných miest na Slovensku. Váži si prejavenu dôveru, ktorú chápe ako deklaráciu rozhodnutia ísť po spoločnej ceste. **PT**

## Trend Micro



Spoločnosť Trend Micro, celosvetový líder v oblasti bezpečnostných riešení, oznámila menovanie Miroslava Štočka do funkcie Major Accounts Manager pre Slovenskú a Českú republiku. Okrem predaja bude mať na starosti aj konzultáciu bezpečnostných hrozieb pre veľkých klientov.

M. Štoček sa v oblasti informačných technológií pohybuje od roku 2011. Prichádza zo spoločnosti VMware, kde pôsobil ako NSX Account Executive a bol zodpovedný za rozvoj sieťovej a bezpečnostnej virtualizácie. Predtým pracoval v odbore komunikácií, najmä ako obchodný manažér – napr. pre spoločnosti Nokia a Siemens. Má bohaté skúsenosti s virtuálnou sieťovou bezpečnosťou novej generácie. **MI**

## Cresco Group



Kampane tohto najväčšieho rezidenčného developera na Slovensku riadi nový marketingový riaditeľ Pavel Baslík. Jeho hlavným cieľom je rezidenčná výstavba úspešného projektu

Slniečnice, ako aj strategické smerovanie skupiny.

P. Baslík ukončil bakalárske štúdium Business Administration na City University Bellevue v Bratislave. V roku 2003 získal titul MBA v oblasti marketingu na austrálskej Central Queensland University. Neskôr pôsobil v rôznych marketingových funkciách v spoločnosti 3M Slovensko. Od roku 2016 pracoval v ČSOB Leasing, kde bol zodpovedný za všetky aktivity spojené s podporou obchodu. **KŠ**

## Ericsson



Predstavenstvo spoločnosti Ericsson vymenovalo od 1. apríla Xaviera Dedullena na post výkonného viceprezidenta spoločnosti, riaditeľa pre právne záležitosti a šéfa skupiny pre právne veci a dodržiavanie predpisov. X. Dedullen má za sebou bohatú medzinárodnú kariéru

vo viacerých spoločnostiach a priemyselných odvetviach, vrátane komunikačných služieb. Do Ericssonu prichádza zo spoločnosti LafargeHolcim vo Švajčiarsku, kde zastával funkciu hlavného právneho poradcu skupiny. Za viceprezidenta spoločnosti bol súčasne vymenovaný aj riaditeľ pre technológie Erik Ekudden. **VN**

## Škoda Auto Slovensko



... má nového vedúceho predaja. Od apríla sa nim stal Jiří Brokeš. V skupine Škoda pracuje už od roku 1999. Zastával tu široké spektrum funkcií v oddeleniach produktového marketingu, projektového manažmentu a cenovej stratégie predaja. V rokoch 2006 – 2007 pôsobil na trhu v Číne. Od roku 2014 mal na starosti vedenie predajného regiónu v Rusku a krajinách Strednej Ázie. Vo funkcii strieda Petra Berného.



Súčasne sa – tiež od apríla – stala novou PR manažérkou spoločnosti Lenka Kalafut Lendacká. Má dlhoročné skúsenosti v oblasti PR a externej komunikácie. Od júna 2013 pracovala ako špecialistka externej komunikácie a hovorkyňa Poštovej banky. Predtým pôsobila v PR agentúre AMI Communications, kde mala na starosti komunikáciu klientov z oblasti FMCG, dopravy a energetiky. Jej predchodca vo funkcii, Roman Rajtár, odchádza do oddelenia medzinárodného marketingu v centrále spoločnosti. **MS**

## Správčovské spoločnosti Poštovej banky



Martin Kaňa je od 1. apríla generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva Prvej penzijnjej správčovskej spoločnosti Poštovej banky a Dôchodkovej správčovskej spoločnosti Poštovej banky.

Prichádza z funkcie predsedu predstavenstva a generálneho manažéra Poisťovne Slovenskej sporiteľne, v ktorej bol priamo zodpovedný za predaj, právne služby, informačné technológie, upisovanie a likvidáciu poisťovních udalostí. V minulosti pôsobil aj ako generálny manažér spoločnosti Across Wealth Management a ako Head of retail sale a Head of products v Slovenskej sporiteľni.

Na čele oboch správčovských spoločností Poštovej banky tak využije svoje skúsenosti z poisťovníctva aj investovania. **LŽ**



# Čo ponúkajú banky malým podnikateľom?

Počet mikropodnikateľov na Slovensku stúpa. Podľa štatistík je ich vyše 540-tisíc. Častou prekážkou v rozbehu ich biznisu býva nedostatok financií.

Podľa Slovak Business Agency počet podnikov s menej ako desiatimi zamestnancami narástol za rok 2016 o 5,1 %. Najčastejšie ide o živnostníkov a slobodné povolania. Mikropodnikatelia tvoria až 97,1 % všetkých aktívnych podnikateľských subjektov u nás. Najčastejšie pôsobia v obchodných službách, obchode, stavebníctve a priemysle.

## Aké financovanie potrebujú

Podľa údajov Združenia mladých podnikateľov Slovenska (ZMPS) približne 19 z 20 mladých podnikateľov rozbieha svoj biznis s kapitálom menším ako 15 000 eur, prevažná časť so sumou do 5 000 eur. Takmer dve tretiny z nich začínali s vlastnými úsporami, pätina si požičala od svojich známych. Ako prekážku v podnikaní najčastejšie uvádzajú práve nedostatok finančných zdrojov, no od podnikania ich to neodradí.

Malí podnikatelia často nevedia o všetkých možnostiach, ktoré im banky dokážu poskytnúť, a málo z nich sa o ne aktívne zaujíma. Naopak, väčšie firmy majú svoje očakávania a špecifické požiadavky, ktoré vyžadujú hľadanie optimálneho riešenia pre klienta aj banku.

Možnosti financovania mikropodnikateľov sú v súčasnosti vo všetkých bankách veľmi podobné. Hlavným parametrom je predmet financovania, to znamená, či ide o krátkodobé prevádzkové potreby (preklopenie obdobia medzi prijatými a uhradenými faktúrami) alebo dlhodobú investíciu v podobe novej technológie alebo nehnuteľnosti. Podnikatelia môžu využiť kontokorentný úver v podobe povoleného prečerpania na podnikateľskom účte, štandardný splátkový úver s rôznou dobou splatnosti alebo lízing. Potreby malých podnikateľov sú rôzne, a preto nie je možné všeobecne povedať,



či je pre mikropodnik výhodnejší kontokorentný úver na účet alebo splátkový úver s pravidelnou mesačnou splátkou. Prevádzku firmy musí vyriešiť každý podnikateľ, preto sa častejšie poskytujú úvery vo forme povoleného prečerpania na účte, ktoré môžu čerpať iba v čase nedostatku vlastných prostriedkov. V tomto segmente je počet firiem, ktoré sa rozhodnú investovať do svojho dlhodobého rozvoja, nižší ako v prípade väčších spoločností.

Niektorí malí podnikatelia volia financovanie svojej firmy cez úvery pre fyzickú osobu; neuvedomujú si však výhody v prípade podnikateľských úverov v podobe odpočítateľnej položky a výhodnejšieho výpočtu úroku.

## Koľko za financie zaplatia

Podmienky financovania mikropodnikateľov sú individuálne a závisia od interných nastavení banky. Štandardne musí mať podnik podnikateľskú históriu a predložiť účtovné výkazy, daňové priznanie a potvrdenie o uhradení dane, na základe ktorých sa určí a posúdi rizikovosť klienta a jeho schopnosť úver splácať. Mikropodnik, ktorý má záujem o financovanie, má veľa krát vo svojej aktuálnej banke možnosť využiť jednoduchší spôsob získania financovania vo forme predschváleného úveru na základe obrátov na podnikateľskom účte. Vhodné je tiež

využiť obdobie rôznych kampaní a akcií v jednotlivých bankách. Napríklad Poštová banka aktuálne ponúka mikropodnikateľom úvery na podnikanie, jeho naštartovanie či posilnenie investičných aktivít s úrokovou sadzbou 7,5 % ročne. Využiť ho môžu na rozšírenie alebo zmodernizovanie svojej výroby, prevádzky či na preklopenie náročnejšieho obdobia po zaplatení dane z príjmu.

Banky štandardne nefinancujú odvetvia podporujúce hazard a zbrojársky priemysel.

## Akí sú slovenskí mikropodnikatelia

Z celkového počtu fyzických osôb – podnikateľov ich najviac pôsobí v Žilinskom kraji, nasleduje Bratislavský, Prešovský a Nitriansky kraj. Najmenej podnikateľov eviduje Trnavský kraj. Najvyšší podiel, viac ako jednu štvrtinu, tvorí veková kategória 40- až 49-ročných.

Medzi malými podnikateľmi dominujú muži. Slovensko sa dlhodobo zaraďuje medzi krajiny s podpriemernou podnikateľskou aktivitou žien. Medziročný rast ich zastúpenia sa však podľa údajov Eurostatu potvrdil aj na Slovensku. V roku 2016 dosiahol podiel žien na celkovom počte podnikateľov u nás 30,6 %, čo predstavuje o 1,7 % menej ako v EÚ.

**Tomáš Ševčík, riaditeľ odboru SME**  
Poštová banka  
Ilustračné foto: Pexels

## Hotovosť vyhráva nad kartami

Platba „kešom“ v obchodoch na Slovensku stále dominuje. Pri pokladnici pravi delne vyfahuje z peňaženky bankovky a mince až sedem z desiatich Slovákov. A hoci bezhotovostných platieb z roka na rok pribúda, stále sú v menšine. Za bežné nákupy v klasických obchodoch platí debetnou kartou ani nie polovica z nás. Dokonca aj pri nákupe cez internet najčastejšie zaplatíme v hotovosti – po prevzatí tovaru na dobierku. Pre spoločnosť Home Credit to zistil februárový prieskum agentúry Stem/Mark. Keď sa pozrieme na ďalšie formy platieb v klasických prevádzkach, kreditnou kartou platí denne len 5 % Slovákov. Ešte o percento menej využíva na úhradu bezkontaktnú nálepku alebo čip. Len necelé percento platí prostredníctvom aplikácie v mobile. Bezkontaktné platby sú rozšírenejšie u ľudí s vysokoškolským vzdelaním.

Najmä medzi mladými ľuďmi sa pri nakupovaní čoraz viac udomáčuujú moderné aplikácie, ktoré majú vo svojich mobiloch či tabletoch. Jednu z nich, určenú na porovnávanie cien tovarov, využíva viac ako tretina Slovákov. Z ďalších aplikácií sa uchytilo aj vyhľadávanie akciového tovaru, ktoré využíva takmer pätina ľudí, a taktiež elektronická peňaženka, ktorá slúži 15 percentám Slovákov.

MR

## Kam ukladáme úspory

Hodnota finančného majetku domácností na Slovensku sa za uplynulých päť rokov zvýšila o takmer polovicu. Väčšinu prostriedkov (61,3 %) si však stále nechávame na bežných alebo sporiacich účtoch, resp. termínovaných vkladoch. Je to druhý najkonzervatívnejší prístup v EÚ, hneď po Gréckoch (66 %). Tradičnejšie produkty preferujú aj Česi, ktorí takto zhodnocujú v priemere každú druhú korunu (51 %). Naopak Švédci, Dáni a Holanďania túto formu volia pri menej ako pätine svojich úspor. Vyplýva to z posledných štatistík OECD. Druhým najfrekvencovanejším nástrojom pre Slovákov sú penzijné fondy, do ktorých v roku 2016 sústredili asi 13 % svojich financií. V podielových fondoch mali uložených 7,8 % finančného majetku, čo nás radí na 10. priečku spomedzi 22 hodnotených krajín EÚ. Do cenných papierov klienti na Slovensku uložili 3 % a do akcií len 0,5 % aktív, čo nás radí na posledné miesto. Na opačnom konci rebríčka boli obyvatelia Estónska, Fínska a Švédska. Podiel investícií do akcií v týchto krajinách presiahol 36 %.

AJ

## Peňaženku nahradia hodinky

Klasická peňaženka sa čoskoro stane minulosťou, pretože ju nahradia nositeľné zariadenia, označované ako smart hodinky. Už nebudeme štrngaf drobnými vo vreckách, ale ani zúfalo hľadať zatúlanú platobnú kartu. Podľa predpovedí spoločnosti MasterCard bude do roku 2020 plných 62 % smart hodinek obsahovať platobné funkcie. Hoci donedávna zvládali len relatívne jednoduché úkony ako počítanie krokov alebo meranie srdečného tepu, so schopnosťou sprostredkovať platby získajú celkom nové možnosti. V roku 2016 mal trh so smart hodinkami hodnotu 16,2 mld. \$, pričom len v Británii sa ich predalo 13 miliónov! Hnacím motorom trhu je predovšetkým dôvera v bezkontaktné technológie. Objem mobilných platieb v siedmich najvyspelejších krajinách EÚ (Británia, Francúzsko,



Nemecko, Taliansko, Švédsko, Holandsko a Španielsko) vzrástol ku koncu roka 2015 na 52 mld. \$. V tom istom roku spotrebiteľia v Británii utratili bezkontaktnými platbami 25 mld. £, v roku 2017 to stihli už za šesť mesiacov!

Na Slovensku si na možnosť platby pomocou nositeľného zariadenia musíme počkať – žiadna z bánk ju zatiaľ neponúka.

ZM

## Na dofinancovanie bývania

Súčasná situácia na finančnom trhu je špecifická. Úvery na bývanie sú v ponuke s nízkymi úrokovými sadzbami, no získať ich v požadovanej výške začína byť ťažšie. 100 %-né ani 90 %-né prefinancovanie nehnuteľnosti už nie je bežné. Podmienky poskytovania úverov na bývanie sa postupne sprísňujú, aby sa predišlo riziku ich nesplácania v ďalších rokoch, keď úroky budú vyššie ako dnes. Stále sa však nájdu vhodné finančné riešenia. Osvedčeným je stavebné sporenie, ktoré môže poslúžiť napríklad aj na preukázanie vlastných zdrojov ako podmienky na získanie dostatočne vysokého úveru na bývanie. Tým, ktorí si nestihli nasporiť, sú v časovej

tiesni a chýbajúce financie potrebujú čo najskôr, ponúka Wüstenrot stavebná sporiteľňa špeciálny úver na dofinancovanie (samotnej kúpy alebo nasledujúcej rekonštrukcie bytu či domu). Úverové prostriedky možno získať aj bez sporenia a čakania – do výšky 35 000 € stačí zabezpečenie len dohodou o zrážkach zo mzdy. Proces získania úveru to urýchli a poteší aj úročenie, ktoré je výhodnejšie ako pri spotrebnom úvere. Splatnosť je do 20 rokov. Aktuálne je úver v ponuke so zľavou 50 % z poplatku za jeho poskytnutie a s možnosťou okamžitého čerpania až 80 % finančných prostriedkov zálohovo.

DV

## Oplatí sa investovať do umenia?

Trh umenia ako alternatívnej investície každoročne rastie. Len v minulom roku sa umenie podľa Wealth Reportu 2018 zhodnotilo o 21 %. Okrem finančného výnosu kúpa obrazu alebo iného umeleckého predmetu poteší aj oko a ducha svojho majiteľa. „Celkovo predaj umenia v posledných rokoch výrazne rastie, cena diel často dvojciferným tempom. Na aukciách padajú rekordy,“ prezrádza Roman Hajduk, riaditeľ pre privátnu klientelu UniCredit Bank. „Na vývoj trhu s umením má, samozrejme, veľký vplyv súčasná priaznivá ekonomická situácia, zvyšujúci sa dopyt a vysoká úroveň ponuky.“ UniCredit Bank prináša už od roku 2007

klientom privátneho bankovníctva službu ArtBanking, zaoberajúcu sa poradenstvom pri investíciách do umeleckých diel. „Pomáhame klientom pri rozhodovaní, ako investovať, aké dielo zaradiť do zbierky, kde objavovať nových autorov, kam zájsť na výstavu,“ vysvetľuje R. Hajduk.

ZĎ





# Hodnota domova sa neustále zvyšuje

Dlhodobo rastú nielen ceny nehnuteľností; cenu domu či bytu zvyšujú aj moderné technológie a vnútorné vybavenie domácnosti. Majitelia by preto nemali zabúdať na poistenie svojho majetku.

Inovatívne koncipované poistenie nehnuteľnosti, domácnosti a zodpovednosti za nechtiac spôsobenú škodu HODNOTA DOMOVA reflektuje požiadavky dnešnej doby. Poistenie bývania bolo totiž od základov zmenené, aby ešte lepšie krylo súčasné potreby klientov.

Na výber je Basic, Standard alebo Exclusive balík poistenia nehnuteľnosti a domácnosti. Pri dojednaní zmluvy je možné získať zľavu až 30 %. S rovnako vysokou zľavou je možné uzavrieť aj poistenie rodinného domu, bytu alebo chaty vo výstavbe. Hodnota domova umožňuje aj poistenie certifikovaných drevostavieb a tiež trvalo neobývanej nehnuteľnosti. Celkovo kryje až 33 rizík v poistení nehnuteľnosti, 32 rizík v poistení domácnosti a ešte niečo navyše – poistenie spoluúčasti, zneužitia mobilného telefónu, no napríklad aj poistenie výberu hotovosti pod hrozbou fyzického násillia alebo krádeže kľúčov motorového vozidla či bezpečnostnej schránky.

Na zmluve je možné si dojednať aj pripoistenie právnej ochrany (pre prípad susedských sporov alebo právnych problémov s nehnuteľnosťou). Poistenie sa vzťahuje

dokonca aj na kybernetické riziká (ohrozenie virtuálnej identity, útok pri elektronických platbách), ktoré si vyžiadala dnešná doba. Užitočné sú tiež nonstop asistenčné služby a široká poistná ochrana aj nad rámec poistenia bývania. V neposlednom rade mnohí klienti určite ocenia predĺženú záruku na spotrebiče (až do 5 rokov) alebo poistenie zodpovednosti za škodu (vo výške 50 000 – 150 000 €), ktoré môžu získať zdarma ako bonus, podobne ako ďalšie praktické poistné krytia – napríklad poistenie potravín v chladničkách a mrazičkách zariadeniach či poistenie nehnuteľnosti a domácnosti až na 6 mesiacov v prípade straty zamestnania.

[www.wuestenrot.sk](http://www.wuestenrot.sk),  
\*6060 (0850 60 60 60)

GW18045613

Život sa mení rýchlo.

## HODNOTA DOMOVA – krytie rizík dnešnej doby

Aj starostlivo udržiavaný dom alebo byt čelí v bežnom živote rizikám... Prírodné živly, vandali, zloději, neopatrnosť členov domácnosti a iné. V súčasnosti sa oplatí mať poistnú ochranu aj pre prípad kybernetického rizika, zneužitia mobilného telefónu či krádeže kľúčov vozidla; vhod príde poistenie právnej ochrany (kvôli susedským sporom) i predĺžená záruka na spotrebiče (až na 5 rokov).

S novým poistením nehnuteľnosti, domácnosti a zodpovednosti za škodu HODNOTA DOMOVA máte záruku, že dostanete finančnú pomoc na nápravu vzniknutých škôd a nonstop asistenčné služby.

# VŠADE DOBRE, DOMA POISTENÉ

Poistenie domova  
so zárukou na spotrebiče až do 5 rokov



**wüstenrot**

[www.wuestenrot.sk](http://www.wuestenrot.sk) | FB Wüstenrot Slovensko | INFO \*6060 (0850 60 60 60)

ŽIVOTNÉ POISTENIE | NEŽIVOTNÉ POISTENIE  
20 ROKOV PRE VÁS



Poistenie nehnuteľnosti pokryje škody napr. po takomto požiari.

# Idete na dovolenku?

## Majte poistené aj to, čo zostáva doma

Pred odchodom na letnú dovolenku je žiaduce dobre zabezpečiť nehnuteľnosť a domácnosť, ktorá ostane istý čas bez obyvateľov.

Už sme si zvykli pred dovolenkou narychlo poisťovať seba, prípadne batožinu. Často však mávnutím ruky reagujeme na otázku, či poisť aj dom a prípadne domácnosť. Veď všetko pozamykáme a cennosti ukryjeme. Ale... Určite je dobré požiadať spoľahlivého suseda, aby váš príbytok či okolie kontroloval, a nechať na seba aj kontakt. No dobre nastavené poistenie by malo byť samozrejmosťou. Na trhu síce je aj krátkodobé poistenie, ale strechu nad hlavou a domáce zariadenie by sme mali mať poistené kontinuálne, nie len na obdobie našej neprítomnosti. Náhoda vie zaúradovať hocikedy.

### Rozlišujte poistenie

Rovnako treba rozlišovať, čo vlastne poisťujeme. Poistenie nehnuteľnosti neznamená automaticky aj poistenie domácnosti. V prípade škody na zariadení domácnosti, napríklad prasknutie potrubia, elektrický skrat a podobne – či ide o vlastníka

### Poistenie nehnuteľnosti neznamená automaticky aj poistenie domácnosti.

nehnuteľnosti alebo následne susedov – len poistenie nehnuteľnosti nestačí. Podstatný rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti a poistením domácnosti je v predmete poistenia. Pri nehnuteľnosti ide spravidla o hlavnú budovu, určenú na bývanie, a o vedľajšie príslušenstvo budovy, napr. garáž, altánok, hospodársku budovu, čističku odpadovej vody, bazén vrátane technológie a podobne. Poistenie domácnosti zahŕňa hnuťelné veci slúžiace

na prevádzku domácnosti a uspokojenie potrieb jej členov, napr. nábytok, elektroniku, peniaze, šperky a iné cennosti, športové potreby, oblečenie a obuv, knihy, kuchynské potreby a podobne.

### Spoločné riziká

Pri oboch druhoch poistenia sú pritom spoločné skoro všetky riziká, proti ktorým sa poistenie uzatvára. Napr. požiar, výbuch, priamy úder blesku, povodeň, víchrica, krupobitie, zosuv pôdy či skál, pád stromov a iných predmetov, zadymenie, voda z vodovodných zariadení, náraz dopravného prostriedku, atmosférické zrážky, krádež, lúpež alebo vandalizmus. Práve počas dovolení sa počet prípadov vlámania výrazne zvyšuje.

Pri mnohých rizikách sa môže zdať, že sa týkajú len nehnuteľnosti. Napríklad silný vietor počas letnej búrky môže zvaliť strom na strechu, čím dôjde k poškodeniu budovy, teda nehnuteľnosti. Následne sa však cez vzniknutý otvor môže dovnútra dostať voda a zničiť nábytok i zariadenie.





Na kuchynské zariadenie sa vzťahuje poistenie domácnosti.

Škoda spôsobená atmosférickými zrážkami je len následná, príčinou poškodenia bol vietor, ktorý zvalil na strechu strom. Podľa toho bude postupovať aj poisťovňa.

### Škoda spôsobená susedovi

Pri uzatváraní poistenia treba zároveň myslieť aj na všetky potenciálne riziká, ktoré hrozia – poisťná udalosť týkajúca sa vášho domu či domácnosti má totiž veľakrát presah aj na susedovu nehnuteľnosť

## Myslite i na zodpovednosť za škody spôsobené iným osobám, napr. susedom.

či hnuťelné veci. Najvýraznejšie rozdiely sú v krytí zodpovednosti za škody spôsobené tretím, teda cudzím osobám. Zodpovednosť za škody vyplývajúca z vlastníctva nehnuteľnosti kryje totiž škody spôsobené prevádzkou tejto nehnuteľnosti. Napríklad zo strechy odpadne škridla a poškodí susedovo auto alebo požiar sa preniesie na susedné nehnuteľnosti a podobne. Toto poistenie má však územnú platnosť len na adrese miesta poistenia.

Naproti tomu poistenie zodpovednosti členov domácnosti kryje škody, ktoré spôsobí člen domácnosti svojím konaním. Ak ste napríklad zabudli vypnúť varič

či žehličku, a to spôsobí požiar u vás aj u susedov, poistenie kryje i takúto škodu. Má územnú platnosť v celej SR, prípadne aj na území Európy. Výhodou je i to, že platí aj pre prípady, keď sa vám obdobná nehoda stane na dovolenke, kde niečo rozbijete či zničíte.

### Výluky poistenia

Poisťovne dnes ponúkajú poistenie bývania už aj ako ucelený balík, v rámci ktorého je na jednej zmluve poistená nehnuteľnosť, domácnosť aj zodpovednosť za škody. Ak sa však v spleti podmienok nevyznáte, je lepšie sa obrátiť na

finančného poradcu, prípadne priamo v poisťovni preveriť rozsah poistenia, ako aj výluky – teda si dať výslovne vysvetliť, čoho sa zmluva netýka a kedy prípadne poisťovňa môže plnenie krátiť. Napríklad v poistení domácnosti nie sú poistené veci používané na podnikanie alebo na vykonávanie zamestnania členov domácnosti.

## Zmluvu a nastavenie poistných podmienok treba skontrolovať aspoň raz ročne.

Poisťnú zmluvu a nastavenie podmienok treba minimálne raz ročne skontrolovať, aby v prípade poistnej udalosti bolo plnenie zo strany poisťovne adekvátne aktuálnym podmienkam. Účelom je, aby poistné plnenie pomohlo reálnu situáciu po poistnej udalosti finančne zvládnuť. Rozhodne sa neoplatí na poistení šetriť ani sa spoliehať, že sa nič nestane. Malo by tak byť samozrejmosťou aj – a najmä – v prípade nízkopríjmových rodín. Po poistnej udalosti bude totiž už neskoro lamentovať nad tým, že poistné plnenie nepokrylo ani časť zo škôd.

**Darina Huttová, generálna tajomníčka Asociácia finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov (AFISP)**

Obrázky: Pixabay

### Nelákajte zlodějov

1. Pred dovolenkou sa nechváľte každému (ani na sociálnych sieťach), kam a na ako dlho idete preč.
2. Cennosti si odložte na bezpečné miesto.
3. Poproste spoľahlivého suseda, aby vám okrem zalatia kvetov aj pravidelne kontroloval schránku a príbytok. Poproste ho, či by z času na čas nezatahol a neodtiahol rolety, aby to vytvorilo zdanie, že ste doma.
4. Kľúč nenechávajte pod rohožkou či na iných obvyklých miestach.





preventívne sa chrániť pred zlyhaním jednotlivcov. Lebo zakopnutie jednej osoby môže mať pre firmu likvidačné následky.

## Ustanovenia sa musia stať súčasťou každodenného fungovania podniku.

Najprísnejším trestom, ktorý zákon určuje, je totiž zrušenie právnickej osoby. Okrem toho sa nezahladené tresty zapisujú do obchodného registra, čo môže zabrániť získať licenciu alebo povolenie na podnikanie. V úplnom výpise z obchodného registra potom záznam ostáva a je zapísaný i v registri trestov právnických osôb. To určite nie je dobrou vizitkou podnikateľského subjektu v obchodných vzťahoch.

### Čo obsahuje dobrý compliance program?

Legislatíva ho nedefinuje a nestanovuje ani jeho obsahovú náplň či prvky. Kvalitný compliance program je vytvorený na mieru danej spoločnosti a presne určuje, ktoré zákony potrebujú jej predstavitelia a zamestnanci ovládať a dodržiavať. Väčšina programov obsahuje smernice a postupy týkajúce sa zachovávania pravidiel hospodárskej súťaže, konfliktu záujmov, korupcie, prijímania darov, ochrany osobných údajov, diskriminácie na akomkoľvek základe, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Každý podnik je pri svojich činnostiach vystavený tiež špecifickým rizikám; preto by compliance program mal zahŕňať aj opatrenia, ktorými im firma bude čeliť. Tieto riziká môžu súvisieť s odvetvím, v ktorom spoločnosť pôsobí, s obchodnými príležitosťami či transakciami, ktoré vykonáva.

Okrem toho je v rámci programu potrebné



definovať i sankcie za porušenie pravidiel a spôsob nahlasovania nezákonných praktík, ktorý nahlasovateľa neodstraší ani mu neublíži.

### Čo robiť, aby fungoval

Compliance program nestačí len prijať, treba ho aj úspešne zaviesť do praxe. Vedenie podniku, zamestnanci a tretie strany musia rozumieť, čo sa od nich očakáva. Je vhodné sústrediť sa na tých,

## Nedodržiavanie zákonov v podnikaní môže viesť k strate klientov a krachu spoločnosti.

ktorí sa s veľkou pravdepodobnosťou stretnú s rizikami alebo neetickými praktikami. Najlepším riešením sa javia osobné školenia, pri ktorých tvorcovia programu dokážu okamžite získať spätnú väzbu. Compliance program bude plniť svoju úlohu len vtedy, ak sa normy stanú súčasťou organizačnej kultúry, dostanú sa do DNA podniku. Majitelia a manažéri preto

musia byť hlavnými iniciátormi programu, motivovať k jeho dodržiavaniu a ostatným ísť príkladom. Dôležité je tiež dôsledné uplatňovanie sankcií v prípade porušenia pravidiel.

### Od compliance k etickému podnikaniu

Dodržiavanie legislatívy je „len“ minimom, ktoré by malo byť v podnikaní samozrejmosťou. Etická regulácia je oveľa širšia ako regulácia právom a aj to, čo nie je zákonom zakázané, môže byť z etického hľadiska neprijateľné, lebo môže niekoho poškodiť. Majitelia by mali preto rozmyšľať nad prijatím nielen compliance, ale aj etického programu. Tým rozšíria požiadavky na dodržiavanie etických pravidiel vo firme a povýšia svoje podnikanie na to, čím vo svojej podstate je – na službu spoločnosti.

Alexandra Bohinská

Fakulta managementu Univerzity Komenského v Bratislave

(Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-16-0091)

Ilustračné obrázky: Pixabay, PPN

GW180455006



#### GENERÁLNY PARTNER

Nadácia Slovenskej sporiteľne

#### TOP PARTNERI

4ka, DADS Advertising, DHL Express (Slovakia), spol. s r. o., Fun rádio, MetLife, O2 Slovakia, s. r. o., Orange Slovensko, a. s., Slovak Telekom, a. s., Slovenská pošta, a. s., Smurťif Kappa Obaly Štúrovo, a. s.

#### PARTNERI

ZimPress s.r.o., Arca Capital Slovakia, a.s., AVIS Slovensko, Bagetka na Račku, Cukráreň Wagner, dm-drogerie markt, s.r.o., Edenred Slovakia s.r.o., FRAGILE, s.r.o., Fusakle, HOPIN, s.r.o., KON-RAD SPOL S.R.O., KRUIH, n.o., CH.D., Kvetinárstvo Orchidea, Kvetý Victor, LUNTER, Nadácia Volkswagen, NATURES, s.r.o., Pink Cakery, RAJO, a.s., SAVENCIA Fromage & Dairy SK, a.s., TATRÁPAK, s.r.o., TEKMAR SLOVENSKO, s.r.o., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.

#### MEDIÁLNI PARTNERI

.týždeň, Beauty&Woman, Bedeker zdravia, Cafe News, Goodwill, Hospodárske noviny, InBa, Liek, Mama a ja, Moja psychológia, Naša nemocnica, Nota Bene, Pravda, RegionPRESS s.r.o., SME, ŠPORT, TASR, Trend, Új Szó, Vasárnap

Bardejovská televízia, Hlohovská televízia, Kežmarská televízia, Levická televízia, Mestská televízia Trnava, RTVS, TA3, TV7, TV8, TV Karpaty, TV KOŠICE:DNES, TV Oravia, TV Panoráma,

TV Pezínok, TV Reduta, TV Ružinov, TV Senior, TV Severka, TV Turiec, TV Vega

Rádio Aktual, Rádio Best Fm, Rádio Europa 2, Rádio Jemné, Rádio KISS, Rádio Lumen, Rádio Vlna

www.beauty.sk, www.egoodwill.sk, www.euractiv.sk, www.funradio.sk, www.hnonline.sk, www.imhd.sk, www.infospravy.sk, www.lekari.sk, www.mamatata.sk, www.medicc.eu, www.operaslovakia.sk, www.refresher.sk, www.shmu.sk, www.webnoviny.sk, www.zones.sk, www.zoznam.sk, www.zlavadna.sk, www.zzz.sk

boomerang smartmedia, s.r.o., Dopravný podnik Bratislava, a.s., Dopravný podnik mesta Košice, a.s., eCasenka, s.r.o., Eduinfo, s.r.o., FRAMEHOUSE, GoUP s.r.o., IDS Health Media Slovakia, spol. s r.o., Martinus.sk – internetové knihkupectvo, Medias media s.r.o., playmedia s.r.o., Presse & Marketing Slovakia, s.r.o., See & Go, s.r.o., SuroSound, s.r.o., VL Media, spol. s r.o., Železnice Slovenskej republiky



LIGA PROTI RAKOVINE

## Vône pre Hodinu deťom



Vône majú neuvěřiteľnú schopnosť ovplyvniť psychiku aj celkovú náladu. Vhodným tipom, s ktorým bude domácnosť, ale aj kancelária príjemne voňať, sú vonné tyčinky Sweet Home od slovenskej spoločnosti Persona. Ich elegantné sklenené balenie môže byť aj krásnym aromatickým interiérovým doplnkom. Čisto prírodná vôňa sa uvoľňuje postupne a vydrží niekoľko týždňov. Vybrať

si môžete z viacerých – napr. opojnú levanduľu alebo svieže a omamné lesné ovocie. Vonné tyčinky kúpite v sieti predajní drogerií DM, Exisport a Nay elektrodom. Kúpou produktov Sweet Home prispějete aj na verejnú zbierku Hodina deťom.

KM

## Obehová ekonomika v ASUS-e

Spoločnosť ASUS úspešne dokončila program UL Environment's Circularity Facts, ktorý využíva procesy udržateľnosti životného prostredia a štandardy na vyčíslenie snahy spoločnosti o obehovú ekonomiku. V rámci tejto sa minimalizuje odpad a materiály sa využívajú dlhšiu dobu.

Organizácia UL v procese hodnotenia preskúmala tok materiálov pre notebooky a stolné počítače taiwanskej spoločnosti, ako aj tovareň, kde sa repasujú. Jej viceprezident Alberto Uggetti v apríli odovzdal cenu riaditeľke pre udržateľnosť spoločnosti ASUS, Sandy Wei. Tá povedala: „ASUS je odhodlaný ochraňovať životné prostredie. Opatrne zvažujeme použitie každého zdroja. Po tom, ako sme v roku 2016 získali certifikát Zero Waste, sme ešte viac rozšírili našu stratégiu udržateľnosti.“

Obehová ekonomika v spoločnosti ASUS sa neobmedzuje iba na potlačanie odpadu a recykláciu. Projekty ako Digital Inclusion sú zamerané na darovanie repasovaných počítačov a tiež na vytváranie digitálnych vzdelávacích centier a dobrovoľníckych programov.

SK

## Jubilejný AVON Pochod za zdravé prsia!



Už čoskoro nás čaká 10. ročník tradičného ružového podujatia, ktoré každoročne podporujú tisíce ľudí. Pridajte sa aj vy 16. júna a prídte spolu s rodinou a priateľmi fandiť ženám, ktoré bojujú za zdravé prsia. Jubilejný ročník bude nabitý bohatým programom v podaní známych interpretov a skupín: Tublatanka, Pavol Hammel, Katarína Knechtová, Bystrík banda, Campana Batucada. Núdzu o zábavu nebudú mať ani deti – tešiť sa môžu

na Vilu Ellu, detský folklórny súbor Klnka a ďalšie vystúpenia. Pripravený bude aj food court, piknik zóna, autogramiáda ambasádorov projektu či talkshow so zaujímavými hosťami.

Vstupenkou na podujatie je Tričko Klára 2018, ktorého kúpou zároveň prispievate OZ Zdravá žena. Zakúpiť si ho môžete cez e-shop [www.zdraveprsia.sk](http://www.zdraveprsia.sk), [www.avon.sk](http://www.avon.sk), AVON Lady/Gentlemana či priamo na mieste v deň podujatia. VN

## Mladí ekonómovia boli ocenení

Medzinárodný tím ekonómov v zložení Lukáš Lafférs, Martin Huber a Giovanni Mellace sa stal víťazom 9. ročníka súťaže

Economicus za rok 2017. Mladí vedeckí pracovníci za to získavajú od Nadácie VÚB odmenu 10-tisíc eur pre ďalšiu činnosť. Ocenený článok, publikovaný v prestížnom magazíne Journal of Applied Econometrics, prezentuje novú metódu odhadu pre binárne endogénne premenné. Jeho výsledky možno aplikovať a ďalej rozvíjať napr. pri vyhodnocovaní efektívnosti politik pracovného trhu, ale aj sociálnych či vzdelávacích politik.

„Teší ma možnosť opäť oceniť a finančne podporiť pracovných mladých odborníkov, ktorí svojim výskumom pomáhajú formulovať metódy aplikovateľné pre napredovanie modernej spoločnosti,“ povedala Elena Kohútiková, členka správnej rady Nadácie VÚB pri odovzdaní ceny zástupcovi víťazného tímu Lukášovi Lafférsovi z Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

VN





# Kaufland oblieka zamestnancov zodpovedne

Ekológia a ochrana životného prostredia sú témy, ktoré rezonujú aj vo sfére obchodu.

Spoločnosť Kaufland vyvíja rôzne aktivity napr. v oblasti zberu, triedenia a recyklácie odpadov. Nové predajne stavia tak, aby boli priateľské k životnému prostrediu a energeticky efektívne, teda aby sa zaobíhali bez klasického vykurovacieho kotla či ústredného kúrenia. Vlni nahradila igelitové tašky ekologickým variantom. Najnovšie sa rozhodla zabezpečiť svojim zamestnancom pracovné oblečenie z biobavlny.

## Prečo biobavlna?

Erika Turček Pfundtnerová z oddelenia CSR spoločnosti: „Bežná bavlna je náročná na spotrebu vody; na výrobu jedného trička vyžaduje približne štyritisíc litrov.

Okrem toho jej pestovanie zaberá 2,5 % z celkovej rozlohy hospodárskej pôdy, no spotrebuje až 16 % svetovej produkcie pesticídov. A tie spôsobia ročne otravu cca 77 miliónom ľudí, pracujúcich v bavlnárskom priemysle. Naproti tomu biobavlna je šetrnejšia k životnému prostrediu a neobsahuje škodlivé chemikálie.“ Tiež upozorňuje, že biobavlna má certifikát GOTS, čo znamená, že pri jej pestovaní sa znižuje celková spotreba vody až o 71 %.

## Zaväži aj Fairtrade

Pri výmene pracovných odevov vzal Kaufland do úvahy aj ďalší aspekt: že bavlna sa pestuje prevažne v krajinách tretieho sveta, kde sa nie vždy dodržiavajú dôstojné životné a pracovné podmienky. E. Turček Pfundtnerová: „Naše nové oblečenie má aj certifikát Fairtrade, ktorý je zárukou, že bavlna bola vyrobená za férových sociálno-ekonomických podmienok, u pestovateľov i spracovateľov.“



Akcia sa týka pracovníkov vo všetkých predajniach. Dostali nové košele, blúzky, bundy, zástery šité na mieru a prispôbené druhu práce v príslušnom oddelení. V blízkom čase sa z nového oblečenia budú tešiť aj zamestnanci logistického centra v Ilave.

AD, Foto: Kaufland

# Chránená dielňa vyrába pre Tesco

Pre veľký záujem zákazníkov o lokálne výrobky rozširuje spoločnosť Tesco ponuku od farmárov a malých výrobcov.

Po čerstvých potravinách pribudlo od apríla v hypermarketoch Tesco mnoho novinek aj v trvanlivom sortimente, napr. levanduľový sirup, pečené konopné semienka či makový panenský olej. Na pultoch, označených špeciálnymi ľudovými ornamentmi, si môžu zákazníci vybrať spomedzi viac ako 700 výrobkov od drobných výrobcov.

## Manufaktúra z Hronoviec

Jedným z malých dodávateľov je chránená dielňa Solide Slovakia z Hronoviec v levicekom okrese. Deväť zamestnancov, z toho šesť so zdravotným postihnutím, tu už ôsmy rok vyrába výnimočné sladkosti. „Výroba cukroví je malá manufaktúra. Celý výrobný proces vykonávame ručne podľa tradičných receptúr, najmä pri výrobkoch z bielkovej peny,“ hovorí

majiteľka firmy Edita Vincúr Kalitová. Manufaktúra Solide sa stala dodávateľom Tesca vďaka jeho programu podpory lokálnych farmárov a malých výrobcov potravín. Ten sa rozbehol vlni a vytvára podmienky na rast miestnych firiem, ktoré do veľkých reťazcov doteraz nedodávali. Majú tak šancu zvýšiť predaj, výrobu i zamestnanosť.

## Podpora veľkého pre malých

„O spoluprácu s veľkým reťazcom sme sa snažili niekoľko rokov, teraz nám vyšlo v ústrety Tesco,“ komentuje E. Vincúr Kalitová. „Pre našu spoločnosť to znamená nielen stály odbyt výrobkov, ale aj stabilné miesta pre zamestnancov, modernizáciu

výrobných priestorov, možnosť ďalej sa rozvíjať a byť konkurencieschopný. Aj preto môžeme neustále rozširovať sortiment,“ dodáva.

Pre malých výrobcov pripravil reťazec osobitný priestor v predajniach a aj špeciálne podmienky, ako napr. flexibilný objednávkový režim či distribúciu. Zákazníci v 20 hypermarketoch Tesco na jednom mieste nájdu medy, vína, cestoviny či mäsové a mliečne výrobky. Sortiment v predajniach sa odlišuje podľa dodávateľov v jednotlivých regiónoch. Aktuálne je v podpornom programe Tesca zapojených 90 malých dodávateľov z celého Slovenska.

PM, Foto: Solide



# Millenials: nová generácia zamestnancov

Každodenná realita vo firmách svedčí o tom, že prostredie, v ktorom žijeme, sa veľmi rýchlo a podstatne mení. Nielenže sa zvyšujú konkurenčný tlak a boj, ale mení sa aj zloženie pracovnej sily.

V oblasti riadenia ľudských zdrojov sa dnes venuje veľká pozornosť generácii Y (tzv. Millenials), teda ľuďom narodeným medzi rokmi 1980 a 1999. Predpokladá sa, že do roku 2030 budú tvoriť až 75 % pracovnej sily. Títo ľudia prinášajú iný pohľad na svet, iné zvyky a najmä predstavy o pracovnom prostredí.

## Generácia Y hľadá v práci predovšetkým flexibilitu a pohodlné, bezpečné prostredie.

Ide o generáciu, ktorá vyrastala v spoločensky stabilnom prostredí, bola a je výrazne ovplyvňovaná globalizáciou, enormným technologickým progresom, ekonomickými výkyvmi a neustálym prílevom informácií. Tieto vo všeobecnosti priaznivé podmienky z nej robia optimistickú, sebavedomú oplývajúcu generáciu.

Firmy, ktoré chcú získať najlepších z tejto generácie a udržať si ich, čelia už dnes výzve, ako postupovať. Roky fungujúce modely benefitov a peňažných bonusov,

silná hierarchická štruktúra vedenia a riadenia firmy prestávajú byť atraktívne. Najväčšou výzvou pre oddelenia ľudských zdrojov je preto dôkladné porozumenie naturelu tejto generácie, jej nastaveniam i očakávaniam a rozumná miera prispôbenia sa.

### Zmena ako prirodzený stav

V porovnaní s generáciou ich starých rodičov, ktorí u zamestnávateľa hľadali najmä stabilitu, istotu a jasnú štruktúru práce, generácia Y hľadá predovšetkým flexibilitu, pohodlné a bezpečné prostredie. Výrazne preferuje tímovú prácu a kultúru zdieľaného spolupracujúceho prostredia; sústavná súťaživosť a prehnaná dravosť na pracovisku ju odrádza. Zmena je pre ňu prirodzený stav, technológie tvoria neodmysliteľnú súčasť jej života, dlhodobé vzdelávanie a nadobúdanie rôznych pracovných skúseností a zručností sú pre ňu mimoriadne cenné. Od svojich nadriadených očakáva rešpekt, poskytovanie spätnej väzby a za ideálny stav pokladá, keď nadriadený pracuje so svojím tímom ako mentor.

Na to, aby Millenials vedeli svoje čiastkové úlohy v rámci firmy dobre uchopiť a zobrať za ne zodpovednosť, chcú ich vidieť v tzv. veľkom obraze. Chcú mať jasno v tom, kam, ako a v akom časovom horizonte sa vedia vo firme vypracovať. Od firmy samotnej očakávajú striktné dodržiavanie transparentnosti, zodpovedné správanie sa voči celému refazcu dodávateľov aj odberateľov, no najmä rešpektovanie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom.

### Chcú vôbec Millenials pracovať?

Na základe predchádzajúcich pracovných skúseností, ktoré získali ako študenti, majú mnohí veľmi jasnú predstavu o svojom budúcom smerovaní a kariére. V rozpore s často prezentovanými negatívnymi názormi o pracovnej etike a výkone z dostupných prieskumov vyplýva, že na stupnici hodnôt je práca pre generáciu Y rovnako dôležitá ako pre predchádzajúce generácie. Prácu si však vyberá omnoho starostlivejšie a nie je ochotná obetovať svoj rodinný život a svoj voľný čas. Častejšie prichádza s požiadavkou na alternatívny pracovný pomer, ako napríklad umožnenie práce z domu, čiastočný pracovný úväzok či zdieľané miesto.

## HR oddelenia firiem čaká nová úloha: manažovanie silnej generačnej diverzity na pracoviskách.

Na pracoviskách sa nám dnes po prvý raz stretávajú až štyri generácie s veľmi odlišnými postojmi, hodnotami a očakávaniami. Manažovanie diverzity sa stáva nevyhnutnosťou. Generačné rozdiely, kultúrna rôznorodosť, nedostatok pracovnej sily v niektorých profesiách a stále častejšie virtuálne tímy prinesú zvýšený tlak na komunikačné zručnosti, empatiu, riešenie konfliktov v rámci manažmentu ľudských zdrojov a tiež na celkovú zmenu kompetenčných modelov.

Katarína Podracká  
getCLIENTS, s. r. o.

Ilustračné foto: Pixabay



hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo  
hospodárstvo

# h

## hospodárstvo

<b>Slovensko a OZE</b>	<b>22</b>
Obnoviteľným zdrojom energie patrí budúcnosť	
<b>Lacné energie sú minulosťou</b>	<b>23</b>
<b>Aktuálne trendy v digitálnej tlači</b>	<b>26</b>
<b>Výhody cloudu vedia stále prekvapiť</b>	<b>27</b>
<b>Nové technológie zmenia predaj i trh</b>	<b>28</b>
<b>Umelá inteligencia pre všetkých</b>	<b>30</b>

# Slovensko a OZE

Obnoviteľné zdroje energie (OZE) sú v centre záujmu EÚ. Aká je však ich súčasná pozícia, štruktúra a úloha na Slovensku?

Najspoľahlivejšie čísla a údaje zbiera a vyhodnocuje Štatistický úrad SR. Sú základom pre tzv. indikátory, ktoré spracováva Slovenská agentúra životného prostredia. Umožňujú objektívne mapovanie vývojových trendov a predstavujú významný podklad pre rôzne typy správ. Slúžia tiež ako podporný prostriedok pri prijímaní závažných sociálno-ekonomických rozhodnutí – či už na regionálnej, alebo celoštátnej úrovni. Všetky uvádzané údaje priniesol indikátor „Obnoviteľné zdroje energie“ vo svojej ostatnej aktualizácii v marci 2017.

## Kľúčová otázka

Indikátor ju definuje takto: Aký je vývoj podielu energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie vo vzťahu k stanovenému cieľu pre rok 2020? Konštatuje, že za sledované obdobie 2001 – 2014 sa v SR zvýšil podiel energie z OZE zo 6,4 % na 12,7 %, čo je pozitívny signál pre napĺňanie priorít energetickej politiky a cieľov. Hrubá celková spotreba OZE za roky 2009 – 2014 pritom vzrástla o 13,3 %.

Priaznivý je i fakt, že podiel energie z OZE sa v sledovanom období zvýšil vo všetkých daných sektoroch: vo výrobe elektrickej energie dosiahol 23,0 %, vo výrobe tepla a chladu 10,4 % a v sektore dopravy to bolo 6,6 % (údaje z roku 2014).

Na základe toho možno konštatovať, že SR je na dobrej ceste splniť celkový národný cieľ do roku 2020: dosiahnuť 14 % podiel energie z OZE (66 PJ).

## Výhody a prínosy

Používanie OZE vedie k zníženiu spotreby fosílnych palív – teda aj k redukcii znečisťujúcich látok a skleníkových plynov. Niektoré technológie dokonca neprodukujú žiadne emisie. Sú preto dôležitým faktorom pri dekarbonizácii výroby elektrickej energie a tepla. Podieľajú sa na znižovaní environmentálnych tlakov i negatívnych dopadov na ľudské zdravie.



Pri využívaní OZE majú u nás tradíciu vodné elektrárne.

Okrem prínosu pre životné prostredie zvyšujú sebestačnosť a energetickú bezpečnosť krajiny, ako aj diverzifikáciu dodávok energie. To znižuje závislosť od nestabilných cien ropy a zemného plynu, keďže energia z obnoviteľných zdrojov pochádza z vlastného územia.

Využívanie OZE je založené na vyspelých, inovatívnych a environmentálne šetrných technológiách, vedie k tvorbe pracovných miest a regionálnemu rozvoju krajiny. Racionálny manažment domácich obnoviteľných zdrojov je v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a stratégie tzv. zeleného rastu.

## Akú sú riziká?

Najvýznamnejšie riziko vyplýva z povahy týchto zdrojov. Výroba elektriny zo slnecnej a z veternej energie sa vyznačuje fluktuáciou, ktorá negatívne ovplyvňuje bezpečnosť a spoľahlivosť elektrizačnej sústavy. Prevádzka vodných elektrární vo veľkej miere závisí od vhodných hydroenergetických podmienok. Ďalším rizikom je zdraženie elektriny. Sú tu aj dopady nepriaznivo ovplyvňujúce vzhľad krajiny, biotopy a ekosystémy, vodné toky a podobne.

Tieto negatívne vplyvy však možno minimalizovať starostlivým výberom miesta a zvážením danej technológie. Pozitíva prevažujú nad negatívami a využívanie OZE patrí medzi priority energetickej politiky SR.

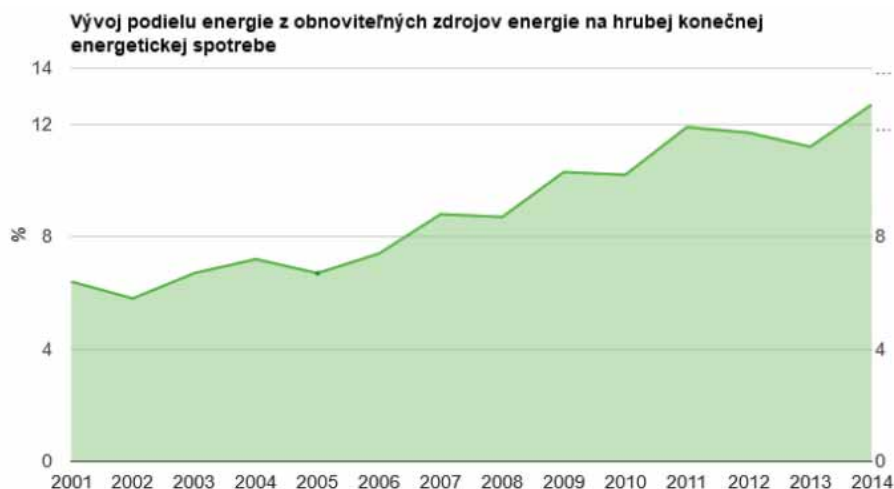
## Produkčné parametre

V roku 2014 bolo z obnoviteľných zdrojov vyrobených 6 505 GWh elektrickej energie, čo je medziročne viac o 7,7 %. Najväčší podiel pripadol na vodné elektrárne (68,9 %); nasledovali tuhá biomasa (14,4 %), solárne fotovoltaické elektrárne (9,2 %), bioplyn (7,4 %) a veterné elektrárne (0,1 %). Najväčší nárast nastal pri využívaní solárnej energie, ku ktorému došlo v posledných rokoch.

V sektore výroby tepla z OZE dominuje biomasa (95,6 %); zastúpenie ostatných zdrojov je minimálne. V sektore dopravy vzrástol podiel OZE z 2,5 % v roku 2001 na 6,6 % v roku 2014. Najvýraznejšiu úlohu hrá bionafta; jej podiel v roku 2014 predstavoval 75,2 %.

DT

Foto: Slovenské elektrárne, a.s.



Zdroj: ŠÚ SR



# Lacné energie sú minulosťou

Obdobie lacných energií sa na Slovensku, aspoň na istý čas, skončilo. Dôvodom je vývoj na komoditných burzách, kde ceny postupne rastú.

Ak chce teda spoločnosť na elektrine a plyne ušetriť, už jej nestačí iba čakať na novú cenovú ponuku od dodávateľa – ako si na to mnohé zvykli po roku 2011. Vtedy firmy ťažili z globálneho zlacňovania a ich náklady na energie klesali bez toho, aby vyvíjali akúkoľvek aktivitu smerom k vyššej energetickej efektívnosti. Dnes, keď chcú ušetriť, musia k energiám pristupovať rozumne.

## Optimalizácia sa oplatí

Väčšina firiem má viac možností na šetrenie v prípade elektriny než plynu. Dôvodom je rozdielny spôsob využitia. Kým plyn slúži predovšetkým na vykurovanie, elektrina je nevyhnutná vo väčšine typov výrobného procesu. Preto sa spoločnostiam oplatí sústrediť práve na ňu.

**Dobrá manažment odberu elektriny zabezpečí firme značné úspory.**

V prvom rade by sa mali koncentrovať na čo najvyrovnanejší a najpredvídateľnejší odber elektriny. Dodávatelia ju totiž nakupujú s predstihom. Nakúpený objem sa potom spätne porovnáva s reálnou spotrebou. Za príliš veľké odchýlky musia dodávatelia platiť pokutu, ktorá sa následne premieta do cien elektriny pre koncových

zákazníkov. Firmy s vyrovnaným alebo aspoň predpovedateľným odberom tak získajú lepšie ceny než tie s nepredvídateľne kolísajúcou spotrebou.

## Pozor na kapacitu

S priebehom spotreby úzko súvisia aj poplatky za rezervovanú kapacitu. Podnikom sa preto oplatí sledovať si svoje maximálne odbery, aby za kapacitu nemuseli platiť priveľa. Z tohto dôvodu je dobré nastaviť si procesy v spoločnosti tak, aby bol nárast spotreby v špičke čo najnižší. Práve energeticky náročná špička totiž tlačí podniky k tomu, aby si rezervovali kapacitu, ktorú inak nepotrebnú. Nejde tu o drobné. Napríklad ak je najvyššie namerané maximum za posledné dva roky 677 kW, znížením rezervovanej kapacity z 1 000 na 700 kW môže firma ročne ušetriť takmer 20-tisíc eur! Zmena rezervovanej kapacity pritom nie je technicky vôbec zložitá: ide o administratívny úkon. Meniť sa dá nielen na rok, ale i na kvartál či mesiac, takže ju možno optimálne nastaviť aj pri sezónnych odberoch.

## Regulátor maxima eliminuje pokuty

Firmy sa môžu rozumným správaním vyhnúť aj zbytočným pokutám za prekročenie maximálneho výkonu. Tu pomôže správne navrhnutý regulátor maxima, ktorý priebežne vyhodnocuje hodnotu odberu. Ak je prírastok príliš veľký a hrozí prekročenie rezervovanej kapacity, buď zalarmuje obsluhu, alebo začne odpájať vopred definované spotrebiče. Odberateľ má istotu, že nebude penalizovaný za prekročenie rezervovanej kapacity – naopak, vďaka regulátoru ju môže optimalizovať a ešte ušetriť.

Regulátor sa oplatí najmä pri spotrebičoch s väčším príkonom a pri takých, ktoré sa častým vypínaním a zapínaním

nepoškodia. Prihliadať treba aj na to, či krátkodobé odpojenie nezasiahne výrobné procesy alebo technológie.

## Kedy vlastného energetika?

Podobných rád, ktoré firmám dokážu ušetriť peniaze za energie, je však veľké množstvo, pričom pre každú môže byť dôležitejšie niečo iné. Napríklad niekde môžu byť zásadné platby za nedodržanie účinníka, inde pokuty za dodávku jalovej elektriny. Firmy, ktoré si samy kúria či inak využívajú väčšie objemy zemného plynu, by zasa mali mať správne nastavenú hodnotu D-max. V ďalších sú zle zateplené priestory a zlyháva energetický monitoring.

**Úprava rezervovanej kapacity dokáže ušetriť tisíce eur ročne.**

V mnohých firmách je vhodné považovať nad najatím vlastného energetika, keďže úspory, ktoré prinesie, môžu byť značné a výrazne prevýšiť jeho plat. Ak má spoločnosť problém zohnať kvalitného človeka z vlastných radov, prípadne ho nepotrebuje na plný úväzok, môže si najat' niekoho z externého prostredia. Zvládať by mal širokú škálu činností: od vypracovania odberových diagramov cez navrhnutie optimálnej hodnoty rezervovanej kapacity až po meranie kvality siete, revíziu činnosť či administratívne úkony. Odporúčame preto firmám, aby energetický manažment nepodceňovali a ak nemajú vlastný, informovali sa u svojho dodávateľa, či im takúto službu dokáže poskytnúť.

**Vladimír Balaj, energetický auditor  
Magna Energia, a. s.  
Ilustračné foto: Pixabay**



# IT bezpečnosť: pomáhať a chrániť!

Zo všetkých strán počúvame o ochrane osobných údajov. S ňou úzko súvisí aj IT bezpečnosť firiem. Moderné systémy by vám v tom mali pomáhať a súčasne vás aj chrániť.

Ochrana elektronických dokumentov, bezpečná tlač, cloudové riešenia, bezpečný obeh dokumentov vo firme. To je len niekoľko aspektov, ktoré by dobrá firma mala mať pod palcom.

Ak by ste sa prešli po jednotlivých oddeleniach vašej firmy, zistili by ste, že po stoloch sa povalujú zmluvy, výplatné

pásky alebo iné dôverné dokumenty. Neraz pri odchode z pracovného miesta si zabudnete zamknúť počítač alebo posielate dôverné informácie e-mailom, či dokonca prostredníctvom verejného úložiska. To všetko sú základné chyby pri práci s dôvernými informáciami – vystavujete tým seba, ako aj firmu, potenciálnemu riziku zneužitia týchto informácií. Vaša IT bezpečnosť má tak nedostatky.

## Bezpečnostné pravidlá

Jednoduchým riešením je nielen dodržiavanie stanovených bezpečnostných pravidiel vo firme, ale najmä zabezpečenie ochrany informácií. Je potrebné si uvedomiť riziká a vyvarovať sa situáciám, že by si zamestnanec mohol skopírovať databázu kontaktov alebo kópie

zmlúv. Neposielajte dôverné dokumenty e-mailom ani cez verejné úložisko. Nemáte totiž prehľad o tom, čo sa s ním následne deje, kto ho videl alebo kto má k nemu prístup.

Je žiaduce, aby ste mali nástroj, ktorý

**Posielanie dôverných informácií e-mailom či cez verejné úložisko je bezpečnostnou chybou.**

zoberie každý váš firemný doklad (faktúru, evidenčný list, dovolenkový lístok) a premení ho do elektronickej podoby,



uloží ho na bezpečné úložisko a stanoví, kto vo firme má k tomuto dokladu prístup. Môžete presne sledovať, čo sa deje s daným dokumentom, či sa ho niekto bez oprávnenia pokúšal otvoriť alebo neobdaj vytlačiť. Dokážete tak efektívne riadiť informácie v reálnom čase.

### Auditná stopa

Trendom v moderných IT systémoch je bezpečná elektronizácia všetkých služieb a obehu dokumentov vo firme. Cieľom IT bezpečnosti by mala byť aj snaha o zabezpečenie elektronickej podoby firemných dokumentov a tiež ich bezpečné uloženie. Napríklad v cloudovom riešení, ku ktorému budú mať prístup iba oprávnení ľudia. Súčasne budete mať dokonalý prehľad o tom, čo sa deje s uloženým dokumentom. Hovorí sa tomu aj auditná stopa.

## Nestačí zabezpečiť len elektronizáciu firemných dokumentov, ale aj ich bezpečné uloženie.

Takéto riešenie môžete aplikovať na firemné faktúry, ako aj na vypísanie dovolenkového lístka. Jednoducho vyplníte elektronický formulár, váš šéf ho pohodlne schváli, ekonomické oddelenie získa podklad pre vašu mzdu a súčasne prebehne aj archivácia. Máte tak o množstvo starostí menej.

### Overovanie pravosti

Ako si však overiť pravosť elektronických dokumentov? Odpoveď je veľmi jednoduchá. Slúžia na to dva užitočné nástroje. Prvým je elektronický podpis, ktorý si môžete predstaviť ako obálku, do ktorej sa vloží elektronický dokument a súčasne zabezpečí, že tento dokument nebude pozmenený. Elektronický podpis vydáva dôveryhodná autorita a má obmedzenú platnosť.

## Na overovanie pravosti elektronických dokumentov slúži elektronický podpis alebo časová pečiatka.

Druhým nástrojom na zabezpečenie pravosti elektronických informácií je časová pečiatka, ktorá potvrdzuje, že doklad je platný do určitého konkrétneho dátumu.



Spoločná tlačiareň je bezpečnostnou slabinou v mnohých firmách.

Ak si ho o niekoľko rokov otvoríte, nemusíte skúmať pravosť podpisu na zmluve – stačí len skontrolovať platnosť časovej pečiatky. Výsledkom sú aktuálne a zabezpečené dokumenty na dlhé roky.

### Rizikové miesto

Spoločná firemná tlačiareň v sebe skrýva niekoľko bezpečnostných nástrah, ktoré však dnes dokážete veľmi jednoducho odstrániť. Najčastejším nedostatkom býva prístup veľkého množstva ľudí k dôverným informáciám. Zamestnanci totiž pri tlači dokumentov vo firme neraz nepremýšľajú. V tlačiarňach sa tak hromadia papiera, ku ktorým sa nikto nehlási. Môžete tak „natrafiť“ na podpísané zmluvy, cenové kalkulácie alebo dokonca výplatné pásky. Podobne, ako je potrebné zabezpečiť ochranu informácií vo firme, je potrebné venovať pozornosť aj zabezpečenej tlači. Jednoducho viete chrániť dokumenty pred zneužitím aj tým, že obmedzíte prístup k citlivým údajom a súčasne ich nedovoliť vytlačiť, alebo zakážete tlačiť e-mailové prílohy. Ak by aj táto ochrana nestačila, môžete dokonca vidieť aj náhľad všetkých vytlačených dokumentov.

### Cloudové riešenia sú bezpečné

Čoraz častejšie firmy bojujú so svojou preťaženou IT infraštruktúrou. Nové možnosti ochrany, ako aj moderné

technológie predstavujú vysoké obstarávacie náklady a záťaž pre ľudské zdroje. Trendom vo firmách je preto ukladať elektronické dokumenty externe prostredníctvom cloudového riešenia. Profesionálne riešenie cloudového úložiska predstavuje chránené, a teda bezpečné uloženie všetkých citlivých dokumentov. Správca cloudových služieb súčasne garantuje

## Dôležité je uplatniť selektovaný prístup k firemným dokladom.

neobmedzený prístup na váš cloud. Kedykoľvek a nech ste kdekkoľvek. Využitím cloudových riešení odpadá počítačová vysoká investícia a prevádzkové náklady. K tomu sa dokážu meniť presne podľa vašich potrieb.

IT bezpečnosť tak predstavuje sumár viacerých prvkov – a žiaden z nich by sme nemali podceňovať. Je dôležité myslieť na všetky potenciálne hrozby a naučiť sa aj svojich zamestnancov dodržiavať všetky pravidlá pre zabezpečenie IT bezpečnosti firmy.

Tomáš Zverbík  
Konica Minolta Slovakia  
Foto: Konica Minolta Slovakia

## Nezabúdajme na softvér!

Väčšina výrobcov vyvíja obslužný softvér a hardvérové periférie oddelene, čo je chyba. Softvér totiž môže úplne zmeniť váš pohľad na zariadenie a jednoduchý, hoci aj dodatočný, update aplikácie môže úplne zmeniť všetky funkcie. Príkladom môže byť nová mobilná aplikácia mydlink Home, ktorá sa využíva pre smarhome zariadenia spoločnosti D-Link. Jej pôvodná verzia, uvedená pred 3 – 4 rokmi, nebola zlá, no mnohé veci neboli najkomfortnejšie a nastavenia si vyžadovali istú mieru trpezlivosti.

Vývojári D-Link pred pár mesiacmi v tichosti uviedli na trh novú verziu, ktorá sa naozaj vydarila. Nová appka je svieža, intuitívna, pracuje oveľa spoľahlivejšie a všetko sa teraz z mobilu jednoduchšie páruje vďaka súčasnému využitiu Wi-Fi a Bluetooth. Skrátka – softvér dokáže úplne zmeniť aj váš starší hardvér.

JR



## Aby vám nechýbala pamäť

Kingston Digital uviedol novú sériu pamäťových kariet s názvom Canvas. V ponuke sú tri rôzne varianty kariet SD a microSD; každá z nich uspokojí špecifické potreby zákazníkov. Základný rad Select je určený pre bežné použitie a záznam v HD rozlíšení. Sériu označenú ako Go! využijú primárne drony a akčné kamery, pričom vďaka vyššej rýchlosti je možný záznam aj v 4K rozlíšení. Dostupná kapacita pre microSD je 128 a pre SD 512 GB. Najvýkonnejšia séria React ponúka rýchlosť čítania 90 MB/s a zápis až 45 MB/s, takže je vhodná aj pre rôzne slow motion zábery alebo fotografie v režime burst-mode, kde je prioritou rýchlosť.

VN

## Aktuálne trendy v digitálnej tlači



Trh polygrafie sa mení závažnou rýchlosťou. Rastie počet nízkonákladových zákaziek, veľký tlak je na ceny a dodacie lehoty. Tlačiarne tiež bojujú s nedostatkom kvalifikovaných zamestnancov. Riešením môže byť automatizácia, ktorá dokáže ušetriť až 80 % výrobného času pri výraznom znížení chybovosti a konečných nákladov.

Na tieto potreby reflektuje tlačiareň Xerox

iGen 5, ktorej cena výstupu je v kombinácii s veľkosťou hárku na trhu bezkonkurenčná. Do formátu B3+ dokáže vytlačiť až 3 750 hárkov za hodinu. Unikátna tlačová jednotka pracuje s priamym prenosom toneru, pričom disponuje aj piatou doplnkovou farbou. Produkty Xerox sa tiež môžu pochváliť najvyšším stupňom automatizácie na trhu.

VN

## Priaznivá cena za smartfóny 18 : 9

Spoločnosť TCL Communication odštartovala v ČR a SR predaj smartfónov Alcatel 5 a Alcatel 3V, ktoré predstavila vo februári na veľtrhu MWC v Barcelone. Obe novinky ponúkajú FullView displej s pomerom strán 18 : 9, odomykanie pomocou funkcie rozpoznania tváre, duálny fotoaparát – a za veľmi priaznivú cenu. Nový formát displejov umožnil zmenšiť šírku telefónov, takže obe zariadenia majú – na rozdiel od smartfónov s rovnako veľkými displejmi – kompaktné rozmery a lepšie padnú do ruky. Súčasťou modelu Alcatel 5 je aj súprava intuitívnych nástrojov pre úpravu fotografií, nazvaná Sociálny režim (Social Mode). Disponuje tiež bezpečnostnou technológiou FaceKey, ktorá podobne ako snímač odtlačkov prstov umožňuje prístup do telefónu bez zadania hesla



Alcatel 3V

alebo PIN-u. V tomto prípade však ide o rozpoznanie tváre. Celý proces trvá asi pol sekundy a počas tejto krátkej chvíle technológia overí viac ako 100 bodov tváre používateľa.

JR

## Mechanická, herná a so svetelnými efektmi

Asus začal u nás predávať hernú mechanickú klávesnicu ROG Strix Flare, ktorá využíva kvalitné spínače Cherry MX RGB s dlhou životnosťou. Vyznačuje sa tiež samostatnými media klávesmi na ľavej strane pre jednoduché ovládanie multimédií počas hry. Nechýba ani odnímateľná

podložka pod zápästie pre väčší komfort pri hraní alebo dlhej práci. Na detailné nastavenie klávesnice a efektov podsvietenia slúži softvér ROG Armour II. Vďaka podpore systému Aura Sync prináša klávesnica celé spektrum farieb a rad dynamických svetelných efektov, ktoré umožňujú vytvárať unikátne farebné schémy. Všetky integrované osvetlenia sa môžu synchronizovať so stále sa rozrastajúcim portfóliom zariadení podporujúcich túto technológiu.

VN





# Výhody cloudu vedia stále prekvapiť

TCO (total cost of ownership) je ekonomický ukazovateľ, vyjadrujúci všetky náklady na investíciu a jej prevádzku. Stal sa zaklínadlom pri nákupe a správe firemných IT.

Celkové náklady spojené s vlastníctvom počítačovej infraštruktúry totiž dlhé roky desili finančných riaditeľov. Predstavovali vážnu prekážku modernizácie vybavenia a niekedy dokonca samotného rozvoja spoločnosti. A potom prišiel cloud. Dnes tento termín už asi nikoho neprekvapí, je totiž bežnou súčasťou nielen podnikových IT. No napriek tomu ešte stále nie je jeho potenciál využitý naplno – či už zo strachu pred stratou kontroly nad dátami, z nedôvery v stabilitu technológie, či pre jej zraniteľnosť pri útokoch. Všetky tieto argumenty však už patria minulosti. Pozrime sa na jeden z najväčších plusov podnikového cloudu – náklady. TCO nebol v úvode spomenutý náhodou – je pravda, že v prípade IT infraštruktúry tvorili náklady nezanedbateľnú položku firemných výdavkov. Zahŕňali nielen priame investície na nákup, ale aj správu a obnovu vybavenia. Hlavne v prípade väčších spoločností museli byť kalkulované náklady aj na niekoľko rokov dopredu. No situácia sa zmenila a asi najlepšie je to vidieť na príklade dátových centier.

## Vlastné dátové centrum? Načo?

Vlastné dátové centrum predstavuje skutočne dlhodobú investíciu, ktorá sa dnes oplatí len firmám so stovkami serverov. V ostatných prípadoch ťažko nájsť ekonomický model, kde by sa prínosy takejto investície aspoň vyrovnali vynaloženým nákladom. Cloud celý prístup otočil absolútne naopak. Ja ako zákazník sa vôbec nestarám o náklady na infraštruktúru – tie sú na pleciach prevádzkovateľa, ktorý mi ju poskytuje. Objednám si presne takú službu, akú práve potrebujem – a za dohodnutú cenu. V prípade potreby nových kapacít (napríklad ak získam ďalší kontrakt) si jednoducho objednám ďalšie zdroje. A naopak. Platím tak len za to, čo



aktuálne potrebujem, pričom náklady si viem vopred veľmi ľahko kalkulovať. Tým sa dostávame k ďalšej silnej stránke cloudu – prispôsobivosti. Nejde len o nových zákazníkov, ale napríklad aj o sezónnosť. Pri tradičných on-premise riešeniach musela firma držať kapacity, ktoré jej pokrývali sezónnu špičku, po

## Dve silné stránky cloudu: výrazná úspora nákladov na IT infraštruktúru a veľká flexibilita.

celý rok. Takže ak mala najviac obchodných prípadov len dva mesiace v roku, zvyšných desať vlastnila úplne zbytočne veľké kapacity. Pri cloudu to nehrozí. Rovnako tak jednoducho zvyšujem výkon svojho IT napríklad v situácii, keď potrebujem spustiť nový projekt alebo pripojiť ďalších zamestnancov. A to za veľmi krátky čas. Napríklad nasadenie novej aplikácie pre stovky až tisíce používateľov je otázkou niekoľkých dní. V prípade jedného zamestnanca je to kúpa jednej on-line licencie – a môže pracovať. Žiadna zložitá implementácia nehrozí.

## Virtualita ako silná zbraň

Ani tej sa dnes, samozrejme, firmy úplne nevyhnú. Sú systémy, ktorých nasadenie

si skrátka vyžaduje čas a poctivé vyladenie. Nie je tajomstvom, že bezproblémové zosynchronizovanie nového a starého prostredia môže priniesť vážne problémy. A tak sa hodí ďalšia zaujímavá možnosť, ktorú ponúka cloudové prostredie. Je to virtualizovaná kópia firemnej infraštruktúry (či už celej, alebo len jej časti), ktorá slúži na testovanie a ladenie. Výrazne tak skraca trvanie výpadkov IT.

Virtualita cloudu by preto nemala byť zdrojom obáv, naopak, predstavuje jeho silnú stránku. Načo investovať do servera, ktorý potrebujem pre nový projekt, keď si môžem prenajať virtuálny? A ak mi plán nevyjde, skrátka ho zmažem za pár minút. Tým sa dostávame aj k odpovedi na pochybnosti, či mám v cloudu kontrolu nad svojimi dátami. Áno, pri serióznych poskytovateľoch tejto služby je kontrola absolútna. A to je práve jedna slabosť cloud computingu – je potrebné dôsledne zvážiť výber jeho dodávateľa. Pri kvalitných firmách dostanem nielen vyššie spomenuté benefity, ale aj istotu 24/7 prístupu k dátam, ich ochranu pred kyberzločinom či vírusmi (často na oveľa vyššej úrovni ako bežný firemný štandard) a, samozrejme, technickú aj používateľskú podporu. A práve na tomto fakte sa šetriť skutočne neoplatí.

**Michal Marko**  
špecialista na cloudové technológie  
a databázy, SAP  
Ilustračné foto: SAP



# Nové technológie zmenia predaj i trh

**Moderné digitálne technológie v retail segmente prinášajú doteraz nevidané možnosti v oblasti komunikácie so zákazníkom, cielenej reklamy a zákazníckeho zážitku.**

Podľa Zdenka Böhmera, generálneho riaditeľa firmy DXC Technology, je jedným z trendov v retaile prechod z reaktívnych predajných modelov na proaktívne. Ako príklad uvádza mnichovský futbalový štadión, kde už vidieť aplikovaný trend proaktívnej ponuky služieb spolu s kontextovými (nepredajnými) službami, ktoré majú zvýšiť komfort a úroveň používateľského zážitku.

„Výsledkom je zmena nákupného správania návštevníkov: nakupujú služby a produkty, ktoré by si v analógovom svete nekúpili, pretože by museli počas zápasu opustiť svoje sedadlo. No ak občerstvenie príde za nimi, tak si ho cez ponúkanú aplikáciu kúpia,“ vysvetľuje Z. Böhmer a dodáva: „Kontextové služby v tomto prípade boli realizované detektormi prítomnosti na toaletách a priestorovou navigáciou, ktoré v kombinácii zabezpečujú jednoduchú navigáciu na miesto, a tým minimalizujú čakanie v radoch. To umožňuje analýzu spotrebiteľského správania v reálnom

čase. Vďaka tomu manažéri štadióna vedia v danom čase riešiť vzniknuté situácie, a tým zvyšovať zákaznícky zážitok aj spokojnosť.“

## Novinky v bezhotovostných platbách

Už dnes sa využívajú prvé wearables – teda doplnky, ktoré nosíme na sebe. Do popredia sa však stále viac dostáva platba mobilom. Či už prostredníctvom technologických gigantov ako Apple či Google, alebo riešení, ktoré zavádzajú banky. Najčastejšie ide o kombináciu tokenizácie

a NFC rozhrania mobilného zariadenia na prenos tokenu na terminál.

Uľahčiť nákupy nám budú môcť poskytovatelia inovatívnych riešení inicializovania platobných transakcií a informovania o účte – teda tretie strany, ako ich nazýva smernica o platobných službách (PSD2). Prostredníctvom nich budeme môcť iniciovať transakcie z účtu v banke rovnako bezpečne ako dnes, avšak s niekoľkými výhodami. Obchodník môže namiesto POS terminálu alebo platobnej brány na web stránkach (ktoré sú spoplatnené) využiť aplikáciu tretej strany pre zrealizovanie



Zdenko Böhmer



transakcie. A zákazník nemusí použiť svoju platobnú kartu ani údaje o nej, čím sa vyhne riziku zneužitia. Len inicializuje platobný príkaz cez tretiu stranu zo svojho bankového účtu na účet predajcu. Predajca okamžite dostane od poskytovateľa služby potvrdenie o zrealizovaní transakcie a môže tovar hneď expedovať alebo priamo v predajni odovzdať kupujúcemu.

## Európska smernica PSD2 uľahčí nástup inovácií v platobných transakciách.

„Podľa smernice PSD2 musia banky už dnes umožniť bezplatný prístup tretím stranám prostredníctvom dedikovaného rozhrania a bez nutnosti uzatvorenia vzájomnej zmluvy. Stále však sú obmedzenia pri Apple zariadeniach a možnosti prístupu k NFC rozhraniu. To limituje príležitosť implementácie iných platobných aplikácií pre platbu iPhone v obchodoch než prostredníctvom Apple pay, ktorý na Slovensku stále chýba,“ konštatuje generálny riaditeľ DXC Technology.

### Umelá inteligencia v obchode

Potreba reagovať na požiadavky v reálnom čase čoskoro prinesie prepájanie online obchodu s offlinovým a vytváranie tzv. omnikanálov – teda miest, kde dokážeme vybaviť viacero, ideálne všetky nákupy naraz. Ďalším zo súvisiacich trendov sú absolútne presné personalizované ponuky. Pri dosiahnutí personalizácie budú kľúčovými práve identifikácia a ovládanie hlasom.

## Umelá inteligencia už v krátkom čase prepojí online a offline obchod.

Zdenko Böhmer to ilustruje na zjednodušenom príklade: „Idem večer na stretnutie. Svojmu telefónu poviem, nech mi rezervuje stôl v príjemnej reštaurácii. Ten cez omnikanál predajcov vyhodnotí najlepšie možné ponuky v rámci mojich preferencií a zarezuje stôl. Cestou mi odporučí kúpiť kvety, ktoré aj objedná a presne ma k nim navedie – aby som mal všetko po ceste. Platobný styk prebieha na základe rozoznania biometrie systémom. Z kvetinárstva a reštaurácie odchádzam bez platenia, len následne autorizujem



transakcie v mobile.“

Umelá inteligencia prinesie radikálnu zmenu v retaile, no podľa DXC Technology by nemala ohroziť klasických predavcov. Naopak, v rámci centralizovaných omnikanálov a predaja na mieru by im mala pomôcť byť efektívnejšími v predaji, reagovať na trendy a potreby zákazníkov v reálnom čase.

### Startup o čerpacích staniách

V retailovom segmente má blockchain svoje opodstatnenie pri expanzii obchodných modelov do oblastí, kde je to dnes takmer nemožné – či už geograficky, ekonomicky, alebo prakticky. Dobrým príkladom je startup zameraný na digitálnu transformáciu samoobslužných čerpacích staníc, v ktorom spoločnosť DXC Technology spolupôsobí. Zisky z predaja pohonných hmôt sú značne limitované daňovým zaťažením komodít a cenotvorbou, ktorú prísne riadi trh. Preto sa čerpacie stanice orientujú aj na predaj doplnkových služieb s vyššími maržami, ako napr. predaj potravín, kávy, nápojov a rôznych darčiekov či doplnkov. Na samoobslužných čerpacích staniách je však tento obchodný model v podstate nemožný.

„Naše startup riešenie sa zameriava na rozpoznávanie tváre a evidenčného čísla automobilu, čo s pomocou RFID technológie umožní rovnakú úroveň obchodných modelov ako na staniách s obsluhou. To zabezpečí aj zisky z doplnkových služieb,“ hovorí Z. Böhmer.

### Čo umožní blockchain

„Blockchain je technológia zaznamenávajúca kombináciu informácií o vozidle, biometrických údajov osoby, ktorá natankovala, ako aj osoby, ktorá vykonala nákup v predajni,“ pokračuje vo výklade generálny riaditeľ DXC Technology. „Všetky tieto informácie koreluje do smart kontraktu, ktorý sa zapíše do bloku a následne distribuuje do celej siete. Hneď ako sieť potvrdí správnosť údajov a platnosť nákupu, systém operátora pristúpi k spracovaniu platby. Spotrebiteľ jednoducho natankuje, nakúpi a odíde – a po dvoch minútach jazdy dostane SMS o platbe.“

## Ovládanie hlasom je kľúčovým prvkom vývoja personalizácie ponuky.

Tento proces charakterizuje Z. Böhmer ako rýchly a užívateľsky veľmi jednoduchý – napriek tomu, že v pozadí je množstvo nových technológií ako blockchain, digitálna dvojčka a dokonca ich federovaná štruktúra. Zákazník len využíva služby, zatiaľ čo technológia pracuje – a takto by to pri správne vykonanej digitálnej transformácii malo byť. Dobrá digitálna služba je ako dobrý vtíp – netreba nič vysvetľovať, lebo každý ju hneď intuitívne pochopí.

(red)

Foto: DXC

## Umelá inteligencia pre všetkých

Pre umelú inteligenciu (UI) je zaužívaná predstava humanoidného robota, ktorý dokáže neuveriteľne rýchlo premýšľať a robiť zložité výpočty. V skutočnosti však „stroje“ nemusia vyzeráť ako ľudia a ani dnešná UI nie je „inteligentná“ v tom zmysle, v akom toto slovo chápeme. Dnes ju lepšie vystihuje pojem strojové učenie. Klasický program dokáže reagovať len na problémy, ktoré jeho tvorcovia predvídali. Softvér využívajúci strojové učenie sa však dokáže naučiť hľadať nové riešenia a využívať nielen pôvodné, ale aj novo nazbierané informácie.

Táto technológia je súčasťou procesora Kirin 970 v smartfóne Huawei Mate 10 Pro a využíva špeciálnu výpočtovú jednotku NPU pre neurálne siete. Softvér riadiaci rôzne funkcie zariadenia sa vyvíja, učí a zlepšuje na základe nepretržitého zhromažďovania dát. UI v smartfóne sa teda sama učí počas jeho používania.

VN



Axis Q61

## Nové kamery s infračerveným videním

Infračervené (IR) snímanie je vysoko účinným rozšírením možností videomonitoringu aj za úplnej tmy. Spoločnosť Axis Communications predstavila niekoľko nových sieťových kamier s IR technológiou, medzi ktorými nechýbajú ani PTZ kamery, pevné kopulovité modely, tzv. „bullet“ alebo jednotky pre diskretný dohľad.

Vďaka infračervenému snímaniu môžu kamery vidieť po celých 24 hodín bez nutnosti prídavného prívietenia – aj vďaka novej inteligentnej a energetickejšej IR LED technológii s názvom OptimizedIR z vlastného vývoja Axis. Všetky spoločne prinášajú možnosti IR snímania do prakticky akéhokoľvek prostredia.

JR

## Posúvajte svoje hranice



Motorola moto g6

Pred piatimi rokmi sa Motorola rozhodla vyriešiť medzeru na trhu: kvalitné smartfóny, schopné robiť skvelé veci za cenu, ktorú si môže dovoliť viac ľudí. Takéto telefóny museli byť aktuálne a navrhnuté v tom roku – nie minuloročné modely za nižšie ceny.

Tento rok preto uvádza Motorola najnovšiu generáciu rodín moto g6 a moto e5 s dôležitými inováciami. Sú chytřejšie a kladú dôraz na displej, dizajn a výkon. Disponujú rýchlosťou a silou procesorov Qualcomm Snapdragon, pracujú na platforme Android 8.0 Oreo. Taktiež majú skvelé Moto Experiences, ktoré otvárajú nové príležitosti s umelou inteligenciou. Zariadenia budú na Slovensku dostupné od júna – so štartovacou cenou pod tristo eur.

JR

## V spolupráci s najlepšimi hráčmi eSports

Najnovší hráčsky headset Logitech G PRO Gaming ponúka zvuk s parametrami a vlastnosťami pre oblasť eSports, kde ich využijú profesionáli aj bežní hráči. Headset je odľahčený, pevný a nanajvýš pohodlný aj pre dlhé herné súboje. Špičkový zvuk zaisťujú drivery Pro-G a o křišťáľovo čistú komunikáciu sa postará kondenzátorový mikrofón profesionálnej úrovne. Vďaka tomu, že je zvuk headsetu veľmi kvalitný a čistý, budú hráči počuť každý krok nepriateľa s úplne presným rozlíšením, odkiaľ prichádza.

Logitech G PRO bol vybraný ako oficiálny headset na akcie ligy elektronických športov Electronic Sports League (ESL) CS: GO Pro League, ESL One a ESL Premiership,



kde ho bude používať niekoľko špičkových tímov a hráčov.

LD

## Smartfón aj pre seniorov



Od mája vstupuje na slovenský trh švédsky výrobca Doro s tromi druhmi mobilov. Vďaka unikátnemu dizajnu šitému na mieru pre staršie generácie budú môcť aj seniori využívať najnovšie technológie – vrátane dotykového smartfónu – a viac komunikovať so svojimi blízkymi.

Všetky modely majú zabudované špeciálne asistenčné tlačidlo pre prípad núdze. Do SOS tlačidla si môže majiteľ

nahrať až päť kontaktov – na svojich najbližších či lekára. Ak prvý kontakt nezdvihne, aparát automaticky vytočí nasledujúce telefónne číslo. Zároveň rozpošle kontaktnou SMS správou a GPS koordinátami aktuálnej pozície. Napriek svojmu zameraniu smartfóny Doro nezaostávajú v inováciách. Zaujímavou voľbou je najmä model Doro 8040, ktorý má aj možnosť vzdialenej správy.

KŠ



# d

## doprava

**Kuriérske služby  
zdražejú** 34

**Doručovanie zásielok  
z e-shopov** 37

**Čo nás čaká na cestách  
v najbližších rokoch** 38

**Fleetové náklady  
pod kontrolou** 39

O firemné vozidlá sa treba dôsledne starať

**Škoda Handy ZŤP  
pomáha už sedem rokov** 41

**Najpredávanejší  
elektromobil v Európe** 42

# Cesty nákladných kontajnerov sú pod súvislou kontrolou



Na transoceánskych lodiach sú tisícky kontajnerov; prehľad je podmienkou biznisu.

Oceánskym prepravcom dnes prichádzajú na pomoc softvérové riešenia, využívajúce GSM, GPS, cloud či internet vecí.

Dodávateľské reťazce sa stávajú čoraz zložitejšími a globalizovanými – naprieč diaľnicami, železnicami, vodami, prístavmi a dokmi. Preto je dôležitejšie než kedykoľvek predtým, aby lodné námorné trate umožňovali „viditeľnosť“ kontajnerov a nákladu, ktorý prepravujú z miesta pôvodu do konečného cieľa – a to počas celej cesty medzi týmito dvoma bodmi. Úplná transparentnosť tohto reťazca je mimoriadne žiadaná – pre lepšie riadenie a kontrolu inteligentných mraziacich kontajnerov a iných nákladných prostriedkov, ktoré prepravujú vysokohodnotné druhy tovaru, citlivého na teplotu, cez moria a oceány.

## Požiadavka doby

Americká spoločnosť Orbcomm, popredný globálny poskytovateľ riešení Machine to Machine (M2M) a Internet vecí (IoT) ponúka veľkým prepravným spoločnostiam nový softvér VesselConnect, založený na GSM, ktorý umožňuje lokálne a vzdialené riadenie chladiacich kontajnerov na

mori. „Zviditeľňuje“ ich celkovú prevádzku a súčasne zvyšuje úroveň bezpečnosti, účinnosti a servisu v celom chladiacom reťazci. Zobrazuje kritické údaje z kontajnerov, vrátane stavu chladienia, teploty a lokalizácie netesniacich miest – v aplikácii na palube lode, ako aj vzdialene na zemi, keď sa údaje synchronizujú cez cloud.

## Monitoring chladiacich kontajnerov na mori zvyšuje efektívnosť a bezpečnosť posádky.

Posádky môžu upravovať nastavené hodnoty chladienia a vykonávať kontroly ešte pred cestou, a to priamo z aplikácie, čo znižuje náročnosť na manuálnu prácu a urýchľuje distribúciu nákladu na súši. Okrem toho, monitorovanie teploty a záznamové schopnosti systému umožňujú dodržať všetky predpisy o bezpečnosti potravín, vrátane smerníc o ošetrovaní potravín chladom.

## Najmodernejšie technológie

Vďaka infraštruktúre GSM, zabudovanej na lodi, tu VesselConnect vytvorí bezdrôtovú lokálnu sieť na prenos dát. Tá umožní chladiacim a iným kontajnerom,

vybaveným modemovými zariadeniami GPS/GSM, zaznamenávať žiadané údaje, dokiaľ je plavidlo na vode. Systém sa automaticky spustí, keď sa dostane mimo dosahu pozemných GSM sietí, napríklad na prístavnom termináli. Jeho inštalácia zvyčajne trvá asi šesť hodín, takže nie je potrebné, aby plavidlá trávili čas mimo prevádzky.

Kľúčovými výhodami systému VesselConnect sú zvýšená efektívnosť a bezpečnosť posádky – tým, že sa eliminuje potreba manuálnej kontroly teploty a stavu chladiacich kontajnerov s rýchlo sa kaziacim nákladom, najmä počas zlého počasia a nebezpečných podmienok na mori. Stavové hlásenia, ako aj prípadný poplach, sa automaticky zobrazia na palubnej konzole aplikácie a cez SMS v mobiloch posádky. Kontrola a riešenie akéhokoľvek problému tak môžu byť okamžité. Systém tiež identifikuje nefungujúcu výbavu či zariadenie, takže pracovníci na pobreží sú vopred upozornení na potrebu opravy. To nielen skraca čas mimo prevádzky, ale aj znižuje poistné nároky.

Podľa slov Marca Eisenberga, generálneho riaditeľa spoločnosti Orbcomm, takéto riešenia pomáhajú kontajnerom, nákladom a zásielkam, aby sa z „temných, nemých a izolovaných“ stali „viditeľnými, inteligentnými a prepojenými“.





Chladiarenské centrum Lufthansy Cargo

## Amerika sa ponáhľa

Prvou inline prepravnou spoločnosťou v Severnej Amerike, ktorá sa rozhodla pre túto špičkovú technológiu, je Tote Maritime Puerto Rico. Tá ponúka integrované dopravné služby, najmä prepravu nákladu

## Diaľková kontrola je možná vďaka technológiám ako IoT, cloud, GPS, GSM.

medzi americkou pevninou, Portorikom a Panenskými ostrovmi, pričom využíva kontajnerové lode s LNG pohonom. „Nasadením riešenia VesselConnect máme k dispozícii komplexné informácie

v reálnom čase o námorných kontajneroch, ktoré nám umožňujú nielen maximalizovať bezpečnosť a efektívnosť našich dodávateľských reťazcov, ale aj lepšie slúžiť našim zákazníkom,“ povedal viceprezident spoločnosti Jim Wagstaff. Ďalšími prínosmi budú zredukovanie možnosti poškodenia nákladu a zníženie prevádzkových nákladov.

## Nielen USA – aj Nemecko

Podobný softvér pre diaľkové zásielky vyvíjajú aj v iných krajinách. Napríklad nákladná letecká spoločnosť Lufthansa Cargo ponúka voľiteľnú sledovaciu službu liveSensor, ktorá umožňuje zákazníkom sledovať ich zásielky v priebehu celej dopravnej cesty v reálnom čase. Vie nielen určiť, kde sa zásielka práve

nachádza, ale aj to, či sú splnené dohodnuté podmienky prepravy. Deteguje totiž aj faktory ako teplota, vlhkosť, tlak, postavenie a vibrácie. Okrem toho snímače svetla registrujú, či a kedy bola zásielka otvorená, čo slúži tiež ako ochrana pred krádežou.

Spoločnosť poskytuje túto službu s plošným poplatkom, ktorý pokrýva aj všetku súvisiacu logistiku, vrátane doručenia a vyzdvihnutia tovaru v mieste určenia. Prepojený sledovací portál umožňuje používať nastavenia definované používateľom, ako napríklad spôsob správy stavov

## Všetky údaje, ako aj prípadný alarm, sú prepojené na posádku lode i pozemný personál.

alebo úpravu teplotných rozsahov. Môžu byť tiež definované virtuálne geografické hranice. To znamená, že k dispozícii sú špecifické informácie v prípade poškodenia alebo straty zásielky. Monitorovací portál umožňuje nepretržitý prístup k údajom cez user-friendly webový portál. Aplikácia liveSensor je k dispozícii už v 13 európskych krajinách, ale tiež v USA.

SR/MC

Foto: Pixabay, Lufthansa Cargo



Nakládka kontajnerov v hamburskom prístave

# Kuriérske služby zdražejú

Nedostatok pracovníkov, zmeny legislatívy a rast cien ropy – to sú hlavné príčiny stúpajúcich nákladov kuriérskych firiem. Hovorí o tom Ján Ľurek, konateľ spoločnosti Slovak Parcel Service.

- **Na trhu práce je to zlé už dlhšie. Nedá sa prispôbiť?**

Nejde len o prostý nedostatok pracovníkov. Za ostatné dva roky sa podstatne zvýšili požiadavky na odmeňovanie aj u zamestnancov. Ak k tomu pripočítame zmeny v Zákonníku práce – konkrétne zvýšenie príplatkov za prácu v noci a cez sviatky – a náklady s tým spojené, dostávame sa na hranu ekonomickej rentability a musíme reagovať.

- **Ktorú nákladovú položku máte najvyššiu?**

Nie sme technologická firma. Napriek tomu, že sme veľa investovali do infraštruktúry logistických centier, do triediacich liniek, hlavným prvkom našej činnosti je ľudský výkon. Musíme zaplatiť človeka, ktorý zoberie do rúk balík, uloží ho do

## V kuriérskych firmách sú doručovatelia najväčšou výdavkovou položkou.

auta, s ktorým zájde na konkrétnu adresu, vyjme balík a odnesie ho adresátovi do bytu, kancelárie, obchodnej prevádzky. Toto je najvyššia položka našich firemných nákladov. Hoci sme zrealizovali množstvo optimalizačných opatrení na zvýšenie efektívnosti, finálny čas v procese doručenia nevieme skrátiť.

- **Takže hlavne ide o doručovateľov. Ako s nimi pracujete? Neodchádzajú?**

Máme ich vyše 500 po celom Slovensku. Keďže trh rastie, potrebujeme stále nových – ale tí sú prakticky nedostupní.



Ján Ľurek

A keď aj nájdeme niekoho, jeho očakávania sú iné ako u doručovateľa pred dvoch rokov.

Do predvlnajška bola fluktuácia zanedbateľná. Dnes tým, že je pracovných príležitostí výrazne viac, sa zvýšila. Nevnímam ju však ako výrazne problematickú, nebodaj kritickú.

- **Týkajú sa doručovateľov osobitné príplatky za prácu?**

Nedoručujeme v nedeľu ani v noci. Ale vtedy prebieha triedenie, teda činnosť, ktorú zákazník nevidí. Aby sa zásielka dostala za 24 hodín z Bratislavy napr. do Medzilaboriec, musí prejsť minimálne cez dve triediace strediská. Máme síce plnoautomatizované linky, ale obslužný personál musí tie balíky aj manuálne spracovať. A týchto ľudí treba zaplatiť viacej. Preto sa spomenuté príplatky týkajú významnej časti našich pracovníkov.

- **Ale aj v doručovaní postupuje automatizácia. Mám na mysli tzv. parcelshopy, kde si zákazník sám vyberá svoju zásielku. Takže tu môžete šetriť...**

Momentálne máme cez 200 parcelshopov a do konca roka ich chceme rozšíriť na 500, aby sme sa čo najviac priblížili každému adresátovi na Slovensku. Touto službou chceme zákazníkom ponúknuť čo najväčšiu flexibilitu. No stále bude

významná skupina príjemcov, požadujúcich, aby kuriér prišiel za nimi. Kdekoľvek – domov, do práce, na chalupu... Využívajú ten komfort a priplatiť si zaň. Nevieť to presne kvantifikovať, ale stále pôjde o podstatnú časť klientov.

- **Začiatkom 90-tych rokov sa u nás objavili kuriérske autá UPS. To ste boli vy?**

Áno, hneď v roku 1990 sme ako prvá súkromná spoločnosť začali poskytovať tieto služby, takže na slovenskom trhu

## Neúmerný rast nákladov spôsobujú aj vyššie príplatky za prácu v noci a cez víkend.

sme najstarší. Samozrejme, v tých rokoch bola konkurencia výrazne menej početná a jej tlak bol slabší ako dnes.

- **Takže by ste mali mať podchytený najväčší balík zákazníkov...**

Po vstupe SR do EÚ, osobitne v posledných desiatich rokoch, sa počet konkurentov v našom odvetví výrazne zvýšil. Každý sa snaží získať nejakú časť trhového koláča. Je tu aj tlak zo strany zákazníka, ktorý má dnes oveľa viac možností vybrať si kuriérsku spoločnosť, ako mal pred desiatimi rokmi. Nám sa darí udržiavať si stabilných zákazníkov, no v podstate každý môže zo dňa na deň odísť. V tejto brandži nefungujú nejaké exkluzívne alebo dlhodobé zmluvy. Je to výlučne na tom, poskytnúť spoľahlivý servis za zaujímavú cenu.

- **Keď ste začínali, nebol internet, doručovali ste len firmám. Ako je to teraz?**

Áno, vlastne sme vyrástli na tradičnom segmente B2B a vybudovali si dobré klientske zázemie. Postupom času prišiel internetový obchod – a s ním aj nové, tzv. B2C doručovanie. Asi pred 15 rokmi sme sa rozhodli, že do toho pôjdeme tiež, hoci aj to bude oveľa ťažšie. Správnosť nášho rozhodnutia potvrdil následný rozmach e-shopov, takže dnes tvorí B2C doručovanie skoro polovicu našich výkonov.





Predpokladám, že v priebehu dvoch – troch rokov sa to preklolí a B2B segment ustúpi do úzadia.

• **Problém s pracovnou silou a nákladmi na ňu sa týka len segmentu B2C?**

My to interne nedelíme. Každý náš doručovateľ doručuje rovnako pre firmy aj pre jednotlivcov, takže rozdiely v nákladoch neviem kvantifikovať. Pripúšťam však, že časom možno k oddeleniu doručovateľov pristúpime. Produktovo sú totiž očakávania zákazníkov v oboch segmentoch trochu rozdielne. Vyvíja sa to a my budeme veci reflektovať.

• **Kedy zvýšite ceny a v akej miere?**

Od prvého júna. Pri cenníkových cenách pôjde o zvýšenie od 7 do 10 % v jednotlivých kategóriách hmotnosti. Ale zhruba polovica našich zákazníkov sa úprava verejného cenníka nedotkne – majú dohodnuté individuálne ceny. Upravili sme však aj kalkulátor tzv. palivového príplatku, ktorý je viazaný na vývoj cien pohonných hmôt. Tu sme zrealizovali cenové hladiny podľa situácie na trhu za posledných päť rokov a dopad bude plošnejší. Ale ide o objektívnu vec: každý z doručovateľov má svoje vozidlo, na ktorom najazdí cca stotisíc kilometrov ročne, jazdíme aj na kamiónoch. Máme 25 stredísk, medzi ktorými chodí každú noc pravidelná linková nákladná preprava.

• **Kedy budete schopní vyhodnotiť efekt tohto zvýšenia?**

V zásade ihneď. Nejaké nápočty máme už

teraz, systémy nám umožňujú robiť modelové kalkulácie na existujúcich zásielkach, vieme aj to, ktorých zákazníkov sa to dotkne. Efekt nebude dvojciferný, možno len na úrovni inflácie. Pre mnohých i to bude ťažko akceptovateľné, lebo posledných desať rokov boli zvyknutí ceny iba znižovať – bez ohľadu na cenník, ktorý sa nemenil roky. No dnes sme sa jednoducho ocitli pri stene a už niet kam ustúpiť – pokiaľ nechceme výrazne znížiť kvalitu servisu. Čo nechceme.

• **Neobávate sa odchodu časti zákazníkov?**

Nechceme stratíť žiadneho; s každým sa snažíme hovoriť a vysvetľovať, že nejde o nejaké naše rozmarné rozhodnutie. Je, samozrejme, jasné, že ak niektorý nájde ekonomicky priaznivejšiu alternatívu,

pôjde za ňou. Mali sme už zákazníkov, ktorí sa rozhodli zmeniť kuriérsku

**Palivový príplatok reflektuje drahšiu ropu a početný kuriérsky fleet.**

spoločnosť a odišli. No významné percento z nich sa po istom čase vrátilo. Veľmi si vážime spoluprácu s každým zákazníkom a každý zákazník je pre nás veľmi dôležitý.

Našťastie, fungujeme na báze niekoľkých tisíc aktívnych zákazníkov; nie sme závislí od jedného či dvoch, ktorých keby sme stratili, tak to výrazne pocítíme.

DT  
Foto: SPS



# Logistické centrá: diaľnica už nie je rozhodujúca

## Pribúdajú projekty v strede a na východe

Dobrá investícia do priemyselných nehnuteľností? Slovensko ich stále ponúka dostatok.

Skúste sa pozrieť na plán výstavby diaľnic alebo aspoň kvalitných ciest prvej triedy. Váš pohľad by sa mal tým pádom upierať predovšetkým na stredné a východné Slovensko. Lokality na západe totiž už narážajú na nedostatok pracovníkov a limity infraštruktúry, brzdiace ďalšiu expanziu.

### Vysoké ceny a málo ľudí

Kľúčové centrá ako Lozorno či Senec sú už na hranici svojich možností a ich ďalší rozvoj by si vyžadoval nemalé náklady. Navyše na západe – okrem už spomenu-tých obmedzení – developeri narážajú aj na čoraz vyššie cenové požiadavky majiteľov pozemkov. Pripravuje sa preto viacero projektov na strednom a východnom Slovensku, kde je ešte dostatok voľných lokalít. Vznikajú nové projekty Big Box logistiky, no môžeme vidieť i určitý odklon klientely od veľkých parkov. A to aj s ohľadom na chýbajúcu pracovnú silu.

**Logistické projekty sa presúvajú na východ; západné Slovensko už dosiahlo svoje limity.**

Vo všeobecnosti platí, že ponuka priemyselných nehnuteľností a logistických areálov rastie. Spolu s ňou stúpa aj kvalita. S rozvojom automotive sektora developeri začali investovať do nehnuteľností viac peňazí, prispôbovať ich potrebám konkrétneho zákazníka a motivovať ho tak k zotrvaní v lokalite na dlhší čas. Do popredia sa navyše dostávajú aj zelené technológie vedúce k znižovaniu prevádzkových nákladov a aj tzv. uhlíkovej stopy. Trendom sú certifikáty Bream a LEED pre ekologicky šetrné budovy.



Prologis Park v Novom Meste nad Váhom

### Už aj špekulatívna výstavba

V snahe zaujať zákazníkov sa mnohí developeri snažia často fádne projekty osviežiť implementáciou jednoduchých architektonických spestrení. No a v poslednej dobe sa začína objavovať aj štandardná špekulatívna výstavba, ktorá tu od roku 2008 prakticky neexistovala. Z investičného pohľadu je dobré rozlišovať premióvé nehnuteľnosti typu A, ktoré však majú limitovaný potenciál ďalšej kompresie yieldu (čistého percentuálneho výnosu z celkových nákladov). Potenciál je v lokalitách, ktoré dovoľujú rozvoj alebo redevelopment existujúcich nehnuteľností. Často ide o sekundárne miesta, ktoré však výborne vyhovujú firmám bez potreby dodávok just in time. Primárne ide o tzv. TIER 2 dodávateľov automobilového priemyslu (čiže dodávateľov podzostáv

a jednotlivých montážnych dielov). Títo nevyžadujú priame napojenie na diaľnicu; stačí im kvalitná cesta I. triedy, blízkosť subdodávateľov a predovšetkým dostatok pracovnej sily. Lokality, ktoré majú potenciál budúceho dopravného napojenia alebo rozvoja priemyslu, sa potom javia ako investične veľmi zaujímavé. Netreba sa na ne pozeráť cez prsty – naopak, treba v nich vidieť investičný potenciál. To však neznamená, že brownfieldom (nevyužívaným, zanedbaným bývalým priemyselným areálom) s historickým napojením na cestnú sieť nižšej kvality svitá na lepšie časy. V konkurenčnom boji stále fahajú za kratší koniec.

**Tomáš Novotný**  
realitný fond Arete Invest  
Foto: Prologis, ciernediery.sk



Typický príklad brownfieldu: areál sklární v Utekáci



## Dachser s obratom cez 6 miliárd

Medzinárodný dodávateľ logistických služieb Dachser zvýšil za fiškálny rok 2017 hrubý obrat o 7,2 % na úroveň 6,12 mld. €. Spoločnosť dosiahla aj ďalšie rekordné čísla: odbavila 81,7 mil. zásielok (+ 2,1 %) s celkovou hmotnosťou 39,8 mil. t (+ 4,3 %). Za týmito priaznivými číslami stojí silný export z Európy a posilnenie globálneho obchodu.

Najúspešnejšia bola obchodná oblasť Air & Sea Logistics, ktorá zvýšila obrat o 15,7 % na hodnotu 1,79 mld. €. Pritom najvyšší nárast, vyše 20 %, dosiahol ázijský región. Najväčšou mierou sa na tom podieľali zvýšené prepravné sadzby, obzvlášť v leteckej preprave.

Taktiež Dachser Slovakia zaznamenal rast. Jeho obrat oproti predchádzajúcemu fiškálnemu roku stúpol o 7,7 % na 37,6 mil. €. Počet odbavených zásielok presiahol 514-tisíc (+ 5,5 %).

Celosvetovo vytvoril Dachser v minulom roku 1 648 nových pracovných miest.

AP



## Biometrická kontrola podpisu

Pri doručovaní tovaru so zmluvnou dokumentáciou vyžadujúcou podpis ponúka



kuriérska spoločnosť DPD svojim zákazníkom službu B-Sign, ktorú možno využiť priamo počas podpisovania na tablete kuriéra. Technológia sníma štyri kľúčové parametre: časové rozdelenie ťahov, ich postupnosť vrátane diakritiky, zrýchlenie či spomalenie ťahu a tlak na podložku. Vie tak vyhodnotiť pravosť podpisu, prípadne ho porovnať s referenčnou databázou podpisov.

Služba zvyšuje bezpečnosť pri práci s osobnými údajmi a tiež komfort zainteresovaných strán.

Prijemca si pred podpisom na tablete otvorí zásielku zadáním PIN-u, po podpise sú všetky dokumenty opätovne uzamknuté. Ak je to potrebné, kuriér môže vyfotografovať tvár či identifikačné doklady príjemcu, prípadne si overiť jeho totožnosť po predložení dokladov.

B-Sign zároveň zrýchľuje doručenie elektronickej zmluvy, ktorú má odosielateľ sprístupnenú na stiahnutie ešte v ten istý deň.

AB

## Doručovanie zásielok z e-shopov

Nemilo vás prekvapil kuriér so zásielkou – bez akéhokoľvek avíza vopred? Možno bol v tom nevinne. Problém totiž

mohol vzniknúť inde. „Prepravu objednáva e-shop, ten je zodpovedný za to, akým spôsobom budeme zásielku doručovať,“ vysvetľuje Dušan Vilhan, obchodný riaditeľ spoločnosti Geis na Slovensku, ktorá zabezpečuje prepravu pre celý rad internetových obchodov.

Spôsoby doručenia sú dva: priamo k vám domov, čiže B2C, alebo do firmy, odborne B2B. Ak e-shop objedná správne, teda ak uvedie, že ide o balík na súkromnú adresu, príde vám od prepravcu automatický e-mail alebo SMS o prevzatí balíka, jeho odosielateľovi a cene. V deň doručenia potom obvykle dostanete informáciu s časovým úsekom na doručenie a tiež telefónne číslo na kuriéra. Môžete sa tak dohodnúť priamo s ním. Zásielky v režime B2B sa automaticky neavizujú, lebo do firiem sa doručuje výhradne počas pracovnej doby.

Ak e-shop šetrí a objedná si iba B2B doručenie, ochudobní svojich zákazníkov napr. o možnosť presmerovať zásielku na výdajné miesto. „Ak si príjemca nechá doručiť balík do tzv. Geis Pointu, môže si ho vyzdvihnúť, kedy sa mu to hodí. Balíky tu zostávajú sedem dní, počas ktorých pošleme adresátovi až tri avíza,“ upozorňuje D. Vilhan.

DS



# Československý projekt na podporu inovácií v logistike

→ FÓRUM → ROČENKA → PORTÁL → NEWSLETTER → OCENENIE

Navštívte nový portál a prihláste sa k odberu newslettera! →



SPOLOČNOSTI PODPORUJÚCE INOVÁCIE V LOGISTIKE NA SLOVENSKU:

ZLATÝ PARTNER  
PROJEKTU LOG-IN:



STRIEBORNÍ PARTNERI PROJEKTU  
LOG-IN:



BRONZOVÍ PARTNERI  
PROJEKTU LOG-IN:



MEDIÁLNI PARTNERI PROJEKTU LOG-IN:



# Čo nás čaká na cestách v najbližších rokoch

Ak povieme dopravná infraštruktúra, je to o cestách. A všetci vieme, že štát je primárne zodpovedný za diaľnice a cesty prvej triedy.

## 2018 – neodovzdáme ani kilometer...

Celkom nedávno bola v médiách „búrka“: že v roku 2018 sa neotvorí ani jeden km diaľnice! Nevie, kto navodil očakávanie, že každý rok budeme otvárať nejakú diaľnicu – hlavne v situácii, keď sa míňajú eurofondy. Treba dodať, že financovanie diaľnic je v tejto chvíli veľmi nejasné. Pritom proces prípravy a výstavby diaľnice zaberie 10 až 15 rokov! Samotná výstavba trvá dva až tri roky; ak je tam nejaký komplikovanejší tunelový objekt, možno o rok až dva navyše. Tých predchádzajúcich cca 10 rokov predstavuje príprava. Ide o dopravné plánovanie, posudzovanie vplyvov na životné prostredie, územné rozhodnutie, stavebné povolenie, všetky možné formy odvolaní, ktoré pritom zažívame, a tak ďalej. Musím povedať, že do vlaňajška sme každý jeden rok odovzdali nejakú diaľnicu alebo rýchlostnú cestu. A pomerne masívne rekonštruujeme cesty prvej triedy. Je to dosť? Radi by sme, keby toho bolo viac, ale toto je realita. Áno, v roku 2018 sa žiadna diaľnica neotvorí, tak to vyšlo. Úsek Žilina-Brodno – Žilina-Strážov sme otvárali v decembri. Keby sme mali naplniť to spomenuté každoročné očakávanie, tak ho otvoríme o mesiac neskôr. Ale to by nikomu neprospeľo.

## ◯ čom teda bude tento rok?

Mali sme otvárať diaľničný úsek Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka. Žiaľ, objavili sa technické problémy, takže sa to posunie na budúci rok. Intenzívne sme spolupracovali so združením, ktoré stavia úsek Lietavská Lúčka – Dubná Skala, s najdlhším slovenským tunelom Višňové. Stavba je v meškani, priznávame to, no v tomto roku očakávame jej výraznú akceleráciu. Otvorená by mala byť na prelome rokov 2019 a 2020.



Z výstavby diaľničného úseku Hubová – Ivachnová

V prípade úseku Hubová – Ivachnová čakáme na právoplatné rozhodnutie EIA. Je tam však aj odvolanie, to značí, že rozbeh prác odhadujem niekedy počas leta – v každom prípade ešte v tomto roku.

To isté platí aj pre Triblavinu, neuralgický bod blízko Bratislavy, kde prebieha zmena stavby pred dokončením danej križovatky. Opäť tam máme odvolania, no proces je tak ďaleko, že pokiaľ niektorý odvolací orgán nezruší rozhodnutie stavebného úradu, tak v lete sa rozbehnú práce aj tu. Okrem toho sú vypísané tendre na obchvat Prešova, rýchlostnú cestu Mýtina – Lovinobaňa a plánujeme tunel Soroška. Národná diaľničná spoločnosť ešte v priebehu prvého polroka vypíše približne desať súťaží na projektovú dokumentáciu ďalších stavieb, hoci niektoré prichádzajú neskôr, než by sme si želali.

## Hasenie akútnych „požiarov“

Snažíme sa realizovať aj rôzne dočasné opatrenia, aby sme pomohli tým najhorším problémom v doprave. Týka sa to jednoznačne Ružomberka, kde sa ešte v priebehu tohto roka bude robiť úprava miestnych komunikácií, ktorá zvýši kapacitu prejazdu z mesta. Vieme, že to nevyrieši zápchy definitívne, no aspoň trochu pomôže. O niečo veľmi podobné sa snažíme v Kysuckom Novom Meste.

V rokoch 2020 – 2022 má byť otvorených úsekov viac, dotedy sa snažíme aspoň zmiernovať tú zľú situáciu, ktorá na cestách je.

A ešte poznámka k obchvatu Bratislavy: je to pekná ukážka toho, akým spôsobom

sa dá zneužívať občianske právo, kde OZ Triblavina, ktoré sa začalo angažovať v téme kolektorov, podalo odvolania na každý jeden úsek, vrátane Petržalky a Rače. Nevie, aký dopad to bude mať na obchvat, pretože neviem, čo ešte môžeme od nich očakávať. Sú to ich zákonné možnosti, využívajú ich naplno, i keď nerozumiem úplne prečo.

## Sú diaľnice predražené?

Na ministerstve financií máme útvar Hodnoty za peniaze, ktorý spustil tzv. revíziu výdavkov štátu. Ministerstvo dopravy sa zaangažovalo veľmi príkladne a aj bolo vyhodnotených ako rezort, ktorý splnil najviac úloh, teda najviac napreduje v tých veciach, ktoré sú predmetom revízie. Ideme nad dohodnutý rámec, zapájame tretí sektor, INEKO. Budeme viac komunikovať na webovej stránke a podobne. A ešte pár viet k téme ceny diaľnic. Dve tretiny peňazí, ktoré šli do výstavby ciest – v prípade diaľnic 80 až 90 % –, pochádzali z európskych zdrojov. To znamená, že boli pod veľkým dohľadom EK; každý tender je kontrolovaný, každé minúté euro je predmetom nejakej revízie. Takže sa naozaj výrazným spôsobom stráži a kontroluje, aby prostriedky, vynakladané na výstavbu cestnej infraštruktúry, boli mierené účelne a ekonomicky.

**Peter Varga, generálny riaditeľ  
sekcii cestnej dopravy a komunikácií,  
Ministerstvo dopravy a výstavby SR**

(z príspevku na konferencii Log-In, Bratislava, apríl 2018, medzitulky redakcia)

**Foto: NDS**



## Fleetové náklady pod kontrolou

Je súčasťou vašej spoločnosti vozový park? Rozrastá sa váš firemný fleet? Spravujte ho ešte efektívnejšie s Arval Active Link. Spoločnosť Arval Slovakia, ktorá je jedným z lídrov na trhu firemnej mobility, prináša inováciu, ktorá vám umožní sledovať a analyzovať údaje z vášho vozového parku v reálnom čase. Budete mať pod kontrolou podrobné informácie nielen o využívaní každého vozidla vo flotile, ale aj o spotrebe, nehodách či dokonca správaní vodiča za volantom. Viac na [www.arval.sk](http://www.arval.sk).

VN

## Dve vízie českej Škody



Škoda Vision X

V slovenskej premiére uviedla Škoda na bratislavskom autosalóne štúdio svojho prvého elektromobilu – Vision E. Futuristický koncept spája zvýšenú pozíciu sedadiel a veľkorysú priestrannosť s dynamickejšou siluetou a plynulo klesajúcou líniou strechy. Zvláštnym prvkom sú protibežne sa otvárajúce dvere a štyri samostatné otočné sedadlá. Okrem obrazovky v prístrojovej doske a centrálného dotykového displeja má každý cestujúci k dispozícii svoj vlastný displej, umožňujúci pohodlný prístup k osobným

nastaveniam, údajom a informáciám.

Škoda Vision E disponuje autonómnym riadením; na diaľnici môže samočinne zrýchľovať, radiť, brzdiť a vyhýbať sa prekážkam. Elektromotory s výkonom 225 kW umožňujú dosiahnuť rýchlosť 180 km/h, Li-Ion akumulátory a optimálna rekuperácia zasa dojazd až 500 km. Parkovací autopilot sám navedie vozidlo na bezplatné parkovacie miesta.

Po svetovej premiére v Ženeve predstavila česká automobilka v Bratislave aj svoj hybrid Vision X. Kompaktné rozmery, krátke previsy a precízne línie zdôrazňujú dynamický, športový charakter tohto mestského crossoveru. Ponúka emocionálny dizajn, plnú konektivitu, netradičný pohon 4x4 a v interiéri inovatívne funkcie infotainmentu. Novinkou je šetrná koncepcia pohonu: kombinuje CNG, benzín a elektrinu, vďaka čomu sú emisné hodnoty CO<sub>2</sub> pod hranicou 90 g/km.

MS

## Nové kupé a kabriolet Mercedesu

Dvojdverové vozidlá Triedy C vo verzii kupé a kabriolet mali svetovú premiéru v New Yorku. Na Slovensko sa začnú dodávať od júla. Oproti predchodcom majú prepracovaný, športovejší dizajn najmä v prednej a zadnej časti, nové disky z ľahkej zliatiny a podvozok s dynamickým ovládaním pohybu karosérie. Využívajú štvorvalcové motory (benzínové 1,497 l a dieselové 1,951 l), ako aj motor V6 so zdvihovým objemom 2,996 l so zvýšeným výkonom 287 kW.

Pri zrýchleniach z nuly na 100 km za 4,7 až 8,8 s vykazujú jednotlivé modely kombinovanú spotrebu v rozsahu od 4,6 do 9,8 l/100 km, pri maximálnych rýchlostiach 234 až 250 (elektronicky



Mercedes Trieda C kabriolet

obmedzených) km/h. Bezpečnosť jazdy zvyšujú vysokovýkonné LED svetlomety s ultra dosvitom, rovnako tak asistenčné systémy, umožňujúce čiastočne autonómnú jazdu.

Hodnotnejší interiér obsahuje tiež digitálny kokpit, väčší multimediálny displej a nový multifunkčný volant s tlačidlami dotykového ovládania.

MŽ

## Mestské auto so športovým duchom

Renault Twingo GT vďaka svojmu konceptu „všetko vzaďu“ prináša skutočné potešenie z jazdy. Poháňa ho trojvalcový turbomotor TCe s objemom 898 cm<sup>3</sup>, výkonom 82 kW a točivým momentom 170 Nm. K dispozícii sú manuálna alebo dvojspojková automatická prevodovka EDC.

Napriek tomu, že ho vyvíjala športová divízia Renaultu, Twingo GT zostáva malým mestským vozidlom zameralým na jednoduché ovládanie a zaručené pohodlie. Motor, umiestnený medzi zadnými kolesami s náklonom 49 stupňov, vyplňuje z dôvodu kompaktnosti celý voľný priestor.

Charakteristickou črtou je otvor pre prísun vzduchu na ľavom zadnom blatníku. Má zásadný význam pre lepšie výkonné parametre motora – v kombinácii s potrubím väčšieho priemeru umožňuje zvýšenie prietoku paliva o 23 %. Špecifickou úpravou prešiel aj výfukový systém, obohatený o tlmáč s dvoma koncovkami.

IO



## Nové služby konektivity

Opel pokračuje v rýchlej integrácii technológií koncernu Groupe PSA. V dôsledku toho odštartuje výbeh technológie OnStar, ktorá je vlastníctvom koncernu GM, tak, aby ju do konca roka 2020 vypustil z ponuky.

Nové služby konektivity, pomenované Opel Connect, sa začnú zavádzať do osobných a ľahkých úžitkových automobilov od roku 2019. Jedným z prvých takto vybavených modelov bude Corsa novej generácie. Okrem núdzového volania budú služby poskytovať aj navigáciu prepojenú s internetom, diaľkovú diagnostiku a prístup do vozidla, monitorovanie ukradnutého vozidla a funkcie manažmentu vozidlových flotíl. Do roku 2024 majú byť k dispozícii v celom modelovom programe Opel.

MH



## Modernizovaný Hyundai i20

Spoločnosť Hyundai Motor uviedla na Slovensku obľúbený modelový rad i20 v modernejšom dizajne. Päťdverová verzia dostala novú kaskádovitú masku chladiča aj predný nárazník, ktorý jej dáva výraznejší charakter – podobne ako nové disky. Prepracované dvere batožinového priestoru integrujú zadnú evidenčnú tabuľku. Model môže byť na želanie vybavený panoramatickým strešným oknom. Zákazníci majú na výber rôzne farby interiéru a až 10 farieb karosérie.

K dispozícii sú tri benzínové motory. Základ predstavuje prepĺňaný trojvalec 1.0 T-GDI v dvoch výkonových modifikáciách: 74 kW s 5-stupňovou manuálnou prevodovkou a 88 kW so 6-stupňovou prevodovkou. Novinkou je 7-stupňová dvojspojková prevodovka 7DCT, ktorá sa montuje na želanie.

Nový Hyundai i20 disponuje aj vylepšenými bezpečnostnými prvkami. Na Slovensku sa začne predávať v letných mesiacoch.

MK

## Úspech v skúškach Euro NCAP

Nový Nissan Leaf bol prvým vozidlom, posudzovaným podľa zdokonalených a rozšírených protokolov Euro NCAP (systém hodnotenia nových áut) na rok 2018. Tie zavádzajú celý rad nových skúšok zahŕňajúcich vozidlá, chodcov aj cyklistov. V sérii tzv. crashtestov, simulujúcich reálne scenáre nehôd, získal model Leaf päťhviezdičkové hodnotenie: 93 % za bezpečnosť dospelých a 86 % za ochranu detí.

Ide o výsledok vyspelých systémov podpory vodiča, ktorými je vozidlo vybavené. Sú v ňom vo veľkej miere použité technológie ako kamera či radar, ktoré umožňujú napr. rozpoznávať chodcov a tvoria základ obľúbeného systému Nissan ProPilot, určeného na bezpečnejšiu a istejšiu jazdu.

AB

## Vozidlo spojené s vašimi zmyslami

Spoločnosť Volvo Cars predstavila na aprílovom autosalóne v Pekingu prvý automobil, ktorý spája vizuálne, zvukové a čuchové vnemy. Koncept S90 Ambience sa zameriava na cestujúcich na zadných sedadlách, ktorí si môžu prispôsobiť atmosféru vo vnútri pomocou intuitívnej aplikácie – a vybrať si jeden zo siedmich vizuálnych prvkov. Ten premení strop vozidla podľa zvoleného motívu napr. na polárnu žiaru, škandinávsky les, labutie jazero, súostrovie či dážď – každý ponúka inú náladu a charakter, od relaxačného až po povzbudzujúci. V ponuke sú tiež nočný motív, ktorý navodí pokojnú náladu na oddych, a motív voľnosti, dodávajúci sviežosť a energiu.

Synchronizovane s vizuálnym motívom



sa v kabíne cez osobitý audiosystém prehráva zvuk. Malé výškové reproduktory v opierke hlavy umocňujú poslucháčsky zážitok. Každý motív je tiež spojený so špeciálnou vôňou, ktorá sa začne uvoľňovať súčasne so zvukom.

Koncept Ambience bol vytvorený v prvom rade pre čínsky trh, kde v roku 2017 predala švédka automobilka po prvý raz viac ako 100-tisíc automobilov.

PŠ

## Nezničiteľná legenda



Nová Toyota Hilux 2018 Special Edition predstavuje najvyšší stupeň výbavy v rámci modelového radu. Ponúka už tradičnú nezničiteľnosť, odolnosť a kvalitu, pre ktorú si tento pick-up získal obľubu po celom svete.

Zaujme úplne novým štýlom: výrazne prepracovanou maskou chladiča,

nárazníkom i hmlovými svetlami, striebornými nadstavcami pod nárazníkom a poznávacou značkou, stupienkom na zadnej časti, oranžovým odtieňom metalického laku.

V prístrojovom štíte pred vodičom je použité nové vyhotovenie kruhových prístrojov s výrazným bielym pozadím a stredovým TFT displejom, na ktorom sa po zapnutí zapaľovania objaví špeciálna úvodná animácia. Špecifický je dokonca aj kľúčik, na ktorom zaujme schematická silueta prednej partie.

Touto špeciálnou edíciou reaguje Toyota na rastúce európske predaje Hiluxu, ktorý v tomto roku oslovuje 50. výročie.

PT

## Lexus ES siedmej generácie

... prichádza ako prvý na trh západnej a strednej Európy. Tradiční zákazníci na ňom ocenia priestrannosť, tichosť a bezpečnosť, pre nových bude autom s ostrejšími jazdnými vlastnosťami, špičkovými bezpečnostnými technológiami a kvalitou spracovania.

Model je vybavený štvrtou generáciou hybridného pohonného systému s vlastným dobíjaním, malou spotrebou paliva, okamžitou dostupnosťou výkonu a nízkou úrovňou emisií. Využíva kombináciu 2,5-litrového štvorvalcového zážihového motora a odľahčeného, kompaktniešieho elektromotora. Celkový výkon systému je

160 kW, kombinovaná spotreba paliva sa začína už od 4,7 l/100 km.

Lexus si v roku 2017 v Európe pripísal na konto takmer 75 000 predaných vozidiel, čo je najviac v histórii. Zaznamenal rast už štvrtý rok po sebe. Nový sedan ES by mal významne prispieť k vytýčenému cieľu značky predat tu až 100-tisíc nových vozidiel ročne.

PT





# Škoda Handy ZŤP pomáha už sedem rokov

Odviezť sa autobusom do mesta či skočiť si rýchlo do obchodu nie je pre ľudí so zdravotným postihnutím vždy jednoduché.

Aj keď sú autobusy s nakladacou plošinou a bezbariérové vstupy čoraz bežnejšie, mobilita zdravotne postihnutých je ešte stále problematická a často, žiaľ, nedôstojná. To výrazne ovplyvňuje kvalitu ich života. Priniesť zmenu a uľahčiť život rodinám, ktoré každodenne riešia problémy spojené so zdravotným postihnutím, bol hlavný dôvod, prečo vznikol program Škoda Handy ZŤP.



prispôbené svojim potrebám, výrazne mu to uľahčí nielen súkromný, ale aj pracovný život. Mnohým klientom dáva upravená Škoda Handy ZŤP dokonca možnosť podnikat', pričom neraz sa zameriavajú práve na pomoc ľuďom so zdravotným znevýhodnením.

## Benefity pre klientov

Spolupráca Škoda Auto Slovensko so Škoda Handy ZŤP umožňuje zdravotne znevýhodneným využívať benefity predajných centier – či už pri kúpe nového, alebo upraveného automobilu. V každom centre sú špeciálne vyškolení pracovníci, ktorí zabezpečia dostupné služby, ako aj asistenciu pri kúpe nového automobilu, často s niekoľkopercentným cenovým zvýhodnením. Odborné poradenstvo pri atestovaných úpravách vozidla podľa druhu postihnutia býva samozrejmosťou. Pridanou hodnotou je pomoc pri

vybavovaní príspevku od štátu či pri prihlásení automobilu na dopravnom inšpektoráte. Klienti sa na pracovníkov Škoda Handy ZŤP môžu obrátiť aj s otázkami ohľadom financovania kúpy automobilu. Tí rovnako vedia poradiť s množstvom ďalších detailov, ktoré by inak zákazník musel riešiť sám.

## Zvýhodnený servis

Kúpou automobilu sa starostlivosť centier o zákazníka zďaleka nekončí. Klienti centier sú pri servise svojich automobilov alebo pri záručných či pozáručných opravách prednostne vybavovaní. Zároveň sa môžu spoľahnúť na zvýhodnené podmienky pri realizácii servisných prác, nákupe náhradných dielcov a prislúženstva. Počas servisných prác môžu využiť náhradné vozidlo.

LKL  
Foto: Škoda

## Desať centier pomoci

Ide o spoločný projekt spoločnosti Škoda Auto Slovensko a zmluvného gestora projektu AV Mobilita, ktorý úspešne funguje už od roku 2011. Za sedem rokov pôsobenia pomohol vyše 3 400 ľuďom so zdravotným znevýhodnením.

V desiatich centrách Škoda Handy ZŤP po celom Slovensku sú k dispozícii trenažéry, vďaka ktorým si klienti môžu vyskúšať možné úpravy. To im výrazne zjednodušuje rozhodovanie, ako si dané vozidlo čo najefektívnejšie upraviť.

Keď človek s postihnutím získa auto

## Centrá Škoda Handy ZŤP

Bratislava:	IMPA Bratislava, Panónska cesta 23; <a href="http://www.impa.sk">www.impa.sk</a>
Bratislava:	Porsche Inter Auto Slovakia, Dolnozemska 7; <a href="http://www.porscheinterauto.sk">www.porscheinterauto.sk</a>
Galanta:	Autoprofit, Šaľská 743/2; <a href="http://www.autoprofit.sk">www.autoprofit.sk</a>
Košice:	Auto Gábrriel, Ulica osloboditeľov 70; <a href="http://www.gabriel.sk">www.gabriel.sk</a>
Poprad:	Autonova, Priemyselný areál Východ č. 3406; <a href="http://www.autonova.sk">www.autonova.sk</a>
Poprad:	PO Car, Petrovianska 1; <a href="http://www.pocar.sk">www.pocar.sk</a>
Ružomberok:	Todos Ružomberok, Tatranská cesta 66; <a href="http://www.todos.sk">www.todos.sk</a>
Trenčín:	Prvý Trenčiansky Autoservis, Bratislavská V/56; <a href="http://www.ptasro.sk">www.ptasro.sk</a>
Zvolen:	Auto Slovák, Strážska cesta 5614; <a href="http://www.autoslovak.sk">www.autoslovak.sk</a>
Žilina:	IMPA Žilina, Pri rieke 795/3; <a href="http://www.impa.sk">www.impa.sk</a>

Gestor projektu: AV Mobilita, Štefana Majera 3, Bratislava; [www.avmobilita.sk](http://www.avmobilita.sk)



# Najpredávanejší elektromobil v Európe

Renault Zoe mohli vidieť návštevníci bratislavského autosalóna koncom apríla. Vlni sa ho predalo 31 300 kusov, čo značí medziročný nárast o 44 %.

Automobil možno označiť ako čisto francúzsky. Vyrába sa (aj batérie) vo Flins neďaleko Paríža. Motor R90 produkuje továreň Cléon v Normandii. Kryt, ktorý umožňuje montáž batérií do vozidla, pochádza z továrne Renaultu v Le Mans.

## Hlavný tromf

Je ním úplne nová batéria Z.E. 40 na báze lítium-iónovej technológie. Oproti štandardnej batérii má temer dvojnásobnú kapacitu 41 kWh – pri nezmenenej veľkosti i hmotnosti. To zabezpečuje dojazd až 400 km, ktorý patrí spomedzi všetkých čisto elektrických vozidiel k najlepším. Elektronický riadiaci systém batérie optimalizuje využívanie energie a nový systém chladenia udržiava jej teplotu na stabilnej úrovni. Vďaka tomu je automobil úsporný za horúcich aj veľmi

chladných poveternostných podmienok. Rýchlosť nabíjania je podobná štandardnej batérii; môže sa však mierne meniť v závislosti od teploty vzduchu, zostatkovvej energie a účinnosti nabíjacej stanice. Napr. na bežnej verejnej stanici trvá nabitie na 80 km v priemere 30 minút.

## Efektívna konektivita

Okrem lepšieho dojazdu ponúka Renault Zoe aj rad služieb konektivity. Mobilná aplikácia My Z.E. udržiava stále prepojenie vodiča a vozidla (s cieľom optimalizovať nabíjanie batérie) – dokonca aj vtedy, keď nie je za volantom. Môže na diaľku nielen aktivovať nabíjanie, ale napr. kontrolovať jeho úroveň, zostávajúci dojazd alebo čas do úplného nabitia. Tiež dostáva správy o začiatku a ukončení nabíjania.

Takéto nabíjanie umožňuje využiť nižšie ceny mimo energetickej špičky, ako aj znížiť nepriame emisie v závislosti od zdroja energie. Na diaľku možno tiež ovládať niektoré ďalšie funkcie vozidla, a to vrátane predprípravy vyhrievania alebo klimatizácie.

IO

Foto: Renault



## Redakčný test

### – naše poznatky:

- prekvapujúci pocit ticha po štarte vozidla,
- stabilita zodpovedajúca, dobre drží aj nad 50 km/h v zákrutách,
- živé zrýchlenie, pri odpichu na križovatkách nechá za sebou aj silnejšie autá,
- vnútri pomerne priestorné, no chýba osvetlenie v zadnej časti,
- jednoduché a intuitívne ovládanie cez panelový displej,
- ideálne vozidlo do mesta na krátke trate,
- mimo mesta pri väčších rýchlostiach sa dvíha hladina hluku v interiéri.

## Automobil ako zlatá tehla

Máte v stodole starú škodovku po dedkovi a chcete sa jej zbaviť? Ešte si to rozmyslite.

Zachovalé autá z bývalého východného bloku sa totiž stávajú veteránmi a ich hodnota stúpa aj o desiatky percent ročne.

### Hodnota rastie každým rokom

Vďaka rastúcemu záujmu o zberateľstvo starých automobilov sa zhodnocujú aj modely, ktoré bolo ešte pred pár rokmi vídať na uliciach. „Historické autá sú stále atraktívnejšie ako investícia. Podľa expertov na umenie dokonca jedna z najvýnosnejších a najmenej kolísavých,“ približuje Stanislav Gálik zo siete autocentier AAA Auto. „Bežná, ale dobre zachovalá Škoda

120 stála pred piatimi rokmi 1 200 eur, dnes až 3 200 eur. To je nárast o viac ako 160 percent,“ dopĺňa.

Nárast hodnoty o zhruba 60 % za posledných 5 rokov zaznamenali podľa neho napr. Tatra 603 či Škoda Rapid. Na Slovensku je veľmi žiadaná tiež Škoda 1 000 MB, záujem rastie aj o legendárne Fiaty 126, Volgy alebo Lady.

### Netreba ani dlho čakať...

Najväčší potenciál zhodnotenia majú dnes tzv. jangtajmre, čiže autá do 30 rokov, ktoré sa často dajú zaobstaráť za cenu nižšiu ako 4 000 eur. Avšak presne predpovedať, ktoré budú ziskávať na hodnote, je podľa S. Gálika veľmi zložité. „Vo všeobecnosti možno povedať, že skôr alebo neskôr budú zaujímavé



akékoľvek vozidlá s minimálnym nájazdom a v pôvodnom zachovalom stave,“ vysvetľuje.

Mercedes W124 si hýčka aj Martin Húska z Bratislavy. „Kúpil som ho pred piatimi rokmi za 900 eur na bežné jazdenie, vtedy mal 24 rokov. Časom som si zaobstaral mladší model a pôvodného mergla zaparkoval u rodičov v stodole. Nedávno mi zaň ponúkali 2 300 eur. To je určite pekný nárast,“ konštatuje. Auto však neplánuje predávať. Vie, že s pribúdajúcim časom získa na hodnote ešte viac.

MR, Foto: PR Clinic

# S

## služby

<b>Kde príjemne plynie čas</b>	<b>45</b>
Hotel & Spa Resort Kaskady	
<b>St. Martins Therme &amp; Lodge</b>	<b>49</b>
Rakúske kúpele neďaleko Bratislavy	
<b>Vyhlásili výsledky súťaže Obchodník roka 2017</b>	<b>51</b>
<b>V e-shopoch idú na dračku bicykle</b>	<b>51</b>
<b>Kým nakúpime, porovnáme ceny</b>	<b>51</b>



# Hotely hodnotia ich hostia

Viac ako 14 100 hostí rozhodlo svojím online hodnotením o najlepších desiatich hoteloch na Slovensku za rok 2017.

Vlani si ľudia na zážitkovo-inšpiračnom portáli Zľavomat.sk mohli vybrať z ponuky vyše 500 ubytovacích zariadení; celkovo v nich zakúpili 93-tisíc pobytov. Zároveň podľa januárového prieskumu portálu sú pre Slovákov pri výbere hotela na relax hneď po cene najdôležitejším faktorom pozitívne hodnotenia klientov.

## Víťaz z Podbanského

Ľudia, ktorí si ubytovanie zabezpečili prostredníctvom Zľavomatu, mohli po absolvovaní pobytu jednoduchým kliknutím prideliť ponuke – podľa svojej spokojnosti – jednu až päť hviezdíčiek, tiež pridať svoj komentár či pripomienky. Ak hotel získal aspoň 150 takýchto online hodnotení, dostal sa do záverečného rebríčka. A výsledky? Spomedzi hotelov na Slovensku sa na prvé miesto (už druhý rok po sebe) dostal hotel PIERIS\*\*\* Podbanské Resort s priemerom 4,77 hviezdíčky. Podľa Ingrid Žitnákovéj z tohto hotela je pre hosti najväčším lákadlom lokalita vo Vysokých Tatrách a bonus k ubytovaniu – vstup do najväčšieho slovenského wellness komplexu v Grand hoteli Permon, ktorý patrí do rovnakej skupiny Podbanské Resort.

„Máme skúsenosť, že každý druhý hosť zo Zľavomatu si dokupuje ďalšie doplnkové služby a prevažná časť sa k nám vracia, niektorí aj štyrikrát do roka. Veľmi si ceníme všetky dobré ohlasy zákazníkov na prívetivosť nášho personálu a na vysokú kvalitu ubytovania. Sledujeme nielen hodnotenia na portáloch, ale týždenne vyhodnocujeme aj vlastné dotazníkové prieskumy,“ povedala I. Žitnáková.

## Podľa čoho si vyberáme hotel

Zľavový portál uskutočnil v januári prieskum, do ktorého sa zapojilo 1 002 respondentov. „Podľa výsledkov je pre Slovákov pri výbere hotela dôležitá okrem ceny aj kvalita – premietnutá v podobe hodnotení iných zákazníkov. Lokalita je na treťom mieste,“ uviedol Štefan Miho, marketingový manažér portálu. „Pri dovolenke na



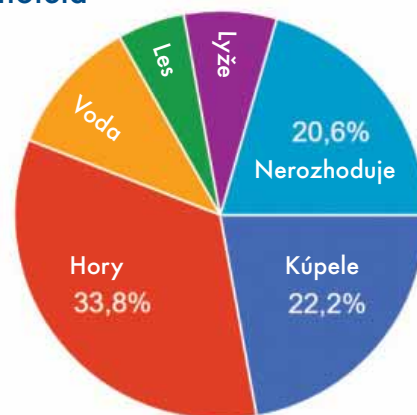
Slovensku klienti najviac uprednostňujú hory, potom kúpele. Len pre 15 % opýtaných sú dôležité aktivity pre deti,“ dodal. Cenu ako prvé kritérium pri výbere hotela označilo 67,5 % účastníkov prieskumu, druhá v poradí skončila kvalita (59 %) a na treťom mieste (50,8 %) lokalita. Nasleduje prítomnosť wellness zariadení (47,2 %), piata skončila možnosť zábavy s 18,1 % odpovedí.

Väčšina opýtaných v prieskume pochválila celkové zlepšenie hotelových služieb na Slovensku, niekde však ešte vysoké ceny nezodpovedajú kvalite, a to najmä gastronómie. Respondenti chválili hlavne menšie penzióny rodinného typu – čomu zodpovedá aj starostlivosť o hosti a primerané ceny.

## Prvé ovocie

„Naši partneri už rozumejú, ako veľmi dôležité je hodnotenie zákazníkov. Hodnotenia na Zľavomate sú aj pri internetovom vyhľadávaní vždy na popredných priečkach. Preto sa hotelieri snažia svoje služby a prístup k zákazníkom čo najviac zlepšovať,“ uviedol Erik Richnák, manažér

## Charakter lokality pri výbere hotela



Zdroj: Online prieskum Zľavomat.sk, január 2018

Cestovania portálu. Konštatoval, že spoločné úsilie už prinieslo prvé ovocie – za ostatné tri roky sa priemerné hodnotenie hotelov na Zľavomate zvýšilo zo 4,25 na 4,4 hviezdíčky. Na portáli sú aktuálne desaťtisíce reálnych hodnotení zákazníkov – bez úprav.

KŠ

Foto: hotel Pieris

## TOP 10 najlepšie hodnotených hotelov

1.	HOTEL PIERIS*** PODBANSKÉ RESORT, PODBANSKÉ	4,77
2.	HOTEL HORIZONT RESORT ****, STARÁ LESNÁ	4,72
3.	HOTEL AQUATERMAL***, DOLNÁ STREHOVÁ	4,68
4.	MASARYKOV DVOR ***, VÍGLAŠ	4,64
5.	WELLNESS HOTEL BYSTRÁ***, BYSTRÁ	4,63
6.	HOTEL PANORAMA****, TRENČIANSKE TEPLICE	4,62
7.	HOTEL HVIEZDOSLAV****, KEŽMAROK	4,58
8.	HOTEL BACHLEDKA****, STRACHAN, ŽDIAR	4,52
9.	HOTEL HVIEZDA***, DUDINCE	4,51
10.	HOTEL IMPOZANT****, VALČA	4,49

Zdroj: Zľavomat.sk

# Kde príjemne plynie čas

Vstúpite a obklopí vás príjemná hudba. Ocítate sa v inom svete, kde príjemne plynie čas, personál je milý a ústretový, kde sa cítite jedinečným a vítaným.

Tento pocit zažijete na Kaskadach, v jednom z najobľúbenejších hotelov na Slovensku. Rozprestiera sa v srdci stredného Slovenska, medzi Banskou Bystricou a Zvolenom, pri obci Sielnica. Termálna voda plná minerálov a prastarých zložiek, čistená šetrným spôsobom, je bohatstvom tohto miesta.

## Ubytovanie

Kapacita hotela je 207 lôžok v 99 moderne zariadených klimatizovaných izbách. Pre hostí, ktorí ocenia pokoj a súkromie, ponúkame ubytovanie v komfortných apartmánových vilkách s terasou,

v tichom prostredí hotelového areálu s krásnou záhradnou úpravou a vlastným jazierkom.

## Spa & Wellness

Oddych v saunách, relax mysle a tela pri ajurvédskych procedúrach, absolútne uvoľnenie s terapeutkami zo Srí Lanky alebo klasické regeneračné masáže. To všetko je vám k dispozícii. Od jari do neskorej jesene sa vnútorné svety relaxu spoja s vonkajším priestorom hotela s prímorskou atmosférou. Bylinkové sauny, tepidárium, oddychová zóna – to všetko na vás čaká v našom Wellness & Spa centre s rozlohou 2 000 m<sup>2</sup>

## Gastronómia

Naši kuchári pre vás s láskou pripravujú bohaté raňajky, gastronomické špeciality ľahšej medzinárodnej kuchyne, výborné domáce koláče v Lobby bare. V Kolibe môžu gurmáni ochutnať tradičné slovenské jedlá a vína.

## Kongress & Events

Hostia majú k dispozícii 9 nezávislých konferenčných priestorov, kapacita najväčšieho je 300 osôb. Radi pre vás zorganizujeme aj netradičné akcie, presne podľa vašich požiadaviek. Neformálne stretnutia do 100 účastníkov ochotne pripravíme v Kolibe. Profesionálny personál s dlhoročnými skúsenosťami je zárukou úspechu vášho podujatia. Výhodou je výborná dostupnosť z diaľnice R1.

## Aktivity

Host tu môže každý deň zažiť niečo nové. Množstvo aktivít prebieha priamo v hoteli a okolo neho. Pripravený je pestrý animačný program pre deti, pravidelné vystúpenia renomovaných spevákov, hercov a tanečníkov. Presne 3 kilometre od rezortu, pri rieke Hron, sa nachádza výborne udržiavané 18-jamkové ihrisko Tri duby, čo rozširuje možnosti milovníkov golfo.

Tešíme sa na vašu návštevu v Hotel & Spa Resort Kaskady!

MM

GW18045607



STAŇTE SA SÚČASŤOU NÁŠHO RODINNÉHO PRÍBEHU...  
[www.hotelkaskady.sk](http://www.hotelkaskady.sk)







# Hotel Ponteó

Rusovce síce nepatria ku chronicky známym lokalitám nášho turizmu, určite sú však príťažlivou mestskou časťou Bratislavy, ktorú sa oplatí spoznať.

Dostupnosť z centra mesta, blízka hranica troch štátov, bohatá história siahajúca do antiky, nádherná príroda s množstvom príležitostí pre vodnú turistiku – to všetko predstavuje veľký potenciál pre miestne turistické, rekreačné, ubytovacie a stravovacie zariadenia v aktívnom cestovnom ruchu.

Dajú sa tieto prísluby a možnosti pretaviť do fungujúcej reality? Majú nejaké obmedzenia? Za odpoveďami sme zašli do stále ešte nového hotela Ponteó. Jeho vlastníci si želali ostať v anonymite, bez problémov sa však s nami podelili o svoje predstavy, očakávania i praktické skúsenosti z tejto atraktívnej brandže.

## • Čo vás viedlo k postaveniu hotela?

Prvotná myšlienka vznikla už v roku 2005. Rozhodli sme sa presťahovať z centra mesta bližšie k prírode, do Rusoviec. Naše rodiny sú športovo založené a keď sa naskytna možnosť kúpiť pozemok, rozhodli sme sa vybudovať centrum pre podobne zameraných ľudí, ktorí sa sem postupne sťahovali. Keďže ani jeden

sme neboli z brandže, začali sme sa radíť s odborníkmi. Postupne sme sa rozhodli pre koncepciu, ktorá spĺňala naše predstavy a zároveň sa javila aj ekonomicky udržateľná. Hlavným cieľom, ktorý naplňame dodnes, bolo ponúknuť obyvateľom Bratislavy a okolia komplexné služby ubytovania, kvalitnej gastronómie, kongresového servisu, športového vyžitia, relaxu a zábavy. Zároveň sme chceli tieto služby priblížiť rezidentom Rusoviec a obohatiť

## Z teórie hotelierstva

vyplýva, že úspech každej investície je závislý od tzv. troch zlatých P.

Prvým P je POLOHA. Ak ste v centre mesta, vaši zákazníci nepotrebujú napríklad taxi na krátke cesty. Na druhej strane, ak hotel leží v blízkosti turistickej atrakcie, mora a podobne, je táto poloha konkurenčnou výhodou. Pre klientov, ktorí hľadajú nezabudnuteľné miesto a zážitok, je toto P určite jedným z najdôležitejších kritérií.

Druhým P je PERSONÁL. Hotelierstvo je hlavne o ľuďoch a hotel, ktorý si dlhodobu nezabezpečuje výchovu a výučbovlastného personálu, sa často stáva bezduchou zastávkou pre obchodných cestujúcich.

Tretím P je PRODUKT, ktorý hotel ponúka svojim klientom. Je výsledkom spojenia fyzického prostredia hotela so zážitkom, ktorý hotel poskytuje.

tým infraštruktúru tejto nádhornej mestskej časti. Lokalita bola v tomto prípade alfou a omegou.

## • Prečo hotel vyzerá práve tak, ako vyzerá?

Keďže projekt bol financovaný zo súkromných zdrojov, mali sme voľné ruky. Pre nás boli zaväzujúce jasná vízia a aspekt nadčasovosti konceptu i architektúry. Základom je myšlienka spájať jednotlivé prvky s dôrazom na prírodu, ktorú vynikajúco stvárnil architekti Košťál a Zornička. Veľkosť sme určovali tak, aby spĺnila očakávania a zároveň, aby si multifunkčný objekt vedel zachovať kvalitu svojich služieb v čase. Moderná architektúra komplexu sa vyznačuje kombináciou zelene, skla a dreva s prírodnými podtónmi a použitím kvalitných materiálov. Nastavenie vnútorných priestorov umožňuje ľahko meniť dispozície, ba aj ich otvoriť. Presklené plochy prinášajú veľa svetla a prirodzený kontakt s okolím. Dôležité bolo myslieť i na exteriér a priľahlé parkovisko. S odstupom desiatich rokov všetko ukazuje, že sme zvolili dobre. I v dobe, kedy si každý komerčný objekt vyžaduje úpravy, nás ľudia prekvapia otázkou, či je toto zariadenie nové.

## • Aké boli vaše hotelierske začiatky?

O nich veľa napovie rok otvorenia – 2008. Mali sme krásny nový objekt, jasné ciele a budúcnosť. Všetci vieme, čo sa udialo následne. Stavali sme na zelenej

lúke „mimo mesta“, otvárali v čase krízy, boli jedným z prvých zariadení tohto druhu a chceli sme priniesť novú kultúru kongresov a možnosti trávenia voľného času. Rok pred otvorením sme začali hľadať vhodný personál. Spočiatku nás poháňali nadšenie a dobrý základ v podobe skúsenosti z iných oblastí podnikania. Zamerali sme sa hlavne na veci, ktoré sme považovali za kľúčové pre skvalitnenie života komunity, ktorej sme boli tiež súčasťou. Krásny, moderný bowling sme rozbiehali so slovenskými reprezentantmi, tanečnú školu s Mirkou Kosorínovou a Matejom Chrenom, fitnes so špičkovými cvičiteľmi a s najmodernejšími zariadeniami, reštauráciu s elitnými kuchármi.

## Ponteo je moderný multifunkčný komplex s rodinnou atmosférou a osobným prístupom.

To, čo sme z dnešného pohľadu podcenili, bol fakt, že orchester nie je len o kvalite hudobníkov, ale aj o dirigentovi. Najdôležitejšie bolo nastoliť a udržiavať rovnováhu medzi zásahmi z pozície majiteľov a priestorom pre realizáciu a nové nápady zamestnancov. Napriek tomu sme bez väčších výkyvov obstáli a potvrdili svoju pozíciu na trhu.

### • Môžeme sa podrobnejšie vrátiť k týmto aspektom druhého P?

Napriek tomu, že sme mali šťastie na ľudí, ktorí s nami zostali doteraz, a dobrú ruku pri výbere nových, je táto časť najnáročnejšou a zároveň najdôležitejšou oblasťou podniku rodinného typu. Ide o kontinuálny proces, ktorý spočíva v už spomínanej dôvere a neustálom vzdelávaní ohľadne vízií a cieľov. V hotelierstve je pomerne vysoká fluktuácia zamestnancov a z času na čas sa zmene nevyhnete. Musí zaúčinkovať aj esencia v podobe vzájomnej chémie zamestnanec – produkt; bez nej to jednoducho nefunguje. Za kľúčové však považujeme, že sme vždy od našich ľudí očakávali inovácie a posúvanie produktu dopredu. Dnes máme stabilný tím a jeho zostavenie prinieslo výrazný progres v podobe kvality ubytovania, nových projektov (ako Šport fan zóna) a celkovej úrovne zariadenia. Chceme budovať flexibilný a kooperatívny personál, ktorému pomáme rásť.



Hotelová kaviareň, za presklenou stenou reštaurácia

### • Mali ste na začiatku činnosti jasno o treťom P?

Ťažko si predstaviť začať projekt tohto typu intuitívne, možno i preto, že pôsobíme v sektore, kde je racionalita základom. Od začiatku sme si produkt jasne definovali a všetko muselo do seba zapadať. Táto stratégia sa nám osvedčila a dnes sa môžeme sústrediť na ďalšie kroky. Naša príprava zašla až tak ďaleko, že máme pripravený i projekt rozšírenia a môžeme ho použiť, keď príde vhodný čas.

### • Ako dnes definujete svoje tretie P?

Ponteo je naďalej moderným multifunkčným projektom s rodinnou atmosférou a osobným prístupom. Na hranici troch štátov chceme neustále spájať mesto s prírodou, prácu so zábavou, aktivitu s relaxom a hlavne ľudí navzájom. Najdôležitejším pilierom je kvalita – a v tom sme nekompromisní. Netreba zabúdať pružne reagovať na zmeny na trhu a neustále sledovať nové trendy. Naším dlhodobým cieľom je udržať a zvyšovať doterajší kvalitatívny štandard.

### • Ako to vyzerá s hotelom Ponteo dnes?

Tento rok dovърšíme 10 rokov od spustenia prevádzky. Je čas nielen bilancovať, ale

pozeráť sa aj dopredu. Stavíme na skúsenostiach z minulých období a na zabezpečených, osvedčených službách. Do každého segmentu multifunkcie ideme naplno,

## Moderná architektúra používa kvalitné materiály; kombinuje zeleň so sklom a s drevom.

každý má svoje presne definované špecifiká. Dôležité je stanoviť si priority, ktoré nás posúvajú ďalej.

### • Čo bude ďalej? Ako si predstavujete budúcnosť?

Venujeme sa inováciám (napríklad v podobe vynoveného priestoru Bar & Bowling), rozširovaniu služieb a našich klientov chceme predovšetkým inšpirovať. Dlhodobým záväzkom je stať sa regionálnym lídrom v integrácii všetkých poskytovaných služieb, v modernej komunitnej atmosfére s osobným prístupom.

(red)

Foto: PAP



Wellness priestor s vírivkou na vonkajšej terase



# Luhačovice – raj filmárov

V tomto moravskom kúpeľnom meste sa nakrúcali filmy, seriály i dokumentárne programy. Aj samotní tvorcovia ich často navštevujú – aby sa tu liečili alebo si oddýchli.

To, že si vyberajú práve Luhačovice, nie je náhoda. Okrem toho, že sú populárnou kúpeľnou a turistickou destináciou, vynikajú aj zachovanou architektúrou, ktorá im dáva kus atraktívnej atmosféry prvej Československej republiky. To je hlavná príčina ich obľuby medzi filmármi.

## Známe tváre, mená, filmy...

V časoch prvej republiky Luhačovice často navštevovali ikony českej kinematografie – Vlasta Burian, Oldřich Nový, Jaroslav Marvan, Adina Mandlová, Hana Vítová. Po vojne tu boli napríklad cestovatelia Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka alebo spisovateľ Milan Kundera. Radi sem jazdili tiež diplomati a priemyselníci z rôznych krajín. Zo známych návštevníkov posledných rokov spomeňme aspoň Miloša Zemana, Jiřího Stivína, Ondřeja Brzobohatého, Hanu Gregorovú, Miroslava Dvorského, Soňu Valentovú či Dušana Jamricha. Kúpele poskytli vďačné prostredie mnohým filmom a seriálom. Už v roku 1921 tu legendárny Karel Lamač nakrútil snímku Dievčatá, vydávajte sa! a z neskoršej produkcie si zaslúži zmienku aspoň film Biela vrana z roku 1938, s Adinou Mandlovou a Jindřichom Plachtom. Po prestávke v povojnových rokoch, keď doba kumštu príliš nepriala, sa sem filmári začali postupne vracaf. Napríklad v roku 1973 tu nakrúcal Jiří Menzel (Tridsať panien a Pythagoras) a v roku 1986 Luděk Munzar (Lev s bielou hrivou).

## Četnícky fenomén

Keď režisér Antonín Moskalyk v druhej polovici 90-tych rokov pripravoval televízny seriál Četnické humoresky, potreboval vhodné exteriéry. Našiel ich aj v Luhačoviciach, kde sa v roku 1997 točili niektoré diely prvej – a o desať rokov aj tretej – série. Mimoriadny divácky ohlas spôsobil, že Česká televízia sa k policajnej téme vrátila a v roku 2014 začala s nakrúcaním nového seriálu – Četníci z Luhačovic. Ten



Dom B. Smetanu

je ideovým pokračovateľom svojho predchodcu, v ničom inom naň však nenadväzuje. Odvysielal sa pred rokom – a opäť s veľkým úspechom.

Tento sa rozhodlo marketingovo využiť vedenie luhačovických kúpeľov, keď prišlo s inšpiratívnym pobytom: Týždeň v hoteli Popper alebo za četníkmi do Luhačovic. Kúpeľní hostia mohli túto zaujímavú ponuku využiť v poslednom aprílovom týždni.

## V seriálovom hoteli Popper

Predmetný pobyt sa viaže na kúpeľný Dom B. Smetanu, ktorý má v seriáli významné miesto. V hosťoch má navodiť noblesnú atmosféru prvej republiky, nuž organizátori nenechali nič na náhodu. Na priechod budovy umiestnili tabuľu s pôvodným menom Hotel Popper, personál bol v dobových kostýmoch, na ulici sa prechádzali žandári v uniformách z roku 1919 a nechýbal ani dobový jedálny lístok. Účastníci si mohli pozrieť vybraný diel seriálu, získať DVD so všetkými dielmi, dostať brožúru o filmových Luhačoviciach,

zájsť na tematicky súvisiacu besedu či prezrieť si filmové ateliéry v Zlíne. Najmä pre tých nostalgicky založených to bol naozaj neobyčajný týždeň.

Výkonný riaditeľ kúpeľov Jiří Dědek vysvetlil: „Tento pobyt ponúkame ako netradičnú ochutnávku doby pred sto rokmi, kedy vznikalo Československo. Poňatím aj cieľovou skupinou ide o výnimočný produkt na trhu. Chce nás odlišiť od ostatných poskytovateľov kúpeľných služieb a využiť záujem klientov o známe filmové miesta. Pobyt tiež zapadá do aktív CzechTourismu, podporujúcich návštevy miest, ktoré preslávili Česko na striebornom plátne.“

Zámer manažmentu sa zrejme naplnil, lebo Kúpele Luhačovice získali s týmto pobytom Veľkú cenu cestovného ruchu 2017/2018 v kategórii Najlepší kúpeľný a wellness balíček. Záujemcovia si tento produkt budú môcť vychutnať ešte raz – v októbri.

ŠK/DT

Foto: Kúpele Luhačovice, ČT



Četníci z Luhačovic

# St. Martins Therme & Lodge

Tieto termálne kúpele sa nachádzajú na jednom z najkrajších miest Rakúska, priamo na okraji Národného parku Neusiedlersee-Seewinkel, uprostred regiónu vyhláseného za dedičstvo UNESCO.

Z Bratislavy sa tam dostanete pohodlne len za 50 minút. Zvedavý, podnetný, prirodzený – St. Martins Therme & Lodge je wellness a dobrodružstvo v jednom. Spája náročné prostredie ubytovania kategórie 4\*-superior a termálnych kúpeľov s originálnou prírodou. Jedinečná poloha, vlastné jazero na kúpanie, príjemne teplá termálna voda, výnimočný svet prírody a kultúry, špičková tradícia vína a gastronómie, to všetko je súčasťou wellness

## St. Martins Therme spája termálne kúpele so zážitkom z prírody.

ponuky extra triedy a zážitkového priestoru na ploche 40 km<sup>2</sup>. Miesto na priblíženie sa prírode i sebe samému – pre tých, ktorí vedú vychutnávať a ktorých baví objavovať.

### Pláž s garantovaným počasím

Objavte letný ostrov „Summer Island“, opäť od 1. mája, ležiaci priamo na jazere s krištáľovo čistou vodou najlepšej kvality a veľkou lúkou na ležanie. Vďaka južnej polohe si môžete plnými dúškami vychutnávať slniečko. Oddýchnite si na ležadle v tieni a osviežte sa pri plážovom Beach Bare, kde na vás čakajú chladené ovocné nápoje a regionálne špeciality. Ale užívajte si najmä nekonečný pohľad do prírody Národného parku Neusiedlersee-Seewinkel a deň v St. Martins zakončíte v plážovom bare. Je miestom stretávky milovníkov prírody a slnka, relaxačnou zónou pre priaznivcov fitnessu a vodných športov, východiskovým bodom pre dobrodružné



poznávacie cesty do sveta rastlín a zvierat v regióne, miestom športu pre tých, čo sú závislí od pohybu a chcú vyskúšať aj nové, nezvyčajné druhy športov, ako napr. Aquajogging, Stand up Paddling alebo Aqua Boxing. A v neposlednom rade je tiež miestom pre priateľov hudobných a kulinárskych pôžitkov pri plážovom bare a v „Chill Out Lounge“, ktorý svojim pohodlným sedením pozýva na relax a oddych.

### Denná dovolenka na Upper Deck-u

Každoročne od mája do septembra v oddelenom exkluzívnom priestore átria na najvyššom poschodí termálnych kúpeľov St. Martins Therme – a počas letných mesiacov aj na letnom ostrove Summer Island – si vychutnáte skvelý deň s voľným vstupom do saunového sveta, ako aj do novej exkluzívnej sauny priamo na jazere. K dispozícii je zarezervované

pohodlné ležadlo pod baldachýnom, s lampou na čítanie a odkladacím priestorom, ako aj jedinečný výhľad z exkluzívnej Sunset terasy. Na celú dĺžku pobytu vám požičiame aj štýlový plážový košík s uterákmi, so županom a sandálkami.

## Rezort ponúka nielen relax a oddych, ale tiež nezvyčajné druhy športov.

O rozmaznávanie sa postará skvelá obsluha priamo pri vašom ležadle, u ktorej si môžete pohodlne objednať nápoje a kulinárske pôžitky. Tak za iba jeden deň zažijete, aký oddychový účinok na vašu dušu vie dosiahnuť výnimočná atmosféra s luxusným flairom.

ZM

Obrázky: P. Rigaud





# Obchodné reťazce a ich slovenskí dodávateľia

O ich vzájomných – často zložitých – vzťahoch sme už počuli a čítali všeličo. Aká je súčasná realita? Rastie podiel slovenských výrobkov na pultoch obchodov?

Pre obchodníkov je prvoradý zákazník, lebo bez neho by tu neboli. Preto jeho názory, želania i očakávania sú rozhodujúce – a treba ich poznať a stále monitorovať. Pre Slovenskú alianciu moderného obchodu (SAMO) uskutočnila agentúra GfK medzi našimi spotrebiteľmi reprezentatívny prieskum, výsledky ktorého zverejnila v marci.

## Rozhoduje kvalita, nie pôvod

Hoci sa veľa píše o pôvode výrobkov, pri nákupe potravín, drogerie a kozmetiky nie je tento atribút podstatný: na prvé miesto ho dalo len 10,1 % respondentov. Zvífázila jednoznačne kvalita so 46,6 % odpovedí; druhá s odstupom skončila cena (25,5 %). Pre 7,1 % odpovedajúcich je prvoradým impulzom nákupu zvyk a 5,8 % sa rozhodne podľa toho, či je výrobok v akcii. Paletu odpovedí doplnila značka, ktorú pri nákupe favorizuje 4,9 % zákazníkov. A ako je to s kvalitou domácich produktov? O tom, že sa určite zlepšuje, je presvedčených 6,2 % respondentov.

Takmer každý druhý (49 %) si myslí, že sa skôr zlepšuje, a tretina (32,9 %), že ostáva rovnaká. Skeptických je iba 11,9 % odpovedajúcich – tí sa rozhodli pre možnosť, že kvalita sa určite alebo skôr zhoršuje.

## V roku 2017 predali členovia SAMO potraviny zo Slovenska v hodnote viac ako 1,5 mld. €.

O podiele našich výrobkov na celkovej ponuke v obchodoch sa často vedú spory – najmä v médiách. Veľmi zaujímavo vidia vývoj v tomto smere účastníci prieskumu. Na prostú otázku „Je podľa vás v reťazcoch viac alebo menej slovenských výrobkov ako pred rokom?“ najčastejšie odpovedali (42,9 %), že skôr viac (výrazne viac 3,9 %). Možnosť „rovnako ako pred rokom“ si zvolilo 39,6 % opýtaných. Z toho plynie, že ponuku domácich produktov na pultoch hodnotí ako menšiu len zvyšných 13,6 % opýtaných.

## Slovenské potraviny na pultoch

Naši spotrebiteľia uprednostňujú domáce výrobky najmä v kategórii čerstvých potravín. Aj preto je pre členov SAMO spolupráca so slovenskými výrobcami prirodzenou odpoveďou na preferencie zákazníkov. „Obchodné reťazce iniciatívne vyvíjajú rôzne programy, aby mohli

domáci výrobcovia jednoduchšie dodávať tovar na ich pulty. Prispôsobujú podmienky spolupráce malým a regionálnym výrobcom, lokálnym farmárom, poskytujú poradenstvo pri výbere správnych obalov, čím im pomáhajú naplniť aj legislatívne požiadavky,“ približuje aktivity veľkých sietí Katarína Fašiangová, predsedníčka SAMO. Zdôrazňuje, že pre tradičné slovenské výrobky pripravili špeciálne priestory, aby ich spotrebiteľ vedel ľahšie nájsť. Najväčšie zastúpenie domácich potravín na pultoch reťazcov majú výrobky z cukrovárnickeho, hydínarskeho, mliekarskeho, pivovárnickeho, vinárskeho, mlynskeho, pekárskeho a cukrárskeho priemyslu, ale tiež med, lahôdky a chladené, balené hotové jedlá.

## Kto môže byť dodávateľom?

Obchodné reťazce neustále hľadajú obchodných partnerov. Hlavnými požiadavkami SAMO na výrobcu (pri predpoklade dlhodobej spolupráce) sú: jeho schopnosť vyrobiť tovar v požadovanej kvalite (ktorá sa v čase nemení), v požadovanom množstve a za cenu prijateľnú pre obchodníka aj spotrebiteľa. Tieto podmienky už dnes spĺňa ne jeden slovenský výrobca, čím dokáže byť konkurencieschopný i na otvorenom európskom trhu.

## Pôvod tovaru je dôležitý len pre 10 % našich spotrebiteľov.

Obchod je závislý od korektných vzťahov so svojimi dodávateľmi, vďaka ktorým dokáže naplniť dopyt kupujúcich. Členovia SAMO preto aj k lokálnym výrobcom pristupujú ako k rovnocenným partnerom, s ktorými sa snažia nájsť dohodu v záujme uspokojenia požiadaviek svojich zákazníkov.

„Členovia SAMO vyzývajú slovenských výrobcov, aby im predstavili svoju ponuku, napríklad aj prostredníctvom projektov na podporu domácich dodávateľov. V tom plánujú pokračovať aj v budúcnosti,“ uzatvára K. Fašiangová.

LP/DT

Ilustračné foto: Kaufland



Kaufland predal vlani viac ako 50 mil. kg ovocia a zeleniny od slovenských pestovateľov.

# Vyhlásili výsledky súťaže Obchodník roka 2017

Absolútnym víťazom a držiteľom titulu Mastercard Obchodník roka 2017 sa stal, rovnako ako v predošlých štyroch rokoch, Martinus. Bol vyhlásený aj za najlepšieho obchodníka s knihami.



**martinus**

spoločnosti GfK na vzorke 1 500 respondentov z celej Slovenskej republiky.

## Parametre hodnotenia

Hodnotilo sa spontánne menovanie predajne („top of mind“), ďalej počet nakupujúcich a miera ich vernosti predajni,

ako aj dôvera zákazníkov a spokojnosť s vybranými parametrami (sortiment, kvalita, personál, služby, usporiadanie).

## V súťaži je rozhodujúca spontánna znalosť obchodu medzi zákazníkmi.

„V rámci súťaže oceňujeme slovenských obchodníkov a posudzujeme kvalitu ich ponuky, rozsah sortimentu alebo vzťahy so zákazníkmi,“ vysvetlil Josef Machala zo spoločnosti Mastercard. „O rastúcom záujme spotrebiteľov vyjadriť názor a podporiť tak obľúbeného obchodníka svedčí počet hlasujúcich v kategórii Cena verejnosti. Tento rok sa zapojilo 111 442 ľudí, čo je o 31-tisíc viac ako vlani,“ dodal. Súťaž prechádza každý rok vývojom. Jednou z tohoročných novinek je kategória Millennials Obchodník roka. Víťazom sa stal New Yorker, ktorý je populárny

medzi generáciou Y. Zároveň ho mladí respondenti vnímajú odlišne od ostatných.

## Ďalší úspešní obchodníci



Najlepším medzi potravinármi je Lidl SR. V kategórii drogerie a parfumérie uspela spoločnosť dm drogerie markt, medzi

obchodníkmi s obuvou získal prvenstvo Deichmann. V sortimente odevov zvíťazila firma Reserved, športovú kategóriu vyhralo Sportissimo. Víťazstvo v sortimente elektroniky si zopakoval Nay, podobne ako Ikea v kategórii nábytku a bytových doplnkov. Obchodníkom roka pre dom, záhradu a chovateľov sa stala značka OBI. Cenu verejnosti získal po piatykrát za sebou Lidl; prvé miesto mu zabezpečilo 62 973 hlasov lojalných klientov. Slávnostné vyhlásenie víťazov sa konalo koncom apríla v rámci konferencie Retail Summit v Bratislave.

LP

## V e-shopoch idú na dračku bicykle

Slováci v mestách čoraz častejšie vymieňajú autá za bicykle. V dnešnej dobe, kedy hrozia časté zápchy, radšej sadnú na bicykel. Niet divu – jazdiť po meste na bicykli je nielen ekologickejšie a v mnohom lepšie ako autom či MHD, je to zároveň veľmi trendy. „Ľudia nakupujú nielen



moderné mestské bicykle, ale vo veľkom aj tie s retro dizajnom,“ hovorí Alexandra Čermáková z nákupného portálu Heureka. „Blíži sa sezóna, aktuálne je o bicykle a doplnky k nim dvojnásobne väčší záujem ako začiatkom roka,“ konštatuje. Ešte väčší záujem je o horské a trekové bicykle. Najobľúbenejšie modely stoja 250 až 350 eur.

Celkovo prichádzame na chuť fyzickým aktivitám. Kategória šport rastie online medziročne zhruba o štvrtinu, Slováci si v e-shopoch čoraz častejšie kupujú vybavenie, doplnky či rozličné druhy športovej výživy. Obľúbené sú aj fitness pomôcky či zariadenia merajúce telesné funkcie.

KK

## Kým nakúpime, porovnáme ceny

Kúpiť tovar bez porovnania cien vo viacerých obchodoch je pre väčšinu Slovákov nepredstaviteľné. Viac ako tri štvrtiny z nás takto pravidelne porovnávajú. Mnohí využívajú viaceré spôsoby súčasne; najčastejšie sledujú konkurenčné ponuky

na internete. Je zaujímavé, že tradičný spôsob, teda návštevu kamenných prevádzok, ešte aj v dnešnej dobe používa skoro polovica opýtaných. Na druhej strane, ceny nikdy neporovnáva len jeden zo sto Slovákov. Dôkladné porovnávanie cien sa týka hlavne nákupov elektroniky, vybavenia domácností či dovolení. Pre spoločnosť Home Credit to zistil prieskum agentúry Stem/Mark.

„Porovnávanie cien je rovnako populárne aj v susednej Českej republike. Ľudia v stredoeurópskom regióne jednoducho idú predovšetkým po cene výrobkov. Tú si sledujú rôznymi spôsobmi, modernými aj tradičnými,“ komentuje výsledky analytik trhu Jaroslav Ondrušek.

Najviac respondentov, až 85 %, sa orientuje pomocou internetových porovnávačov. Stále „fičia“ aj letáky – či v klasickej papierovej alebo elektronickej podobe. Ceny v nich si všimajú až dve tretiny opýtaných. Čoraz väčšej obľube sa tešia inovatívne riešenia. Približne 15 % ľudí si kontroluje ponuky prostredníctvom mobilných aplikácií; prevažne ide o mladšie ročníky.

MR



# Zákaznícka vernosť

Stále sa opláti

o ňu uchádzať



**Existuje ešte verný zákazník? Ved' ľudia si dnes na internete nájdu výrobok alebo službu, porovnajú ceny a idú tam, kde práve majú najlepšiu akciu.**

Nuž, nedá sa tvrdiť, že by to tak v mnohých prípadoch nebolo. Na druhej strane, väčšina z nás má „svojho“ zubára, kaderníka, automechanika. Máme obľúbené reštaurácie, kaviarne i pekárne, ale aj predajne odevov, či dokonca automobilov. Sú to tí najlacnejší? Pravdepodobne nie. Dokážu však vložiť do svojho prístupu k zákazníkovi kúsok starostlivosti navyše, ktorý spôsobí, že nemáme chuť hľadať nikoho iného.

Udržať si so zákazníkom dlhodobý vzťah sa rozhodne opláti. Mnohé prieskumy poukázali na to, že neustále hľadanie a získavanie nových klientov je mnohonásobne drahšie než udržanie si tých existujúcich. Rovnako miera dosahovaného zisku je u stálych zákazníkov podstatne vyššia. Aké marketingové aktivity však pomôžu podporiť opakované obchody a lojalitu zákazníkov? Pozrime sa spolu na niekoľko možností.

## Dajte ľuďom pocit, že sú výnimoční

Väčšina ľudí sa cíti dobre, ak sa s nimi zaobchádza ako s dôležitými. Ťažko však môžete očakávať, že vytvorenie vernostného programu či klubovej karty bude dnes dostatočným lákadlom. Zvlášť, ak jediná výhoda, ktorú pri tom zákazníkovi poskytnete, spočíva v zahľtení jeho mailovej schránky reklamou.

Dajte si námahu preskúmať svoju cieľovú skupinu do posledného detailu, spoznajte jej slovník, záľuby, trápenia i radosti. Komunikujte s ľuďmi o témach, ktoré skutočne zodpovedajú ich potrebám, cieľom či ambíciám.

## Vzdelávajte svojich zákazníkov

V niektorých oblastiach podnikania je vzdelávanie mimoriadne silným faktorom budovania vzťahu so zákazníkom. Svoje o tom vedia marketingové agentúry, školiace a tréningové spoločnosti, ale aj obchody s náradím či rôznymi materiálmi. Ak dáte zákazníkovi hodnotné informácie zo sveta podnikania, praktické tipy či šikovné pracovné návody, budujete nielen svoju pozíciu profesionála v určitej oblasti. Zároveň zvyšujete mieru budúceho porozumenia pri neskorších obchodných vzťahoch, pretože vzdelaný zákazník oveľa lepšie chápe svoje potreby, dokáže sformulovať presnejšie požiadavky a k predajcovi má dôveru, vybudovanú predchádzajúcou komunikáciou.

## Odlíšte sa hodnotami, ktoré uznávajú

Zákazníci, ktorí si so svojimi dodávateľmi vytvorili silný vzťah, často uvádzajú, že sú pre nich podstatné hodnoty, ku ktorým sa daná spoločnosť hlási. Či už ide o ekologický prístup, sociálne aspekty, alebo mimoriadnu garanciu kvality, je dôležité, aby ste dali jasne najavo, za čím stojíte. Ľudia, pre ktorých je to rovnako dôležité, váš postoj ocenia.

Dôležitú úlohu môžu zohrať aj referencie a pozitívne hodnotenia iných zákazníkov, ktoré autenticky potvrdzujú vami deklarované postoje.

## Urobte viac, ako zákazník čaká

Moment pozitívneho prekvapenia často spôsobí, že ľudia o svojom zážitku porozprávajú priateľom, opíšu ho na sociálnych sieťach, a tým vytvoria nesmierne silné odporúčanie vašich služieb a výrobkov. Niekedy je vhodné doplniť hlavný produkt doplnkovým darčekom, poukážkou na ďalší nákup či istou formou „ochutnávky“ zatiaľ nevyskúšaných služieb. Dôležité je, aby to bolo pre zákazníka neočakávané a nepredvídateľné gesto, nie samozrejmosť. Preto by ste sa mali pokúsiť o osobný prístup.

Neraz na skráslenie zákazníkovoho dňa stačí drobná pozornosť, ktorú venuje personál jeho deťom, prípadne ochotou a pomocou poskytnutú starším ľuďom. Väčšia všímavosť a empatia zamestnancov spôsobia podstatný rozdiel v oblastiach, kde sa všetky výrobky zdajú rovnaké.

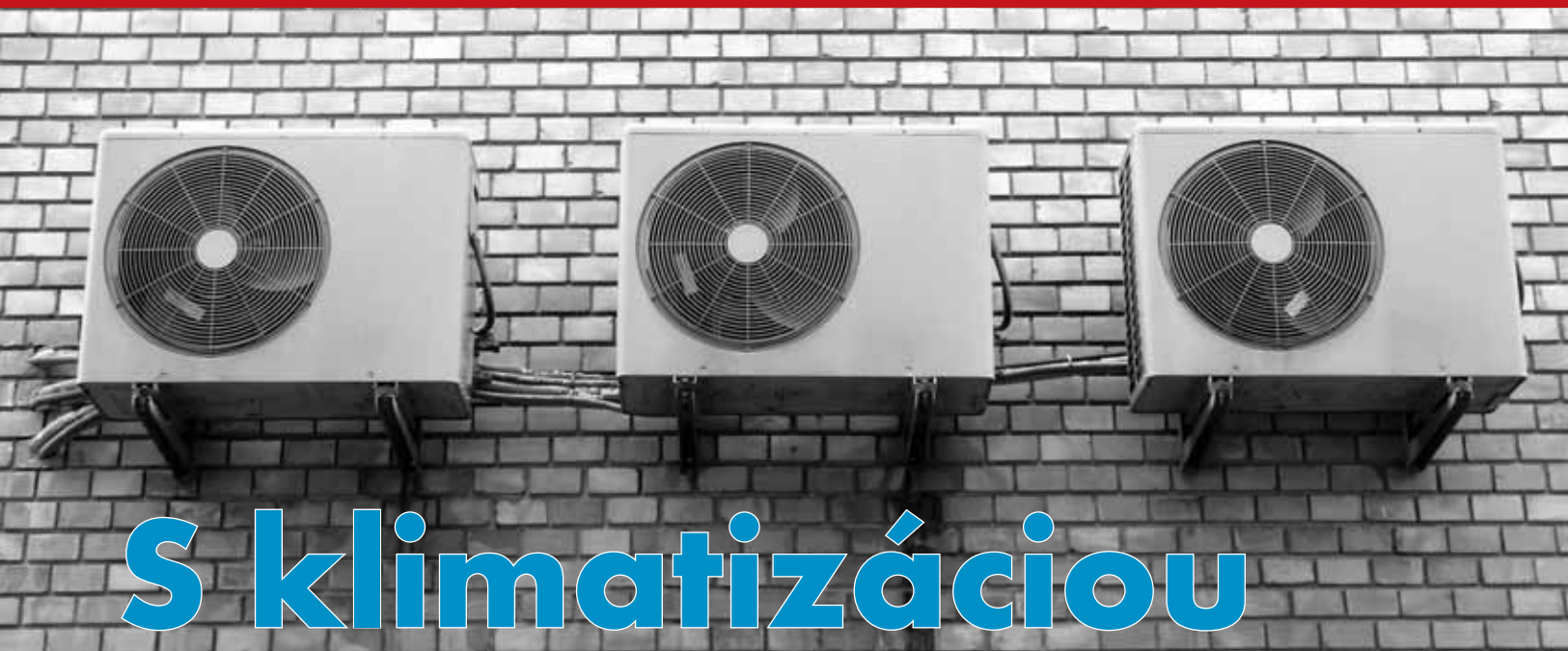
## Nepodceňujte popredajnú komunikáciu

Stará pravda hovorí, že prvé auto rovnakej značky predáva zákazníkovi obchodník, druhé však už servisný technik. Ľudia chcú mať pocit, že sa na svojho dodávateľa môžu spofahnúť aj vo chvíli, keď sa niečo neočakávané prihodí alebo výrobok jednoducho nefunguje tak, ako očakávali. Trepezlivosť, profesionalita a komunikačná zručnosť pracovníkov servisu alebo poradenstva dokážu vyriešiť mnohé problémy bez narušenia zákazníkovej dôvery. Chyba sa môže stať komukoľvek; ak ju však dodávateľ bez otáľania napravi, väčšinou to dobré vzťahy nepokazí.

Jana Škutková  
www.marketingovo.sk  
Obrázok: Pixabay







# S klimatizáciou opatrne...

Klimatizácia sa stáva bežnou súčasťou pracovísk, najmä v novších budovách, ale aj bytov a rodinných domov. Nieкто si ju pochvaľuje, pre mnohých je však letnou morou.

Prechod z rozpálenej ulice, auta, vlaku či autobusu do budovy s nesprávne nastavenou klimatizáciou môže vášmu organizmu spôsobiť veľký šok. Záťažou je už teplo vonku – organizmus sa prehreje a vy ste unavení, ospalí, rozbolí vás hlava, niekoho trápia aj závraty či zvracanie. Následné rýchle ochladenie môže ťažkosti ešte prehĺbiť.

## Pozor na studený vzduch

„To, ako človek reaguje na klimatizáciu, závisí od jeho zdravotného stavu, imunitného systému i celkovej odolnosti organizmu,“ hovorí Michal Jajčaj, vedúci odboru hygieny životného prostredia Úradu verejného zdravotníctva SR.

„Chladný cirkulujúci vzduch môže spôsobovať dýchacie problémy, nachladnutie, angínové bolesti v krku, pocit upchatého nosa, bolesti dutín, hlavy, chrbtice, kĺbov alebo vyvolať astmatický záchvat. A chladný prúd vzduchu nesprávne nasmerovaný do tváre vysušuje kožu, oči a prispieva k opakovaným zápalom očí, uší, prínosových dutín, ale aj k bolestiam zubov a trojklaného nervu,“ varuje a upozorňuje, že príliš nízka teplota v interiéri môže síce

osviežiť, ale prechod do vonkajšieho horúceho prostredia je pre zdravie rizikový. Aby vám klimatizácia neškodila, naučte sa ju používať efektívne. „Nepremieňajte svoj byt alebo pracovisko ani pri vysokých vonkajších teplotách na chladničku. Vzduch ochladzujte primerane,“ zdôrazňuje M. Jajčaj.

## S rozumom a postupne

Pri prechodoch do teplotne odlišného prostredia organizmus potrebuje istý čas na prispôbenie, nastavenie a spustenie termoregulácie. Tento proces súvisí s vekom; menej účinný je u starých ľudí, malých detí, ľudí s kardiovaskulárnymi ochoreniami a s oslabeným imunitným systémom. Ak však zmeny trvajú dlhšie a sú časté, organizmus sa zbytočne vysiluje.

Negatívne účinky klimatizácie na ľudský organizmus sa prejavajú až po dlhšom čase. Klimatizácia si vždy vyžaduje aklimatizáciu; preto pri prechode z vychladenej miestnosti do horúceho vonkajšieho prostredia sa odporúča chvíľu zotrvať v neklimatizovanom priestore, napríklad na chodbe, a až potom vyjsť von. Šok pre telo zmiernite aj tým, ak pred odchodom von vypijete nie príliš chladný nápoj, najlepšie nechladenú minerálku. Zdraví ľudia, ktorí sa pravidelne hýbu a otužujú, sú na zmeny teplôt adaptabilnejší.

## Pravidelne čistite

Pri prechode z chladného do horúceho prostredia môže prísť k tzv. teplotnému šoku. Preto si klimatizáciu nastavte



tak, aby teplotný rozdiel medzi vonkajším a vnútorným prostredím nebol vyšší ako 5 – 7 °C.

Okrem správneho nastavenia je veľmi dôležité udržiavať klimatizačnú jednotku, filtre i vzduchové prieduchy v čistote. Celý systém si dajte raz ročne skontrolovať v servise. Súčasťou údržby má byť aj pravidelná dezinfekcia výparníka.

„Pri nedostatočnej údržbe sa prístroje na úpravu vzduchu môžu stať zdrojom mikrobiálneho znečistenia – semenišťom plesní a baktérií. Mikroorganizmy sa kumulujú v potrubí vzduchotechniky, na filtroch čistiacich zariadení, v nádržkách zvlhčovačov a pri vhodných podmienkach sa môžu i rozmnožovať,“ upozorňuje M. Jajcaj.

### Ako s klímou v aute

Nesprávne používaná klimatizácia môže uškodiť a spôsobiť zdravotné problémy aj v aute, najmä alergikom a pri dlhších cestách. Prúd vzduchu z ventilácie totiž rozhybe čiastočky prachu s rôznymi druhmi baktérií. Okrem ochorenia dýchacích ciest, bolesti hlavy alebo prechladnutia chrbtice môžete takto dostať zápal stredného ucha, spojiviek či iné ochorenie očí a uší, ktoré pri cestovaní trpia najviac. Preto v aute dodržujte niekoľko zásad. Klimatizáciu pustite na 10 – 15 minút za hodinu. To stačí, aby sa vzduch príjemne ochladil a mohli ste šoférovať ďalej. Prúd chladného vzduchu nesmerujte priamo na posádku. Okrem pokožky môže pri dlhšom pôsobení vysušiť aj očné rohovku, čoho neprijemným dôsledkom býva

rezanie a pálenie v očiach. Najlepšie je viesť chladný vzduch z klimatizácie na čelné sklo, prípadne k nohám.

Aj v aute platí ideálny teplotný rozdiel oproti vonkajšku 5 – 7 °C. Dodržte ho aj v tých najväčších horúčavách! Ak často vystupujete a nastupujete, rozdiel teplôt by mal byť ešte menší.

### Likvidujte plesne

Voda, obsiahnutá vo vzduchu, kondenzuje na jadre výparníka, odkiaľ sa odvádza pod vozidlo. Okolo výparníka je teda neustále vlhko, čo predstavuje živnú pôdu pre rôzne plesne, ktorých spóry sú vo vzduchu a často neprijemne zapáchajú. Zlikvidujte ich antibakteriálnym sprejom.

ZD

Foto: Pixabay

# Zdravotné riziká v lete

Letné mesiace okrem odychu prinášajú aj rad zdravotných rizík. Nadmerná záťaž teplom môže napr. viesť až ku kolapsu.

### Opalujte sa s mierou

V horúcich dňoch myslíte na ochranu pred slnkom, lebo jej zanedbanie môže mať dramatické následky. Na priame slnenie sú vhodné len ranné a neskoré popoludňajšie hodiny. Na kúpaliskách, pri vodných plochách a vo voľnej prírode sa od 10. do 16. hod. odporúča zdržiavať na tienistom mieste. Doma i na pracovisku zabráňte priamemu prenikaniu slnečných lúčov cez okná tienením, napr. žalúziami alebo roletami.

### Počas leta je dôležité piť vodu i vtedy, keď nie sme smädni.

Na priamom slnku si chráňte predovšetkým kožu, hlavu a oči. Preto používajte ľahké, vzdušné oblečenie voľného strihu, svetlých farieb a z prírodných materiálov (syntetické neumožňujú odparovanie potu), ďalej slamený klobúk alebo látkovú čapicu a dobré slnečné okuliare. Pri opaľovaní voľte kvalitné krémy s vysokým UV faktorom.

### Dôležitý pitný režim

Regulácia teploty tela nás uchráni od úpalu, úžehu či obvyčajného prehriatia – ich dôsledkom býva nebezpečný tepelný kolaps organizmu. S tým priamo súvisí pitný režim, keďže potreba prijímať tekutiny rastie aj v závislosti od vonkajšej teploty.

Dospelý človek by mal počas dňa vypíť aspoň tri litre vody. Nevhodné sú nápoje s obsahom cukru, kofeínu, chinínu či alkoholu. Do bilancie sa teda nezapočítavajú malinovky, pivo, destiláty ani káva. Ideálna je obvyčajná voda. Piť by sme mali pravidelne, v menších dávkach a aj vtedy, keď nepocítujeme smäd. Pritom vhodnejšie ako studené sú vlažné nápoje.

### Čo jesť v teplých dňoch

Strava má byť v letných mesiacoch pestrá, vyvážená a ľahko stráviteľná, s nižšou energetickou hodnotou a adekvátnym obsahom výživných látok. Musí zahŕňať dostatok ovocia a zeleniny, rýb, hydiny, zemiakov, strukovín, nízkotučných mliečnych a celozrnných výrobkov. Menší podiel by mali mať jedlá bohaté na tuky a jednoduché sacharidy. Vyhnúť sa treba najmä rýchlo sa kaziacim potravinám, ako sú údeniny, mäkké salámy, majonézové šaláty, niektoré mliečne produkty či zmrzlina.

ÚVZ/DT

Foto: Pixabay





Trendom dneška je starať sa čo najlepšie o svoje zdravie. Okrem stravy by sme mali rovnako dbať aj na kvalitný a vyvážený pitný režim.

Aby sme predišli dehydratácii a s ňou spojeným neprijemnosťami, je nevyhnutné piť niekoľko litrov vody denne. Obvykle ju môžeme získať z dvoch zdrojov: z vodovodu alebo balenú z obchodu.

### Čo nám tečie z kohútika

Kým si vodu napustíme doma do pohára, musí prejsť dlhú cestu z vodárenského zdroja. Tá zahŕňa úpravu, filtráciu a dezinfekciu, čo zabezpečí splnenie požiadaviek, stanovených zákonom. Z tohto pohľadu je prvoradá zdravotná neškodnosť. Filtrácia odstráni mechanické znečistenie, to je však iba jeden krok. „Pri výstupe z vodárne sa voda dezinfikuje, aby sa eliminovalo biologické znečistenie,“ vysvetľuje Jiří Patočka, profesor toxikológie na Juhočeskej univerzite v Českých Budějoviciach. „Pretože počas distribúcie môže dôjsť aj k sekundárnej kontaminácii, pitná voda sa niekedy dezinfikuje i vo vodojemoch a vodovodnej sieti. Najčastejšie sa pri tom používa plyný chlór alebo oxid chloričitý,“ uvádza.

**Chlórovanie vody  
zabraňuje množeniu  
nežiaducich  
baktérií a iných  
mikroorganizmov.**

Hoci kvalita pitnej vody v rozvodoch aj obsah chlóru v nej sa pravidelne kontrolujú, sú možné dočasné výkyvy, napríklad po odstávke alebo havárii a následnej oprave potrubí. Garanciu kvality vody dosiahneme pitím balenej vody. Tá je zárukou čistoty, ale i konštantného zloženia.

### Ako a akú vodu piť

Aby nám voda z dlhodobého hľadiska naozaj prospievala, musíme ju vedieť správne používať. V prípade vodovodnej vody radí Pavel Blažiček, odborný garant pre klinickú biochémiu a laboratórnu medicínu: „Optimálne je nechať ju odstáť niekoľko hodín, chlór z nej unikne. Odporúčam ráno vypíť pohár vody, odstáť cez noc.“ Ide o 5 až 8 hodín; inak vodu zbváte

# Voda a životne dôležité minerály



chlóru len asi 15-minútovým varom. Ak používame filtračné kanvice, mali by sme pravidelne vymieňať filter. Tieto kanvice dokážu z vody odstrániť niektoré škodlivé látky a pripravíť zdraviu vyhovujúcu vodu. Avšak do veľkej miery to závisí od typu kanvice a spôsobu jej používania. „Za určitých podmienok sa môžu na filtri zachytiť plesne, ktoré potom do vody uvoľňujú jedovaté mykotoxíny,“ upozorňuje prof. Patočka. Filtračné kanvice navyše odstránia nielen škodlivé látky, vznikajúce chlórovaním vody, ale tiež niektoré dôležité minerály. Tie je potom potrebné dopĺňať iným spôsobom.

### Filtračné kanvice odstránia z vody škodlivé látky, ale aj niektoré minerály.

Uprednostňujeme vodu z obchodu? Na trhu je množstvo balených vôd, z ktorých si môžeme vybrať. Dbajme však, aby sme si kupovali pramenitú vodu, ktorá je svojím zložením vhodná na každodennú konzumáciu. Nezafažuje organizmus, neprechádza totiž žiadnou chemickou úpravou.

#### Nezastupiteľná pozícia minerálok

Pitie minerálnej vody predstavuje telu najprírodzenejší spôsob dopĺňania životne dôležitých minerálov. Preto by minerálne vody mali byť súčasťou nášho zdravého pitného režimu. Niektorú z nich odporúča P. Blažiček piť počas každého dňa. „Samozrejme, niekedy je dobrá bublinková, inokedy tichá – treba to vhodne striedať,“ dopĺňa.

Akakoľvek minerálna voda obsahuje zdraviu prospešné minerály a iné rozpustné látky, napríklad soli. Pochádza z prírodných prameňov a môže byť prírodzene perlivá alebo dodatočne dosycovaná



oxidom uhličitým. Jej zloženie sa líši v závislosti od jednotlivých zdrojových oblastí. Prírodný obsah minerálnych látok znamená zdravotný benefit a pridanú hodnotu pre organizmus, ktorý práve takto dokáže najľahšie získať minerály a najlepšie ich spracovať. Bunky ľudského tela ich využívajú okamžite, priamo a bez zbytočného zafaženia.

#### Draslík, horčík, vápnik

Vápnik je nenahraditeľný pre správnu funkciu buniek, svalov a nervov. Znižuje krvný tlak, je potrebný na zrážanie krvi, hojenie a činnosť svalov vrátane srdca. Tiež znižuje hladinu cholesterolu a chráni pred kardiovaskulárnymi chorobami. Spolu s horčíkom a fosforom sú základnými stavebnými prvkami kostry a zubov. Draslík býva v tele uložený prevažne vo vnútri buniek. Je potrebný pre mnohé biochemické procesy. Jeho nedostatok poškodzuje nervovú činnosť a srdce. Po vápniku a fosfore je tretím najčastejším minerálom v ľudskom tele. Zvýšená

potreba je pri väčšej strate tekutín akéhokoľvek druhu z organizmu.

Horčík predstavuje, popri draslíku, najdôležitejší vnútrobunkový minerál. Je nenahraditeľný pre množstvo telesných funkcií, vrátane prenosu nervových impulzov a svalových sťahov, tvorby zubov i kostí.

#### Máme na výber

Ak chceme účinne a navyše zdravu zahnať smäd, siahnime po minerálnej vode. Vybrať si môžeme z niekoľkých stupňov mineralizácie – podľa osobných chutí a preferencií. Počnúc mineralizovanými vodami, vhodnými na každodennú

### Prirodzený obsah zložiek minerálnych vôd znamená benefit pre každý organizmus.

konzumáciu, až po tie s vysokým obsahom minerálov, vhodné na dopĺňanie deficitu konkrétnych látok v organizme. Ďalej si môžeme, väčšinou, zvoliť viaceré stupňov perlivosti: neperlivú, jemne perlivú alebo perlivú vodu. V porovnaní so sódkou, vyrobenou z vodovodnej vody, máme pri balených minerálnych vodách aj istotu stabilnej kvality a zloženia, deklarovaného na obale.

Zaraďme do svojho pravidelného pitného režimu kvalitné minerálne vody. Slovensko sa pýši takmer 1 600 prameňmi – stačí si len vybrať.

SM

Foto: PPN, SXC, Pixabay







## Kofola mieri do bylinkového biznisu

Firma Leros, výrobca prírodných čajov a zmesi z liečivých rastlín, dodávala Kofole tie správne bylinky na výrobu rovnomenného nápoja. Od marca je prepojenie oboch subjektov ešte tesnejšie: spoločnosť Kofola Česko-Slovensko kúpila 100 %-ný podiel vo firme Leros, vrátane výrobných kapacít a zamestnancov.

„Kofola a bylinky k sebe neodmysliteľne patria,“ povedal Martin Mateáš z kupujúcej spoločnosti. „Leros presne zodpovedá tomu, čo hľadáme. Je to výrobca s dlhoročnou tradíciou, výborným zámerom a kvalitnými produktmi z liečivých rastlín. Chceme ho v tomto duchu ďalej rozvíjať,“ dodal k akvizícii.

V Kofole týmto krokom vzniká ďalší zdravý pilier, opretý o bylinky a autentické suroviny.

JM

## Aktivity Hamé na Slovensku

Pre spoločnosť Hamé zostáva Slovensko po ČR druhým najdôležitejším trhom; na tržbách celej skupiny predstavuje 18 %. Najväčší podiel na tom majú trvanlivé mäsové výrobky, teda paštéty, mäsové konzervy a aj hotové jedlá. Výrazne vzrástol chladený sortiment a darilo sa aj sladkej výrobe.

Hamé pokračuje v modernizácii svojho výrobného závodu Doma v Prešove. Tento rok tu plánuje investovať 450-tisíc eur, ktoré by mali pomôcť zvýšiť export majonézových produktov. Výroba sa tu má rozšíriť aj o zeleninové šaláty.

BK



## Prírodný spôsob prípravy i podávania jedál

Soľná doska AEG, vyrobená z ružovej himalájskej kamennej soli, vydrží aj extrémne vysoké teploty. Možno ju používať na elektrických či indukčných varných paneloch a griloch, v klasickej i parnej rúre, ale aj ako chladený servisovací podnos. Prináša neobyčajný zážitok z lahodného jedla – či už ide o jeho uchovávanie, prípravu, alebo podávanie. Množstvo soli, ktoré z nej potraviny absorbujú, závisí od viacerých faktorov: hrúbky pokrmu, jeho vlhkosti či obsahu oleja. V zásade však na potraviny preniesie len ľahký náznak slanej chuti a nikdy jedlo nepresolí.

Pred použitím je dobré opláchnuť ju v horúcej vode a až potom vložiť do vyhriatej rúry alebo na varný panel. Tým sa zabráni teplotnému šoku. Pokiaľ si nie ste istí, či je doska dostatočne nahriata, stačí ju pokropiť vodou. Pokiaľ doska zasyčí a kvapôčky miznú, je pripravená na použitie. Či ju umiestnite pod alebo



na jedlo, závisí len od vás. Pri grilovaní možno využiť jej hmotnosť a položiť ju na mäso, ktoré pevne stlačí a zabráni jeho vysušaniu.

Soľnú dosku môžete využiť i na servírovanie. Ak ide o potraviny vyžadujúce chlad, stačí vložiť ju na pár hodín do chladničky – potom dokáže vydržať dlhé hodiny chladná. Hodí sa preto na podávanie morských plodov, syrov aj čerstvého ovocia.

KR

## Údiaca pištoľ – doposiaľ nepoznaný zážitok



Potraviny upravené dymom patria k veľmi obľúbeným, lebo výborne chutia. Platí to aj pri klasických jedlách. Prekvapte svojich priateľov a známych pohostením, na ktoré len tak nezabudnú. S údiacou pištoľou

Sage BSM600, ktorá je u nás novinkou, dosiahnete dokonalý vizuálny i chuťový zážitok a vaše kuchárske umenie posuniete na vyššiu úroveň.

Pomôcka je veľmi praktická a vďaka malým rozmerom ľahko uskladniteľná. Použiť ju môžete pred aj po varení. Bez pridaného tepla získajú vaše obľúbené jedlá príchut prírodného dymu. Obsluha je jednoduchá: pištoľ stačí naplniť malým množstvom drevených štiepok a dymovod spolu s pokrmom vložiť pod misku alebo potravinársku fóliu.

BV

## Folklór na pivných plechovkách

Po partnerstve s televíznou šou Zem spieva podniká Šariš aj ďalšie aktivity, podčiarkujúce jeho spätosť s našimi tradíciami. Ako hrdý partner slovenského folklóru uvádza exkluzívnu edíciu plechoviek s ľudovým motívom. Inšpiráciou je tentoraz tradičná výšivka, ktorá pochádza z krojov šiestich rázovitých východoslovenských



obcí. Moderným zhmotnením histórie sa konkrétne stali piva Šariš 10 % a Šariš Zlatá 12 %. Podľa sociologičky Silvie Porubánovej je návrat k tradíciám celosvetovým trendom. „Odrasť nachádza v móde, jedle i nápojoch. Spojenie dizajnu obľúbeného piva s typickou krásou výšivky je tak moderné a IN,“ zhodnotila.

AG

# Š

štýl

**Samsung QLED TV  
– televízor s nápadom 61**

**Špičkové svietidlá  
pre každú príležitosť 61**

**Kvalitné okuliare  
chránia oči 62**

**Práčky šetriace miestom 62**

**Biela technika môže byť  
čierna aj farebná 63**

**On-line domov 63**

S verifikačnou kamerou viete, čo sa deje



# Dva póly tvorby Alfonsa Muchu

V sobotu 26. mája sa na brnianskom výstavisku začal Festival RE:PUBLIKA. Pripomína sté výročie vzniku Československa a deväťdesiat rokov od otvorenia výstaviska.

Jeho dôležitou súčasťou je výstava Alfons Mucha: Dva svety, umiestnená v pavilóne H. Kombinuje protipóly tvorby svetoznámeho secesného maliara – majestátny cyklus Slovanská epepeja a zbierku plagátov. Pôvodne bola plánovaná na tri týždne trvania festivalu, no vďaka svojej jedinečnosti sa výrazne predĺži. Ľudia z celého sveta ju budú môcť navštíviť až do konca roka.

## Unikát, ktorý nemá obdobu

Brno sa stalo prvým miestom, kde je možné vidieť prepojené dva svety českého secesného maliarskeho velikána. K najväčším plátnam z majestátneho cyklu Slovanská epepeja sa pridáva najrozsiahlejšia zbierka Muchovej plagátov tvorby na svete. Vznikla tak unikátna výstava, ktorá nemá obdobu v Česku ani nikde v zahraničí.

„Festival rekapituluje sto rokov samostatnej existencie našej krajiny. Slovanská epepeja, prvorepublikové dielo svetoznámeho českého umelca a moravského rodáka, celou svojou myšlienkou a vyhotovením oslavuje český národ, hrdo sa hlási k našej minulosti a s nádejou hľadí do budúcnosti. Presne naplňa koncept a zmysel festivalu,“ zhodnotil udalosť primátor Brna Petr Vokřál.

Slovanská epepeja je majetkom mesta Prahy, ktoré ju na výstavu zapožičalo. Primátorka metropoly ČR Adriana Krnáčová k tomu povedala: „Je to jedno z najdôležitejších umeleckých diel našej histórie, ktoré má tendenciu spájať celý národ a najmä pripomínať, že máme byť na čo hrdí. O jeho výnimočnosti svedčí i obrovský úspech, ktorého sa Muchove plátna dočkali pri nedávnej výstave v Tokiu. Som presvedčená, že inak to nebude ani v Brne.“



## Spojenie pre ľudí i históriu

Unikátna kombinácia Muchovho diela mohla vzniknúť iba vďaka spolupráci Prahy, Brna, spoločnosti Veletrhy Brno a Nadačného fondu Richarda Fuxu, ktorý spravuje zbierku Muchových plagátov. „Do výstavného projektu sme sa zapojili bez dlhého premýšľania. Chceme návštevníkom ponúknuť pohľad na jedinečné spojenie komerčnej tvorby secesného majstra a jeho fenomenálneho diela, do ktorého vniesol dejiny Čechov a ďalších slovanských národov,“ vysvetlil Richard Fuxa.

Generálny riaditeľ spoločnosti Veletrhy Brno Jiří Kuliš upozornil: „O umiestnení Slovanskej epepeje do pavilónu H sa uvažovalo už v roku 2002; dokonca existuje projekt na stálu expozíciu tohto fenomenálneho súboru. Veľmi si cením, že výstava u nás zostane nielen počas festivalu. Takáto výnimočná vec si zaslúži, aby bola pre milovníkov umenia prístupná čo najdlhšie.“

## Uvidíme aj nové plagáty

Deväť plátien Slovanskej epepeje, väčšina rozmeru 8 x 6 metrov, visí v hlavnej lodi pavilónu. Zbierka Richarda Fuxu

obsahujúca takmer dve stovky artefaktov (okrem plagátov tiež dekoratívne panó, kalendáre a reklamy na nápoje, priemyslové výrobky či rôzne spoločenské a kultúrne udalosti), je umiestnená pod galériami pavilónu. Od roku 2013, keď bola vystavená v pražskom Obecnom dome a stala sa historicky najúspešnejšou výstavou výtvarného umenia v ČR, sa podstatne rozšírila. Návštevníci tak v Brnevidia celý rad exponátov po prvý raz. „Svetová premiéra prepojenia najväčších Muchových plátien so zbierkou plagátov bude jednou z najatraktívnejších expozícií festivalu. Som hrdý na to, že sa niekoľko inštitúcií dokázalo dohodnúť a v krátkom čase naštartovalo tento krásny a jedinečný výstavný projekt,“ uviedol kreatívny riaditeľ festivalu RE:PUBLIKA Pavel Anděl. Pozval však i na ďalšie exkluzívne prezentácie v oblasti hudby, dizajnu, literatúry, fotografie, tanca, architektúry či audiovizie. Prikladom je audiovizuálna šou Českej filharmónie Moja vlasť zblízka a nahlas od tvorcov otváracieho ceremoniálu olympijských hier v Londýne.

Festival trvá tri týždne medzi štyrmi víkendmi a vrcholí 17. júna.

MB, Foto: Veletrhy Brno



# Samsung QLED TV

## – televízor s nápadom

Nové Samsung QLED TV pre rok 2018 sú vybavené špeciálnym režimom Ambient, ktorý napomáha dokonalému vzhľadu nového modelového radu.

Zároveň ponúka pridanú hodnotu v dobe, kedy televízor nesledujete. Vďaka tomu sa z televízora v režime Ambient stáva skutočné domáce informačné centrum.

### Režim Ambient

... cez mobilnú aplikáciu rozpozná farbu a vzor steny, na ktorej je televízor nainštalovaný, a dokáže obrazovku prispôbiť dekoru interiéru, čím vznikne elegantná, zdanlivo priehľadná obrazovka, a tak na vypnutom televízore už nevidíte len prázdnu čiernu plochu. Televízor zároveň dokáže rozpoznáť vašu prítomnosť vďaka integrovanému pohybovému senzoru a vie aktivovať obsah na obrazovke a zase ho vypnúť, keď z miestnosti všetci odídu. Prepracovaný je aj kábel One Invisible Connection, ktorý zabezpečí prepojenie televízora so všetkými externými zariadeniami, ako sú prehrávače, domáce kiná,

USB disky a najnovšie aj elektrická zásuvka. Len jediný tenký kábel stačí na prepojenie všetkého a zároveň nenaruša vzhľad televízora. Ide o vôbec prvý kábel pre televízory, ktorý v jedinom zväzku dokáže prenášať vysokokapacitné audiovizuálne dáta rýchlosťou svetla a zároveň zaisťujú napájanie. Na jeho výrobu sa používa teflón, odolný voči vysokým teplotám.

### Quantum Dot a SmartThings

Štandardom nových Samsung QLED TV je aj schopnosť zobrazit 100 %-ný objem farieb vďaka technológii Quantum Dot, ovládanie všetkých pripojených zariadení pomocou jediného diaľkového ovládača či niekoľko klasických a dizajnových stojanov alebo bezmedzerový set na uchytenie na stenu.

Prostredníctvom novej aplikácie SmartThings môžete synchronizovať svoj telefón Galaxy s televízorom a zjednodušiť si tak jeho nastavenie, prístup k funkciám vrátane programového sprievodcu, diaľkové ovládanie aj zdieľanie videí



medzi obrazovkami. SmartThings predstavuje plynulé prepojenie medzi širokou škálou obsahu a inteligentnými zariadeniami – od chladničky až po váš telefón – a prináša tak intuitívne ovládanie vašej domácnosti.

Nové Samsung QLED TV sú na slovenskom trhu k dispozícii v radoch Q9, Q8, Q7 a Q6 s uhlopriečkami od 49 do 75 palcov.

VN

GW18045616



### Špičkové svietidlá pre každú príležitosť

Nemecké čelovky a ručné svietidlá Ledlenser nachádzajú využitie nielen v bežnom živote, ale aj u outdoorových nadšencov, extrémnych športovcov a profesionálov v ozbrojených zložkách.

Vďaka viac ako 200 technologickým a dizajnovým patentom obstoja aj pri testovaní v najnáročnejších podmienkach. Ide napr. o mimoriadne efektívny systém zaostrovaní jednou rukou, inteligentnú

technológiu umožňujúcu riadenie programov a funkcií, modré prstencové ohraničenie svetla, inteligentný systém spúšťania programov jediným tlačidlom, pozlátené kontakty extra odolné proti korózii, modulárny systém umožňujúci pri poruche ľahko vymeniť jednotlivé časti svietidla či akumulátory nabíjateľné cez USB, bez pamäťového efektu, konštruované až na 3 000 dobíjacích cyklov.

Svietidlá Ledlenser dosahujú skvelý pomer výkonu a výdrže, ale získali aj rad ocenení za dizajn.

ES



### Dielňa zbalená do vrečka

Americké multitooly Leatherman sú známe multifunkčné vreckové nástroje. Vďaka vysokej kvalite a odolnosti sa často využívajú na vojenských misiách, náročných expedíciách alebo v záchranárskych operáciách. Ich funkčnosť však ocenia aj montéri, mechanici, domáci majstri a všetci, pre ktorých je skladné a vysoko funkčné náradie nenahraditeľné.

Na našom trhu ponúka Leatherman viac ako šesťdesiat multitoolov: od drobných

nástrojov, ktoré zavesíte na krúžok od kľúčov, cez tradičné montérské náradie až po veľké armádne a outdoorové špeciály. Jadrom ponuky sú kombinované kliešte, kvalitné nože s hladkou alebo kombinovanou čepeľou, skrutkovače s vymeniteľnými bitmi, pilky, pilníky, nožnice, otvárate a ďalšie nástroje. Unikátom je Leatherman Tread, ktorý v sebe snúbi praktickosť multitoolu s dizajnom elegantného náramku.

JH





## Kvalitné okuliare chránia oči

Pri výbere okuliarov sa ľudia najčastejšie riadia ich vzhľadom, ďalej tým, ako „sedia“ na tvári, prípadne hodnotami dioptrií alebo stupňom UV filtra. Podľa odborníkov by však nemali zabúdať na ochrannú funkciu. Dlhodobu totiž pribúda úrazov očí počas voľnočasových aktivít.

Okuliare Wiley X sú navrhnuté tak, aby dokázali nielen zlepšiť viditeľnosť aj v tých najextrémnejších podmienkach, ale tiež ochrániť zrak. Pôvodne boli určené pre americkú armádu.

Osemvrstvové polykarbonátové šošovky sú maximálne pružné a neroztriesť sa ani pri veľmi silnom údere. Rámy majú dvojité výstuž z prakticky nezničiteľného špeciálneho nylonu. Celé okuliare boli balisticky testované a sú odolné proti nárazu i deformácii.

Na niektoré modely možno dosadiť ďalšie bezpečnostné prvky, ako napr. gasket alebo postranné štítky. Nielen ako ochranný, ale aj pohodlný a elegantný doplnok ich, okrem vojakov, využijú aj športoví strelci, poľovníci, rybári či outdooroví športovci.

JH

## Práčky šetriace miestom

Pokiaľ doma bojujete s priestorom, práčky AEG radu 7000 s plnením zvrchu sú pre vás ideálne. Vďaka dômyselnému systému

SoftOpening ich jednoducho otvoríte aj zatvoríte iba jednou rukou. Dvierka bubna umožnia bezpečný prístup aj v malom priestore.

Práčky využívajú technológiu ProSteam®, ktorá šetrí vodu i energiu. Zváži totiž každú náplň bielizne zvlášť a podľa nej vždy prispôbobi práci program. Vie tiež každý cyklus ukončiť dávkou pary, ktorá viditeľne znižuje pokrčenie bielizne a nutnosť následného žehlenia. Práčky disponujú aj samostatným parným programom. Hmotnosť náplne, počet otáčok, teplota aj čas sú po celú dobu prania zobrazené na prehľadnom LCD displeji.

Výhodou sú odolné motory LTX, založené na bezkefkovej technológii. Tá znižuje vibrácie i opotrebenie. Poskytuje tak maximálny výkon pri minimálnom hluku, s doživotnou zárukou.

Vzhľad korešpondujúci s dizajnom klasických práčok dokazuje, že aj malá domácnosť môže zdobíť krásny a šikovný pomocník.

KR



## Revolučná kuchynská rúra

Na aprílovom veľtrhu kuchýň EuroCucina 2018 v Miláne predstavila spoločnosť Miele nový revolučný kuchynský spotrebič – rúru Dialog, ktorá ako prvá kombinuje klasické metódy pečenia s elektromagnetickými vlnami rôznych frekvencií. Priebežne analyzuje proces prípravy a podľa potreby ho reguluje. Elektromagnetické vlny sú oveľa slabšie ako bežné mikrovlny, no do potravín prenikajú podstatne hlbšie.

Touto technológiou možno dosiahnuť vynikajúce výsledky za veľmi krátky čas. Dokonca je možné pripravovať kompletne menu na jednom plechu súčasne a dokončiť pečenie všetkých potravín v rovnakom čase. Ryba v ľadovom bloku tak môže byť pripravená bez toho, aby sa ľad rozpusťil, no mäso bude lahodné a jemné. Podľa výrobcu ide o najvýznamnejšiu inováciu od zavedenia indukčného varenia.

BV

## naša anketa

### Téma: goodwill

**1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?**

**2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?**



**Martin Svoboda**  
Sales Head  
Czech Republic  
and Slovakia  
Electrolux

**1** Som jednoznačne toho názoru, že goodwill je neoddeliteľnou zložkou úspechu našej spoločnosti. Dobrá povest, imidž a spokojnosť každého zákazníka sú pre nás kľúčové. Uvedomujeme si však, že dlhodobé budovanie dobrého mena našej spoločnosti sa môže v priebehu okamihu zmeniť. Všeobecne možno totiž povedať, že aj to, čo sa dlho buduje, sa môže v sekunde zničiť. Preto v našej práci nikdy nepoľavujeme.

Trh je presýtený, v každej oblasti existuje veľké množstvo konkurentov. Budovanie dobrého mena je pre firmy dôležitejšie než kedykoľvek v minulosti

**2** Vysoká kvalita a životnosť našich spotrebičov sú pre nás prioritou číslo

jeden. Kladieme tiež veľký dôraz na ich dizajn a celkový imidž. Tieto požiadavky reflektujú hlavne túžby našich zákazníkov. Množstvo značiek – dovoľm si tvrdiť, že aj tá naša – sa môže spoľahnúť na svojich verných zákazníkov. Tým, že si zákazník náš produkt zakúpi, nekupuje len daný tovar, ale aj životný štýl.

Úspech našej spoločnosti – aj v oblasti goodwillu – je predovšetkým zásluha skvelých zamestnancov. U každého z nich máme istotu kvalitne odvedenej práce, ktorá sa odráža na kvalite každého spotrebiča. Okrem kvalitných produktov sa sústreďujeme na výborné vzťahy s verejnosťou, dlhodobú spoločenskú zodpovednosť a veľké množstvo marketingových aktivít.



## Biela technika môže byť čierna aj farebná

Značka Bosch uvádza na trh nové spotrebiče produktového radu Serie 6 v novom, modernom tmavom dizajne – s čiernym sklom panela a rukoväťou z čierneho antikora. K dispozícii sú dve vstavané mikrovlnné rúry – s parou a kompaktná – a ohrevná zásuvka, vďaka čomu je možné vyskladať si spotrebiče horizontálne alebo vertikálne do harmonického celku. Zmeniť štýl kuchyne môžete aj kombinovanou chladničkou

Vario Style až v trinástich atraktívnych farebných odtieňoch – od slnečnicovo žltej cez čerešňovo červenú až po módne odtiene limetkovej či matovo zelenej. Ďalšie odtiene prídu na náš trh v priebehu roka. Výmena je vďaka špeciálnemu systému držiakov a magnetov neuveriteľne jednoduchá, farby môžete meniť ľubovoľne znovu a znovu. Viac na stránke [www.bosch-home.com/sk](http://www.bosch-home.com/sk).

JR

## Avantgardná starostlivosť o bielizeň

Na slovenský trh prichádzajú novinky značky Siemens produktového radu avantgarde – nová práčka a sušička bielizne, ktoré už na prvý pohľad uchvátia výnimočným dizajnom a vizionárskym používateľským rozhraním. Sú prepracované do najmenšieho detailu. Práčka sa pýši množstvom inteligentných funkcií. Jednou z nich je systém automatického dávkovania i-Dos, ktorý

pomocou inteligentných senzorov dokáže zmerať a nadávkovať správne množstvo pracieho prostriedku a aviváže podľa množstva bielizne, druhu tkaniny, stupňa znečistenia a tvrdosti vody. Vďaka systému Home Connect je možné cez smartfón alebo tablet na diaľku ovládať, kontrolovať a meniť nastavenie každého spotrebiča, ktorý je do systému zapojený. **VN**



## On-line domov

Vysedávate často dlho v práci a chcete si byť istí, či je doma všetko v poriadku? Vďaka novým videoverifikačným IP kamerám Jablotron si to môžete kedykoľvek skontrolovať on-line. Stačí vám na to šikovná mobilná aplikácia a domov máte ako na dlani. A je jedno, či sedíte v práci, alebo ste na služobnej ceste. Vo svojom mobile máte minútový záznam z každej kritickej situácie. Videosekvencie sú bezpečne uložené a šifrované na cloudovom úložisku Jablotronu.

Záznam z kamier je v HD alebo Full HD rozlíšení. Systém tak vie garantovať kvalitný záznam s možnosťou ľahšej identifikácie situácie, ktorá nastala. Súčasne máte možnosť sledovať kamery on-line (livestream) vo svojom mobile či počítači. A to kedykoľvek a nech ste kdekoľvek. Z jednoduchej aplikácie MyJablotron tak môžete ovládať alarm, automatizačné prvky a pritom sledovať, čo sa práve deje. Alarm tak skutočne chráni a pomáha. Viac na [www.jablotron.sk](http://www.jablotron.sk). **MO**



výroba, rekonštrukcie, montáž





**VÝTAHY ZEVA spol. s.r.o.**  
 Beckovská 38  
 821 04 Bratislava 2

tel.: +421 2 4820 8620  
 fax: +421 2 4820 8623

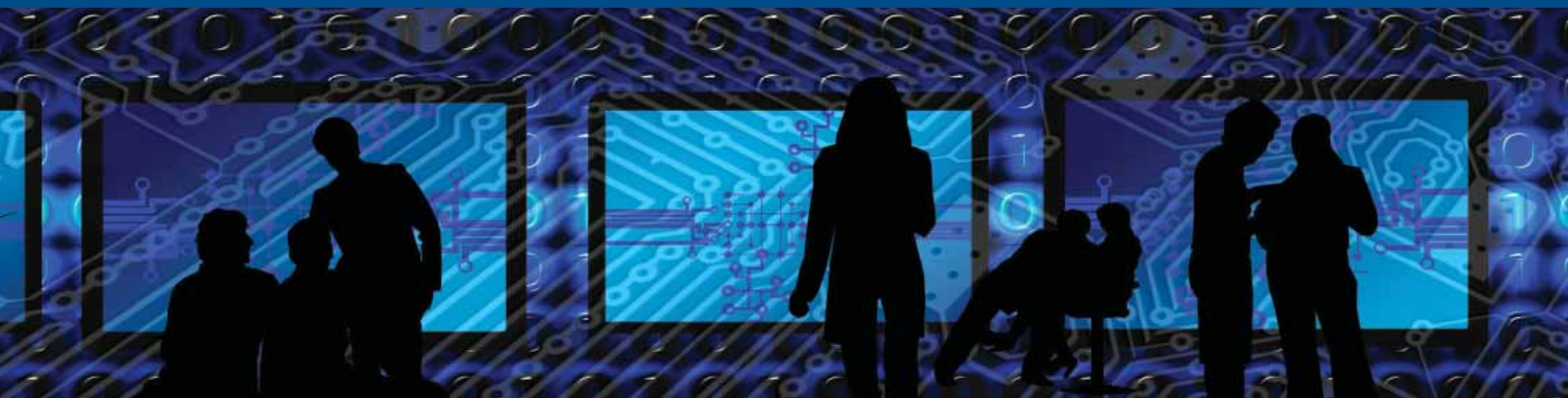
e-mail: [zeva@zeva.sk](mailto:zeva@zeva.sk)

**[www.zeva.sk](http://www.zeva.sk)**

- ✦ opravy a generálne opravy starých výťahov
- ✦ postupná modernizácia starých výťahov, ktorej výsledkom je nový výťah
- ✦ výroba, dodávka a montáž nových výťahov
- ✦ výroba slovenských elektrokomponentov pre výťahy
- ✦ výroba slovenských riadiacich systémov pre výťahy
- ✦ držiteľ certifikátu kvality ISO 9001
- ✦ firma s 20 ročnou tradíciou







# Personal Data Protection under GDPR

GDPR (the General Data Protection Regulation) is the Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council on the protection of natural persons and on the free movement of such data.

The regulation stipulates individual rules of personal data protection. Like other regulations issued by the European Parliament and the Council, it is superior to the legislation of EU states and directly enforceable in all the EU countries.

## Which personal data are processed?

Personal data are processed in various life situations, e.g. when doing the online shopping, at camera surveillance monitoring, when keeping records of wages and human resources, when processing orders and warranties claimed by customers, when keeping medical records on patients, when providing advertising and marketing services, etc. Each and every entrepreneur should get acquainted with the amendments to the personal data protection legislation due to the high number of life situations in which entrepreneurs come into contact with personal data.

Taking effect as from 25 May 2018, the scope of personal data is extended by new data types, such as localisation data (pursuant to the Act on Electronic Communications) or online identifiers. Therefore, an IP address and cookies have been classified as personal data like a name, a surname and a date of birth.

## New requirements on the consent

The new regulations tightens the requirements for the request of a consent to personal data processing. Under the regulation, it follows that website operators must request the consent in such a way that they can anytime prove that the consent granted meets the requirements. The **single opt-in** method used to date, which lies exclusively in filling in a form, is no longer compliant. The authorities recommend using the so-called **double opt-in** method by which an affirmative e-mail is sent and the consent to personal data processing is effectively granted only after it is approved (by clicking on a link to confirm the consent). The double opt-in method can be applied to various situations including personal data protection.

## The most important additions

GDPR imposes the obligation to nominate a Data Protection Officer (DPO) on every public authority, every controller,

specified by the law, and every personal data processing entity who conducts the activities necessitating the regular and systematic monitoring of persons.

Under the new rules, the Controller is obliged to report security incidents (a loss or theft of data) to the Office for Personal Data Protection within 72 hours as from the discovery thereof. The reporting obligation does not apply to the case where it is unlikely that such breach of personal data protection will put a natural person's rights at risk.

Entrepreneurs do not need to be concerned about the new legislative wording of personal data protection. First of all, GDPR unites the person data protection system within the whole European Union and it brings about favourable amendments to the system, for instance, impractical security projects have been abolished and legislation has been adopted for current life situations and technological needs.



# Corporate IT Security: Serve and Protect!

If you took a walk across your company's offices, you would find out that contracts, payrolls or other confidential documents lie strewn on tables.

When leaving your workplace, you often forget to lock your computer, or confidential information are usually sent via e-mail or even through a public cloud. However, that is a fundamental mistake in handling confidential information – doing so, you put yourself and the firm in a potential risk of information misuse.

## Security rules

It is necessary to avoid the situations where an employee may copy contracts or contact databases. Do not send the confidential documents via e-mail and a public cloud because you do not have a track of what is going on with such information after that, who saw them or has an access to them.

It is advisable to use the tool which convert corporate documents (invoices, record-keeping sheets, holiday requests) into an electronic form, saves it them a safe place and determines who will have an access to such documents in the company.

Joint corporate printers lay several hidden security traps. Therefore, it is vital to ensure that printing is secured. Simply, restrict the access to sensitive data, and at the same time, do not allow printing them or prevent printing e-mail attachments. If such protection was not sufficient, ensure an overview of all documents printed.

## Authentication

How to authenticate electronic documents? Two useful tools are used to do so. The first one is an electronic signature, which is like an envelope into which you can put an electronic document and secured it against any changes at the same time. The electronic signature is issued by a credible authority and has a limited validity.

The second tool for ensuring the



authenticity of electronic information is a clock stamp, which confirms that the document is valid by a certain particular date. If you open such electronic document in several years, you do not need to check that the signature attached is authentic – checking the validity of clock stamp is sufficient to authenticate the document. Thus, documents are up-to-date and secured for years.

## Cloud solutions are secure

Firms struggle with their overloaded IT infrastructure more and more frequently. New protection methods and

state-of-the-art technology bring about high acquisition costs and load to human resources.

Therefore, companies tend to save electronic documents externally using clouds. A professional cloud is a protected and secured place for saving confidential documents. Cloud service administrator guarantees an unlimited access to your cloud anywhere and anytime. By using clouds, initial high investments and operating costs are reduced.

Thus, corporate IT security is a sum of several elements – none of them should be underestimated.





# Slovakia and RES

Renewable energy sources are the EU's focus of attention. However, what is their current position, structure and role in Slovakia?

In 2001 – 2014 period, the share of energy from RES increased from 6.4 % to 12.7 %. It reached 23.0 % in electricity production, 10.4 % in heat and cold production and 6.6 % in the transportation industry (2014 data).

In 2014, 6,505 GWh electricity were produced from renewable energy sources, amounting to more than 7.7 % year-on-year. Hydro power plants achieved the largest share (68.9 %). In the manufacturing sector, biomass prevailed (95.6 %), and in the transportation sector, the share of RES increased from 2.5 % in 2001 to 6.6 % in 2014. Biodiesel played the most significant role: in 2014, its share reached 75.2 %. The Slovak Republic can be said to be on the

path to the success in fulfilling the 2020 national objective of achieving 14 % share of energy from RES (66 PJ).

## Advantages and risk

The use of RES causes the reduction in consumption of fossil fuels – thus pollutants and greenhouse gasses as well. Some technology even produces no emissions. Therefore, it is an important factor in decarbonizing the power and heat production. In addition to environmental benefits, it increases self-reliance and the country's energy security as energy from renewable energy sources is generated in a domestic territory.

Renewable energy sources are exploited using state-of-the-art, innovative and environmentally friendly technology, creating job opportunities and stimulating the country's regional development.



The most considerable risk arises from the essence of such sources. Electricity production from solar and wind energy is characterized by the fluctuation having a negative impact on the security and reliability of power grid. Hydro power plants depend on appropriate hydro energetic conditions. Some impacts are exerted on the country's landscape, biotopes and ecosystems as well as water courses and other elements. However, the positives exceed the negatives and the energy policy priorities of the SR indeed include the use of RES.

# Millennials: a new generation of employees

In the area of human resources management, close attention is currently being paid to Generation Y (the so called Millennials), the people born between 1980 and 1999.

They are assumed to comprise up to 75 % of labour force by 2030. The Millennials bring about a novel view on the world, other customs and, in particular, expectations in relation to the working environment.

It is the generation that grew up in the socially stable environment and was being significantly affected by globalization, swift technological progress, economic fluctuation and a massive information flow. These generally favourable conditions makes the generation optimistic and self-confident.

The companies who aims to recruit and keep the best of them already meet the challenge of achieving that. Therefore, the deep understanding of the generation's nature, characteristics and expectations as well as the ability to adapt to that reasonably are the most challenging task that human resources face.

## The change as a natural phenomenon

With regard to employers, the Millennials seek mainly the flexible, comfortable and safe environment. They especially prefer a team work and the shared environment; competitiveness and excessive stamina at the workplace turn them off. They find a change to be natural, technologies are an integral part of their life, and lifelong education and constant acquisition of various working skills are very important to them. They expect respect and

feedbacks from their employers, and they consider it to be an ideal situation where their manager acts as a coach in their team.

Job is as important for generation Y as for older generations. However, they choose it more carefully and are not willing to sacrifice their family life and free time for the job. It more often requires an alternative employment relationship such as the possibility of working from home, a par-time job or a shared position.



# Why to introduce a compliance programme into the company

Each and every responsible business entity should have a set of internal guidelines, procedures and tools for ensuring the compliance with the law.

Undoubtedly, a breach of the law causes troubles for owners of enterprises. Slovak business partners and customers are more and more sensitive to unlawful action performed by business entities and they gradually cease to tolerate it. Such behaviour may lead to a loss of customers and a company's bankruptcy. How can the company possibly achieve the compliance with the laws if dealing with or supervising all the company's matters is beyond owners? A compliance programme is the solution.

## What conditions to set out

Nevertheless, ignorance of the law is no excuse. Even though entrepreneurs apply ethical principles and abide the laws when doing business, it is advisable to protect yourself against a human error because a single person's failure may make a devastating impact on the firm. The quality compliance programme is custom-made for the company concerned and it identifies the laws which the company's leaders and employees must observe and be acquainted with.

A majority of programmes contains guidelines and procedures concerning the compliance with the rules of economic competition, gifts reception, personal data protection, security, health and safety at work and the rules to prevent conflicts of interests, discrimination and corruption. Each and every enterprise faces specific risks when conducting its activities; therefore, the compliance programme should include also measures to reduce such risks. The risks may be associated with



the area in which the company is active or transactions it conducts, or even with commercial opportunities. Moreover, it is necessary also to define sanctions for violating the rules and an unlawful action reporting method that will not discourage a person to report such action and will do the person no harm.

## The programme must work well

The compliance programme should be introduced as well as implemented successfully. The company's management, employees and third parties must

understand what they are expected to do. It is advisable to focus on persons who will face risks or dirty tricks. Personal trainings in which programme creators can immediately respond to a feedback seem to be the best solution.

The compliance programme will fulfil its function only if standards become an integral part of corporate culture and the company's DNA. Therefore, it is up to owners and managers to initiate the programme, motivate their people to follow the programme and give a lead. Using sanctions in case of a breach of rules is also important.

## From compliance to ethics

The compliance with legislation is "only" the minimum requirement that should go without saying in doing business. Ethical regulation is much wider than legal regulation and also the action that is not prohibited under the laws may harm somebody or be unacceptable from an ethical point of view.

Owners thus should think of implementing not only the compliance programme but also the ethical programme. By doing so, they can tighten up the requirements for observing ethical rules and upgrade their business to its very essence – the service to society.





# St. Martins Therme & Lodge

St. Martins Therme & Lodge thermal spa is situated on one of the most amazing places in Austria, directly on the outskirts of national park Neusiedlersee-Seewinkel, in the centre of the region which is one of UNESCO World Heritage Sites. It takes only 50 minutes to get there from Bratislava.

Remarkable, stimulating, natural – St. Martins Therme & Lodge is wellness and an adventure at the same time. It is associated with a superb lodging of 4\*-superior category, thermal spa and the spectacular nature. The unique sky, a private pond for swimming, the pleasantly warm thermal water, the extraordinary world of nature and culture, a top wine and gastronomy tradition is all part of the extra-class offer and unforgettable experience within the area of 40 km<sup>2</sup>. The place for coming closer to the nature and yourself – for those who enjoy living and exploring.

## Rest, relax and other benefits

Explore "Summer Island" situated directly at the pond. Thanks to its southern situation, you may cherish the sun.



Have a rest on a lounge in the shadow or refresh yourself in the Beach Bar offering chilled fruit drinks and regional specialties, and enjoy especially the stunning view across the national park Neusiedlersee-Seewinkel and spend the rest of a day in the Beach Bar. You may also try to do new unusual sports such as Aqua jogging, Stand up Paddling or Aqua Boxing.

You will enjoy a free entrance to a sauna in a separate exclusive atrium on the highest floor or directly at the pond.

Comfortable loungers beneath baldaquin are at your disposal along with a lamp for reading, storage space and a wonderful view from the Sunset Terrace. We will lend you also a stylish beach basket, towels, dressing gowns and sandals for duration of the whole stay. Drinks and culinary specialties may be ordered directly at your lounge in top waiting staff. Even one day is enough for your soul to have a rest in this extraordinary atmosphere with luxurious flair.

# The loyal customer's favour has to be won

Does a loyal customer still exist? The people find a product or a service on the Internet, compare prices and buy them at the best price. Well, that is the most frequent case. On the other hand, a majority of us has „our“ own dentist and hair-dresser or our favourite restaurant, café or even our favourite fashion or car shop. Are they the cheapest ones? Probably not. However, they can render an added value, what causes that we are no longer willing to look for somebody else. It is definitely worth it to maintain a long-term relationship with the customer. Research points out that it is much more expensive to constantly look for new clients than keep the existing ones, and also the achieved profit is much higher in case of stable customers. However, what marketing activities may stimulate repeated deals and customer loyalty?

## Five positive attributes

- 1. Make the people feel they are special.** A majority of them feels good when they are treated important. Communicate with them about the topics which relate to their needs, goals and ambitions.
- 2. Educate your customers.** If you give them valuable information on business or practical tips you will built up your professional position and increase understanding in later business relationships.
- 3. Differentiate yourself with the values you believe in.** Irrespective of whether it is ecology, social matters or a guarantee of extraordinary quality, it is important to clearly express the values you believe in. The people who also find them important will appreciate your attitude.
- 4. Do more than expected.** The moment of a positive surprise will cause that the



customer will tell his or her friends about you and describe you on social networks, what is the strong recommendation of your services and products.

**5. Do not neglect after-sale communication.** The customer service workers' patience, professionalism and communication skills can solve many problems without destroying the customer's trust.

# **GFI** Unlimited™

Prelomový subskripčný model GFI Unlimited ponúka prístup ku všetkým riešeniam.

Vy ešte  
software  
kupujete?

**GFI Archiver™**

**GFI LanGuard™**

**GFI OneConnect™**

**GFI EndPointSecurity™**

**GFI MailEssentials™**

**GFI OneGuard™**

**GFI WebMonitor™**

**GFI FaxMaker™**

**GFI EventsManager™**

 **KerioControl**

 **KerioOperator**

 **KerioConnect**

**GFI Software™**

Zebra systems, s.r.o., Opavská 6230/29a, 708 00 Ostrava  
Predaj: +420 491 615 380

[www.gfi-online.cz](http://www.gfi-online.cz)

Všetky tu spomenuté názvy produktov a spoločností môžu byť obchodnými známkami, alebo registrovanými obchodnými známkami ich príslušných vlastníkov. Všetky informácie uvedené v tomto dokumente boli podľa nášho vedomia platné v dobe jeho zverejnenia. Zmena informácií uvedených v tomto dokumente bez predchádzajúceho upozornenia vyhradená.





# VSTÚPTE DO VYŠŠÍCH SFÉR

UŽ OD

233 €  
MESAČNE\*



**ŠKODA**  
SIMPLY CLEVER



## ŠKODA SUPERB S BOHATŠOU VÝBAVOU VO VŠETKÝCH VÝBAVOVÝCH STUPŇOCH S CENOVOU VÝHODOU AŽ DO 3 200 €.

Vaša bohatšia výbava môže zahŕňať aj:

- > Elektrické otváranie 5 dverí s virtuálnym pedálom > Parkovacia kamera > Adaptívny podvozok > Sedadlo vodiča s masážnou funkciou
- > Navigácia s 9,2" dotykovým displejom > Sound systém CANTON > Nezávislé kúrenie s diaľkovým ovládaním > Trojzónová klimatizácia
- > Elektricky nastaviteľné predné sedadlá s pamäťou a ventiláciou > Phonebox s bezdrôtovým nabíjaním telefónu a WLAN s pripojením k LTE
- > Asistenčné systémy (Adaptívny tempomat, SMART LIGHT ASSISTANT, TRAVELLER A LANE ASSISTANT, BLIND SPOT DETECTION)

Príďte si otestovať atraktívne modely ŠKODA SUPERB k svojmu predajcovi ŠKODA.



**ZÁRUKA**  
5 rokov



**SERVIS**  
5 rokov



**BEZÚROČNÉ**  
financovanie\*



**PAKET PLUS**  
grátis



**ZIMNÉ**  
komplety

Príklad financovania je od spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o. Má informatívny a názorný charakter a nie je právne záväzný. Nejde o verejný prístup ani ponuku spotrebiteľského úveru a je určený výlučne pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov. Konkrétna ponuka závisí od posúdenia schopnosti klienta splácať ním zvolený finančný produkt a klientom predložených podkladov u autorizovaných partnerov – finančných sprostredkovateľov spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o. Ponuku na mieru vám vypracuje každý autorizovaný predajca značky ŠKODA. Modelový príklad financovania pre SUPERB Liftback Active 1.4 TSI 92 kW (125 k) 6<sup>o</sup> MP v cennikovej cene 23 290 € vrátane DPH, pri 28 % akontácii počas 47 mesiacov splácať len 1 % z cennikovej ceny vozidla (233 €). Nasledne zaplatíte poslednú navýšenú splátku 5 822,50 €. Spracovateľský poplatok je 3 % z financovanej hodnoty, RPMN bez poistenia je 1,15 %. Klient má možnosť uzatvoriť finančnú službu aj oddelene, bez doplnkovej služby „Poistenie“, za štandardných trhových podmienok.

skoda-auto.sk

Kombinovaná spotreba a emisie CO<sub>2</sub>, automobilov ŠKODA SUPERB:  
4,2 – 7,2 l/100 km, 110 – 164 g/km. Ilustračné foto. \*Reklama od VWFS.

